This book belongs to
Vatanarazoo Veerabhadrudu
in habitant of Chandole
in Repalle Taluqa
Kristna District

శ్రీరస్తు.

తారాశశాంకవిజయము - ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీవిన్నాణపుగుబ్బచన్నులనయారేగంబురాగుప్పిము । క్రొవ్వల్లుల్ఘటి
యించెఁజేసినశశికిన్ బారాప్రయుక్తంబనే । భావంబోయనిపల్కుఁ గల్మి
చెలిసంభావించుకాంచీపురీ । దేవుండీవుతసీనయార్యమణికిన్ దీర్ఘాయు
రారోగ్యముల్ ॥ చ ॥ సరసివిగానజక్కవలచన్నులుగావివిపద్మినీకు
లా । భరణవుగానతేనియలవాతెరగాఁదిదికల్మిచూపు పెన్ । గరితవుగా
నషాంబిలమొనాభికగాఁదనినానదీర్చ చే । పరయురమందుకుల్కురమ
నంగలసీనయయింటనిల్చుతన్ ॥ చ ॥ కృతయుగమందనంతుడనత్రేతనులక్ష్మ
ణసంజ్ఞ రేవతీ । పతియనద్వాపరంబునసుభాష్యకృదాఖ్యకలింజనిం
చిశ్రీ । సతిపతినైఖరిన్ జననచాతురిఁబత్రిమిరినిత్యశే । షతగనుశేషుడి
చ్చుకృపశాశ్వతభోగముసీనమంత్రికిన్ ॥ చ ॥ పులుకలుమేనఁగ్రమ్మకను
ఘాంబువులుపేమరుఁగ్రమ్ముకొమ్మచాటువులన్ । వలనుగవారిజాక్షపదవారిజభ
క్తివధూవశుండనై । కులికెడుసీవువేరొకతెగోరుదువేయనిపల్కుసూ
క్రివ । త్యలికచమాటకున్నగుబలాధిపుడీకృతినేతఁబ్రోవుతన్ ॥ మ ॥ ఫలిత
స్వర్ణతుషారరౌప్యనగముల్ సంక్షోభితాంభోదముల్ । ఫలదాశానికురుం
బముల్పరిలుఠద్బ్రహ్మాండముల్ సైకత । స్థలితాంభోనిధిగర్తముల్ఘుమఘు
మత్రయ్యంతగంధంబులై । పులుగుఱ్ఱాయలరెక్కమొక్కచలనంబు
ల్ప్రాపుపావంబులన్ ॥ ఉ ॥ ఓమధుసూదనాయనమహో పెటాయనితార్క్ష్య వీ
నికన్నసున్నప్రా । ద్దాపతశచ్చశౌరికనితాముసుగాజనితాంతదంతిర ।
మతిసక్రమస్తకముచెక్కులునేసినచక్రమెప్పుడున్ । క్షేమమొసంగ
కపతినేయుతసీనయమంత్రిభాస్కరున్ ॥ ఉ ॥ హైమవతీశమాన్యము
గ్రాసురసైన్యమునభ్రవిభ్రమ । స్థేమఘుమంఘుమధ్వనివిజృంభితజన్య
గాంచజన్యమా । త్మామలకీర్తికార్తికనిశాబ్జధుతారిసునర్త్యదైవత । స్వా

మినిభాగకేళిలఁ గెలువంగలవంగలసీనయార్యునిన్ ॥ గీ ॥ కళుకుజగజంపువిడి
కెంపుకంకణంపు । పలుకురోలయంగహారికేలపట్టువిడని । యమితభో
గదయాగదయాగదాన । భరితుసీనార్యునక్కౌభరతుఁబ్రోచు ॥ ఉ ॥
సోమసహోదరీరమణుసొంపులకెంపులచెక్కడంపుని । ద్ధామయుగున్న
రంజుగురుధాయరుదారిమదారిదారిత । న్నేమరుఁబ్రోచుగాతకృపవేం
కటరాఘవపీఠితేంద్రవం । శామృతభానుసీనయదయానయమానయ
శోభిశోభితున్ ॥ చ ॥ కలుములకొమ్మక్రొమ్మరుగుగానతజాతులుజాతులై
తగన్ । విలసితవేంకటాఖ్యపృథివీధరశేఖరకృష్ణమేఘమం । దెల్పిసిస
శార్ఙ్గచాపమునమూపింతవర్షమునించుగాతవం । గలకులమెల్లవృద్ధిచెలగం
గ్కృతినేతకునంతసంబుగన్ ॥ శా ॥ నాఘాలానవయవార్ధివిష్ణుప్రతిభావర్ధి
ష్ణూషేవాంతవ । న్యాధిష్ఠానవసంతశ్రీవరదగుర్వంతేవసంతున్కవి । తాన
ధ్వానన్గుణహారుధీరువిగతాహంకారుహాస్సల్యధా । రాధారున్కృతిసి
ద్ధిగోలుతుఁశ్రీరామానుజాచార్యునిన్ ॥ మ ॥ వరలాలిత్యపదక్రమంబు
నునపవర్ణస్థితుల్గాంచిశ్రీ । కరశాఖన్గ్రహియించియంగకలనాకాంత
స్ఫుళల్ల్కరగా । నురుసాహిత్యరసానుభావములచేనుప్పొంగుచున్నావణి
। హారతిందేల్చువిధాతసీనయకువిఖ్యాయుష్యమిచ్చున్కృపన్ ॥ చ ॥
తనశరమొక్కటేపదివిధంబులఁతేజరిలన్ధనుర్గుణం । బనుపమశబ్దరూపి
నసహస్రముఖంబులపల్కుచుండఁతే । రనిశమనంతరీతిబోలుపారపురం
బునొర్చిపేర్చిజో । దనవరతంబువైరివిజయంబునొనంగుతసీనమంత్రి
॥ సీ ॥ నీతోడిసాందికల్పాంతరమాయెంచజాతుశేర్పరచినజాణవౌదు ।
నాటనీపాటినేనెచ్చటనుగానఘనరాగసంగతిగాంచితిభళి । మోహ
నవీణచేమొనసిబాగైతివి నయములుసచరించునటననీది । కాంచిఘంట
సకలననిస్వచ్ఛదశ్రుతివిఖ్యముగననుకృతివిగావె । యనుస్వభావత్రితో
నసోక్తులాడునట్టి । వాణిశుకపాణిపికవాణివసదవేణి । సీనయమఖా
తికాసీనయసుచు । శ్రీనయనవృద్ధివర్ధిల్లజేయుగాత ॥ ఉ ॥ పుట్టినదా
కెంతయునసున్నతిచల్లదనంబుమీరగా । మెట్టినయిల్లుగహ్వర

రిచెను వెండిప్రసిద్ధికెక్కఁజే । పట్టినవల్లభుండతనుభాసితలక్ష్మితగన్మదిద్వి
పం। బట్టితనూభవుంగనినయుంబకృతిప్రభుఁబ్రోచుఁగావుతన్॥ ఉ॥దంత
నిశాతహేతినిరుదంతినిశాచరకోటిఁద్రాటెదు|ర్దాంతనితాంతవిక్రమునిదాం
తునిశాంతనిశాంతమానసున్ । సంతతభక్తిమద్వనవసంతునికాంతసుకీ
ర్తినెంతయున్ |మంతుకునెక్కువీరహనుమంతుదలంతునిరంతరంబుగన్॥
మ॥ హరజూటీనటదాపగాంబుఝరితుండాగ్రంబునంబిల్చిసా| దరతం
దజ్జలజంబుతల్లికిసముద్యత్పుష్కరాకృష్టసా| గరగౌర్యగ్రజకంధరాం
తరఫణిగ్రైవేయకంబద్భుత| స్ఫురణంచంద్రికొనంగిముద్దుగొనుదేవుం
డిచ్చునిర్విఘ్నతన్ ॥ ఉ॥ ప్రాకటసత్కవిత్వపరిపాటునిలోకమువాఁడె
యంగగా। జేకొనఁజేసివేదములుచిక్కులుదీసిస్మృదూక్తిసాహితి| వ్యా
కృతివాగ్విభూటిత్వమహిమ్ననివాదొనరించమించువా । ల్మీకిదలంతువ్యా
సునినమింతునుతింతునుకాళిదాసునిన్॥ ఉ॥ నన్నయభట్టుమైత్రివలన
న్నయమొప్పగణించితిక్కనన్ । పన్నగభూషణాఘనవిపన్నగభీరవచో
నియుక్తికై | మున్నతిజేసియెఱ్ఱనసమున్నతియుక్తిదలంచిశేముషీ| పన్న
వనీయులన్గవులమన్ననకావ్యనిరూఢికెంచెదన్ ॥ మ॥ పరపాకంబుల
గోరెమొందుకయునంబ్రాల్మాలివృత్యర్థమై | యొరుపాదంబులనంటెయర్థ
కలనారోగంబులేమిన్నిరం। తరచింతన్దగురీతిమోచకవివర్ణత్వంబునం
దినుకా । నరులంజూచినుదృగ్జనంబురసవన్నర్మోక్తులంబల్కునే॥ వ॥
అనియివ్విధంబున నిష్టదేవతావందనంబును శిష్టకవిజనాభి కవినందనం
బును దుష్టనిందనంబునుంగావించి శృంగారభంగతరంగితంబును మక
రందబిందునందోహనిష్యందమాధురీ సాధురీత్యనుబంధ సుగంధిపదసి
బంధబంధురంబుగా నొక్కప్రబంధంబురచియించనెంచియుండు నవ
సరంబున॥ సీ॥వంగలకులకుంభనారాశిజనియించికన్నులకామోదగరిమ
నించి| యందందకలనకళాభ్యాసియైమించిజైవాతృకత్వప్రశస్తిగాంచి|
కౌముదీప్రజ్ఞానగౌరవంబువహించినతతంబుకవిసమాచరణమించి । యి
ష్టయినగానామృతమ్ములుగురియించి యరికులంబులగర్వమపహరించి|

యతిశయితలక్షణాఢ్యతనధిగమించి। ధాత్రిరామానుజమహాచరిత్రఘ
టన । కలనకువలయవికసనకళ ధరించి । సీనఘనకుండు సర్వజ్ఞశేఖరుం
డు॥ వ॥ వెండియు నఖండమండితమహీమండలమండనాయమానపాం
డ్య మధురాధరాఖండల శ్రీవిజయరంగ చొక్కనాథ మహీనాథకృ
పాకటాక్షవీక్షణానుక్షణవర్ధమాన పరబలార్ణవ మంథశైలాయమానగం
ధమంధర సింధురఘటాపవనజవన సింధుకాంభోజగంధర్వకోటీసమా
టీకనచటులరథచ్ఛటావీరభట సహస్రసహస్రకిరణకిరణోపమాన మా
ణిక్యసేవాసమాగత గాణిక్యశరచ్చంద్రచంద్రికారుచిరచంద్రశాలా
సౌధసంబాధ మణికుట్టిమహిరణ్మయ ద్వారబంధబంగరుగమందిరారా
మగ్రామ వివిధచీనీచీనాంబర నవరత్నఖచితభూషణ పేటికాచేటికా
హాటకాందోళికా శిబికాభద్రాసనడోలికాప్రముఖనిఖిలసంపత్పురం
దరాకంపితనిలింపనాయకుండు నాశ్రితాభీష్టదాయకుండును పాదా
రవిందవందనానందిత చతురంత సామంత మహీకాంతమంత్రిమండలుం
డును నిజకథాకల్పితవిద్వత్కర్ణకుండలుండు నతులవితరణవిలసితహసి
తసితకరకల్పక శిబికర్ణఖేచరుండును శ్రీరంగనాథ కరుణాకటాక్షగోచ
రుండు నగ్నిష్టోమాతిరాత్రవాజపేయ పౌండరీక ధర్మపౌర్ణమాసచాతు
ర్మాస్య పశుబంధప్రకృతి వేదోక్త సత్కర్మసమారాధిత మాధవకృపా
తరంగితాపాంగవీక్షణాలంకార వేంకటరాఘవదీక్షితేంద్ర ప్రియవేంకళ
మ్మ బహుజన్మతపఃపరిపాకశుభావతారుండును కాంచనాచలధీరుండును
సేతుహిమాచల మధ్యవర్తిసమస్తబాంధవజనతా మనోరథప్రపూరణ
కుతూహలహలహలికాసమాకలితచిత్తుండును విహితకర్మాచరణావృత్తుం
డును నిత్యాన్నదానసంతర్పితసకలభూసురుండు నప్రతిహతప్రతాపభా
సురుండును సత్యభాషానవీనహరిశ్చంద్రుండును సజ్జననయన కువల
యపూర్ణ[illegible]ను ఘననయ దేశీయ కమనీయగ్రామమూర్ఛనా
బహు[illegible]సమానతాళమాననానా నూనతానవితానభం
గీతరం[illegible]శారదుండును వీణానినాదవినోదభూలోకనా

రచుండును వాడిమదగజప్రపంచపంచానన గర్జావిస్ఫూర్జిత తర్కవే
దాంతవ్యాకరణశాస్త్రనిష్ణాతానర్గళోపన్యాసవైఖరీవాగ్వధూనాథుం
డును నాథముని యామున ప్రముఖపూర్వాచార్యచర్యాభిరాముండు
ను రామానుజదివ్యచరిత్ర ప్రబంధ సాహితీమోహితానల్పసంతోషవి
శంకట వేంకటనాగాధీశ్వరుండును నీశ్వరాంఘ్రికంజాతశింజాన మంజీ
రమంజులద్యోతిరంఘ్రికళీనిగుంభన స్తంభన గంభీరసంభాషణ విస్మితనిఖిల
సభాస్తారుండును నిరుపమనీతివిస్తారుండును తారవటీరతుషార ధరణీధ
రసానుచర శబరీవిబుధనీలకబరీనిబరీనవచనరచనా సముద్ఘాటితశశిమ
మకుట రజతగిరికటకకపటకీటీధరణీభృదురగవరసుర తురగశరదకుండశర
దరవిందవిమల ధవళగరుడమల కమలకుముదసముదయసమిదశనవిస్ఫూ
ర్తిమూర్తికీర్తిగంగాతరంగిణీప్రక్షాళితమేదినీపంకుండును వంగలాన్వయ
పాలనాంకుండును నయవినయశమదమజ్ఞానవిజ్ఞానకృతజ్ఞతాభిజ్ఞవరదే
గురుచరణ పరిచరణకరణ శరణాగతరక్షణ విచక్షణతాసత్యసౌశీల్య
వాత్సల్య మాధుర్య గాంభీర్యౌదార్య చాతుర్యశౌర్యధైర్యస్థైర్య
మార్దవార్జవశుచిత్వ కృతిత్వప్రముఖ నిఖిలసుగుణమణిగణ రోహణాచ
లుండును నిశ్చలుండును సుపాసితవిబుధయూథుండుసూర్జితప్రబోధుం
డును సరసపదపద్య గద్యరచనాభోజుండును సంతతసుముఖాంభో
జుండునునైన సీనయామాత్యబిడౌజుండొక్కనాడు పరిచితశబ్దతర్క
మీమాంసులైన విద్వాంసులును వాఙ్మాధురీసమధురీణ భారతీరమణీ
మంజీరమణీయ మణినూపురరవులైనకవులును నఖిలజనశ్రవణానందదా
యకులైనగాయకులును వివిధవిచిత్రతానవితానతాళపాళికానిసర్గస
ర్గప్రవీణవీణాపాణికులైనవైణికులును హర్షవిస్మయ కళారంగంబులగు
ప్రసంగంబులప్రొద్దుపుచ్చుచునుండ నిచ్చలంపుపాలగచ్చలమెచ్చులమీ
గుకొలువుకూటంబునంగొలువుండి॥ క ॥ ననురంగేశ్వరపదయుగ । ఘ
నతరభజనానిరూఢకవితాసామ్రా । జ్యానిశేషముకృష్ణసుధీ । తనయు
నిపిలుపించిపలికెవయ్యదేవారల॥ చ ॥ అసదృశభక్తినద్గురుకటాక్షము

గాంచిన మంచితాత్మజులన్ । బిసరుహమాకరందరసపేశలకోశలవన్మృ
దూక్తులన్ । రసికులకింపుగాఁ గృతిపరంపరలన్ రచియించి కీర్తిచే । నెస
గితివయ్య వేంకటపతీ భళి శేషమువంశసత్కృతీ ॥ క ॥ నీవిప్పుడు మాసే
రశు । భావహము శశాంకవిజయమనెడు ప్రబంధం । బావిష్కృతశృం
గారత । గావింపుము రసికహృదయకౌతుకమెసఁగన్ ॥ వ ॥ అనిన సగౌర
వంబుగా నానతిచ్చి కర్పూరతాంబూలంబును కనకాంబరంబులొసంగి
బహూకరించుటయు నేనును బ్రమోదభరితమానసుండనై యిమ్మహా
ప్రబంధంబున కారంభించి కృతినాయకుని వంశావతారక్రమం బభివర్ణిం
చెద ॥ సీ ॥ సుద్దంపుటద్దంపునిద్దంపుచెక్కిలి పాలసంద్రపుపుట్టిపట్టి నొక్క ।
తులకింపుబలుకెంపుతలపింపుజిగిమోవి పంటలవాల్గంటి గెంటు సేయ । నెల
తూనపోలు పైనయుళ్ళి కానసీకొనసతీలోకతిలకము తిలకమునుప । రతిసొక్కి
మతిదక్కి శ్రుతిచక్కఁ గోడాఖ్య [illegible] మొసఁగ । నఖిలశృం
గారములకు నిమ్మయి వెలుంగు । భువనసత్తవ్యయోగణ్యపుణ్యగంధ । సము
దితసుఖంబు శాంతనమోయవికచ । పంకజసుఖంబు శ్రీరంగపతిముఖంబు ॥
ఉ ॥ అందుజగన్నుతాగమనహప్రసవ్యగాశయలబ్ధవర్ణుల । స్పందమహా
హవాంతరవిమోదితపుణ్యజనాగ్రణుల్ సహా । నందనపుణ్యగంధసుమనః
పరిశోభితులాదినుద్భవం । బొందిరిభూసురుల్ శమదమోదయభాసురు
లచ్యుతాశ్రయుల్ ॥ క ॥ చిత్రముతద్ద్విజకులమున । విత్రముగా సంభ
వించెవిధిమానసమం । పత్రిగుణప్రతిబంధుం । పత్రియుగపదాబ్జభక్తుడ
త్రిధరిత్రిన్ ॥ శా ॥ మాయావాదిభుజంగభంజనగరుత్మంతుండు శిష్యావళీ ।
శ్రేయస్సాగరపూర్ణ చంద్రుడు త్రయీసిద్ధాంతసింహాసన । స్థాయి శ్రీ
యతిసార్వభౌమపద పద్మధ్యాయితత్త్వాన్వితుం । డైయాఖ్యన్ వెల
సెన్ కెదాంబికులజుండై యత్రిగోత్రంబునన్ ॥ క ॥ వేంకటకృష్ణయఘ
నిప । ర్యంకపదాబ్జప్రసన్నుఁడాబాగ్యనులం । లంకారుడాహిమాచల
లంకారమణీయయశుడు రహిసిరె యుహీన్ ॥ సీ ॥ చెలువంబు చేజీరు చిలు
క తేజివణీరు విమలగోర్క్తిచే చేరువిరుల చేరు । కరుణాపరతనమ్ముగరళకంధరు

సమ్మనతిబ్బలంబునమీరుననలసమీరు । ఘనధైర్యరమగట్టుకడవన్నెబలుగట్టు
స్థిరభక్తిచేమారుశివకుమారు । తెలికరిచేనంటు కలువకన్నియ సంటుప
టుదప్తినెరసూనుభానుసూను । మంత్రిమాత్రుండె యతడుదుర్మంత్రి
గంధ। సింధురోద్రగజాగ్రన్నృసింహమూర్తి । చెంజివేంకటనృపతిసా
చివ్యకారి । కీర్తిగుణహారి వేంకటకృష్ణశౌరి ॥ చ ॥ నలుదెసలందుభూ
మిలలనాఘణిహారములగ్రహారముల్ । వలనుగఁజేసికీర్తిఁ గనువంగలవేంక
టకృష్ణమంత్రిరా । ట్తిలకుడుశౌర్యసంపద వధీరతకృష్ణవిలాసకృష్ణవి
ద్యలమునిరాజకృష్ణుగనెనాత్మజరత్నముపెద్దకృష్ణునిఁ ॥ ఉ ॥ హస్తినకీ
ర్తికాంత విపులాంబరలాలనకల్మి నెచ్చెలిం । జిత్తమెలర్చుచూపులను
చిత్రవిలాసకళాకలాపవి । చ్ఛిత్తసుధారతీయువతిచన్నుచుట్టిపెదకృష్ణ
మంత్రిలో। కోత్తరవర్తనందనరియుండెయుదక్షిణలీలగన్పడున్ ॥ క ॥
అతనికికొప్పరకృష్ణయ । సుతుడయ్యెతదీయహేతిశూరాళివక్షో । విత
తులకొప్పెరగానుటన్ । క్షితికొప్పెరకృష్ణుడనసుకీర్తిందనరెన్ ॥ సీ ॥
ఘోరిత్కలత్రైనిదానంబుదానంబుగుణయుక్తబంధుసంకులముకులము । భు
వనసన్మానితాభోగంబుభోగంబుదినదినత్యాగసాధనముధనము । రుచిర
సౌమ్యగుణానురూపంబురూపంబుఘనశుభలక్షణాకరముకరము । మహి
తకారమహోపమానంబుమానంబు వరమంత్రికోటీరపదముపదము । కలిత
సాఫల్యకవివచోగణములతని । గుణములెన్నుటకొకవేయుఫణసులున్న
నలవియగుమంత్రిమాత్రుండెయరివిదారి । విష్ణుమతధారికొప్పెరకృష్ణ
సూరి ॥ క ॥ రంగన్నిజభుజశక్తిన్ । వెంగలులైరిపులుసమరవీధిన్ బర
వన్ । వెంగన్నయట్టువంగల । వెంగన్ననతండుగనియె వేడుకమీరన్ ॥
సీ ॥ తనకీర్తినిఖిలవిద్వన్మనఃకైరవనిచయంబులకుచంద్రరుచులుగాఁగ।
తనప్రతాపంబుశాత్రవదర్పనీహార మండలంబునకునీరెండగాఁగ। తనయ
నారతభూరిదానంబుయాచకసస్యపాళికినభస్యంబుగాఁగ । తనచరిత్ర
మశేషధార్మికచారిత్రపఙ్క్తులకును మేలుబంతిగాఁగ । సమరసన్మా
ర్గచారిజిహ్మద్విజిహ్వ। ఖండనాంకుండువినతోపకారశాలి। సామఘన

పక్షుడవదాతచారుముఖుడౌ । చెలగువెంగన్నకులద్విజకులశ్రేష్ఠుడెన్న ॥
మ ॥ అలవెంగన్నకు కూర్మితమ్ములుఘనుం డాకొప్పరామాత్యుడున్ ।
కలితాధుర్యుడు కల్లకృష్ణుడును రంగప్పయ్యా తిర్వేంగళ । ప్పలసత్కీర్తి వి
హారుడయ్యడనుకంపాధుర్యుడాచార్యుడున్ । లలితలావత్తురుధాత్రీవం
గలకులాలంకారులై యొప్పురున్ ॥ క ॥ మోచారుచిపరిభవకృ । ద్వాచా
రుచిరన్ శచిస్త్వవర్ధిష్ణుయశశ్శ్రీచారుసత్కీర్తీనన్ । నాచారువరించె
వెంగనప్రభుడెలమిన్ ॥ క ॥ వెంగనకృపనాచారపు । యంగనయల
బుచ్చికృష్ణయార్యుల్ శేషా । ద్రంగస్తురినాదివరా । హుంగనెగాయ
త్రినిగమయుగయుగముబలెన్ ॥ సీ ॥ ఏజగద్బంధుండహీనతేజస్ఫూర్తిన్
తమ్ములకామోదదాయియగుడు । నేపురుషోత్తముండిన మండలీపూజ్య
మానుడై శుభదశాత్మకత జెందు । నేవిభుధాధ్యక్షుడితసిద్ధ గంధర్వవి
ద్యాధరశ్రేణివేడ్క బ్రోచు । నేగోత్రనాయకుండిలకునాధారమై వి
ష్ణుపదాశ్రయవిఖ్యాతి గాంచు । నతడులోకత్రయాహారుండచ్యుతాఖ్య ।
మంచితసుధర్ముడమితసత్యాశ్రయుండు । భూష్ణుడుజ్జ్వలకీర్తివర్ధిష్ణుడ
లరు । బుచ్చికృష్ణఘనుండుసత్పుణ్యధనుడు ॥ ఉ ॥ దానవవైరివైభవ
నిదానవధూమణి పెండ్లియైనటు । ల్లానవతీలలామముఖమండలనిర్జితసోమ
రూపలీ । లానవపద్మధామనవలా మధుసూదనపాదపంకజా । సీనమ
నోమిళించయగుసీనమనయ్యానఘుండుచేకొనెన్ ॥ ఉ ॥ పండితమండ
లీహృదయ పంకజభానుడుబుచ్చికృష్ణయా । ర్యుండుసుసీనమారమణి
యున్ దొలినోమిన నోముపంటగా । హిండితకీర్తియుక్తిజని యించె
ను వేంకటరాఘవాధ్వరీం । ద్రుండువిభాసమానగుణచంద్రుడువంగలవం
శచంద్రుడై ॥ సీ ॥ శరదభ్రవిభ్రమాస్పదశాటి పేయాత పత్రంబుఫణిఫ
ణాపటలిగాగ । సతతరత్నోపాయచణములై భుజములశంఖచక్రంబులు
చందుమీర । మిత్రనందకపుష్టిమైత్రాపరుణయష్టికౌమోదకీమోదకలన
జూప । మఖవిశేషప్రాప్తమణికుండలంబులు మకరకుండలములై మహిమ
మదెలుప । సజ్జనానందకృత్సదా చరణజనిత । కీర్తిగంగాతరంగిణీ

క్కుటగల్గినట్లొక్కుటమై కార్శ్యముప్పతిల్ల । మనను చంద్రునికడనుం
చిమ్రానుపడిన । తనువుతో గర్భగౌరవతాంతయగుచు । చిన్నబోయిన
మోమునసిగ్గుదోప । నాంగిరసు చెంతకును జేరెనపుడు తార ॥ చ ॥ అమ
రులతో డనప్పుడనిరబ్జభవుండు భవుండునగ్గురుం । బ్రమదముమీరగాబిలి
చిమావచనంబునతార జెందుమీ । రమణికశుద్ధిలేదమృతరశ్మినిపొందుటచే
తదాననీ । కోమపరిశుద్ధిగాంచెగయికొమ్మన కొమ్మగురుండుచేకొనెన్ ॥
క ॥ రాజరాజనఖుడు రాజీవభవుడును । చంద్రునింద్రుసురలనదనము
లకు । బంచిగిబ్బతేజినంచకంఖాణంబు । నెక్కిచనిరివిభవమెనగనపుడు ॥
క ॥ మృతసంజీవనసంజీ । వితులగునసురలనుతానువిధుశివసమతో । ద్ధతి
చెప్పికొనుచుశుక్రుడు । సతిహర్షణముమీరనరిగెనంతయథేచ్ఛన్ ॥ గీ ॥
నవమమాసంబునందొక్కనాడుశుభము । హూర్తమునగాంచెతారా
మహోత్పలాక్షి । బుధునిసుజ్ఞానమోదితబుధునిరూప । విధునివద్భక్తి
పూజితవిధునినంత ॥ ఉ ॥ తత్సమయంబునంశశిముదంబున నచ్చటికేగు
దెంచివు । త్రోత్సవమాచరింపవినియుద్ధతితో గురుడందువచ్చియ । న్మత్స
తుడీబుధుండిటనిశాకరజాగతమేమినీకన । న్మత్సరబుద్ధివారికిపునః కల
హంబుజనించెనయ్యెడన్ ॥ క ॥ అజుడరుగుదెంచిగురునిన్ । రజనీకరు
గాంచియిట్టిరచ్చలుగలవే । గజిబిజివలదనితారా । గజయానంజేరబో
యిగ్రక్కునబలికెన్ ॥ క ॥ గురునకో గర్భంబునిశా । కరునకొవివరింపు
రిత్తకలహమువలది । త్తరిమరలనావుడాబి । త్తరితామరచూలికనియెతద్ధ
యులజ్జన్ ॥ గీ ॥ స్రష్టవగునీవెరుంగవెసకలభూత । సంభవముమేల
నన్నురచ్చలకునీడ్వ । హరిహరిదాచనేలతారాధిపతికి । సుతుడువీడనివి
వగించెసూ[illegible]ఘనశిలి ॥ క ॥ నావినియజుడో హోహో । మీవాదముచా
లుకుకుమమిత్రసుపుత్రసుం । దీవత్సనితనిచంద్రుని । కేవిద్యావలదువిరసమిక
నాంగిరసా ॥ చ ॥ అనిగురుచేతనబ్బుధునిన్మతితనూజునకియ్యజేసినీ । త
నయుడువీడునన్గ్రహపదప్రభుతన్విలసిల్లుమీదనీ । వనువున రాజసూ
యమురయంబునజేయుమునీకుదిక్పతుల్ । ఘనయశమొప్పకట్టములుగ
ట్టిదరంచువిరించియేగెనన్ ॥ ఉ ॥ ఆనలినారియున్నతసమన్వితుడైగజ
వాజిముఖ్యసే । నానివహంబుగొల్వగజనంబులుసన్నుతిసేయగాప్రతి ।
ష్ఠానపురంబుజేరియచటన్బలభిన్నిభవైభవంబుతో । నానతవైరియైను

కృత్తియై క్షితిరాజ్యము సేయుచుండఁగన్ ॥ ఉ ॥ దక్షుఁడు చంద్రు రూపబల
దక్షతలారసి సంతసంబునన్ । లక్షణభాగ్యయౌవనవిలాసకళావిభవం
బులన్ సహ । స్రాక్షవధూసమానలగు నాత్మతనూజల నిర్వదేడ్వురన్ ।
పక్షము మీర నీతనికి భార్యలఁ జేసెద నంచు వచ్చినన్ ॥ గీ ॥ తారకాధ్యక్షు
డప్పుడా దక్షు భక్తి । పూజగావించి నేఁడు మత్పుణ్యఫలము । కరణి వచ్చితి
నే చేయు కజుఁడు మెచ్చ । నాపుడిట్లను పరమేష్ఠి నందనుండు ॥ క ॥ అశ్విని
మొదలుగ కన్యల । నశ్విమనోభవస్వరూపుఁడగు నీకిత్తున్ । శాశ్వతముగ
వర్ధిల్లుమని । తైశ్వర్యముగలిగి చంద్ర యరిజయసాంద్రా ॥ చ ॥ అని
శుభలగ్నమందు కమలాసనుఁ డత్రియు సమ్మతింపగా । తనయల నిర్వదేడ్వ
రను దక్షుఁడు వేడుక దారబోసెన । సత్యనుపమ వైఖరిన్ కువలయాప్తున
కుం దివి దేవదుందుభి । స్వనములెసంగ దివ్యసుమవర్షము లెల్లెడలన్ జె
లంగఁగన్ ॥ గీ ॥ ఎలమి సుముహూర్తమున తెరయెత్తునంత । ప్రేమ మది
మీరగా చందమామ చెలుల । కెంపు మోవుల సుధ కుగ్రుక్కిళ్లు మ్రింగ । తృ
ప్తిగలిగె చందమామ గ్రుక్కిళ్ళ నాఁడు ॥ క ॥ కళలదగు నిర్వదేడ్వుర । గళ
ముల శశి మంత్రపూర్వకముగా మణిమం । గళసూత్రంబులు గట్టెన్ । కల
కంఠులు చేరి గౌరికళ్యాణమనన్ ॥ గీ ॥ చెలగి యొకరాజసూయంబు సేయు
వేళ । తదభిషేకంబునను వారిధారలిట్లు । దొరుగునన్నట్లుము త్యముల్
దోయిలించి । సతులు దలఁబ్రాలు బోసిరా చంద్రుమీఁద ॥ క ॥ సత్పద్మాన
నలపుడుల । సత్పాణులలాజలియ్య నవధూమమునీ । లోత్పలమాలికలన
మై । నుత్పలమిత్రుండు సులాజహోమము మొనర్చెన్ ॥ క ॥ పాలయపల్కవే
ళ నేనిటు । బలెమీపాదంబులంటవలెనన్నటు కాం । తలయడుగులెత్తి చేతు
ల । మొలకువ శశి సన్నెకల్లు మెట్టించెనటన్ ॥ గీ ॥ సూక్ష్మముగ నభ్రమున
నున్న జూడవలయు । నయ్యరుంధతి తన పెండ్లి కరుగుదెంచి । యునికి సుల
భంబుగా జూచెనుత్పలాప్తు । డంగనలు దానుజనులు భాగ్యంబనంగ ॥ క ॥
పేరులు చెప్పుమటన్నం । దారాహ్వయల నెడు శశినితత్సఖులెల్లన్ । జేతి
యుతెండిం కామది । తారను మరువఁడనిన గిరితనయనచటన్ ॥ గీ ॥ నాఁగ
వల్లి దాక నాలుగు దినములీ । రీతి పెండ్లి వైభవాతిశయము । గాంచి చంద్రు
దక్షుకడు వేడ్క వీడ్కొని ! చనిరి కమలజాది సకలసురలు ॥ సీ ॥

దముల్ ద్విరదముల్ హయలు గ్రామంబులు భద్రపీఠంబులుపల్లకీలు। స్వాం
దోళికలునుచిత్రాంబరంబులుమణిపాదుకల్సురటులువట్టుదిండ్లు। నకినె
లపాన్పులుజవ్వాజిసిల్లులుకస్తూరిమెకములుకప్పురంపు। వన్నెటెచెంబు
లుబంగరుతంబురల్పకల భూషణములునర్వములును। దాసదాసీజనం
బులుతక్కుగల్గు। వస్తువుల్పుత్రికలకునువరునతోడ। నరణముగనిచ్చి
సుఖముండుమనుచుదక్షు। డబ్జువీడ్కొనిభార్యతోనరిగెనపుడు॥ గీ॥
అసమవైఖరినిట్లుపెండ్లాడిచంద్రు। డనుపమశరకేళి దక్షకన్యకల గూడి।
భూరితరసౌఖ్య జలరాశి పొంగజేసి। శ్రీలుమెరయంగవసుమతినేలు
చుండె॥ మ॥ ఒకనాడాయుడువల్లభుండుమదిలోనుత్సాహమింపొంద
గా। సకలద్వీపకలాపభూమిపతులన్ శక్రాదిదిక్పాలురం। బ్రకటప్రౌ
ఢనిగెల్చికీర్తిరుచులొప్పన్ కప్పముల్గాంచియు। త్యకలంకస్థితిరాజసూ
యమనువొందన్ జేయగానెంచుచున్॥ మ॥ అతిరయమొప్పనబ్జుడు
శతాంగమునెక్కినమస్తసైన్యనం। తతితనవెంటనంటజలదధ్వనిభీషణ
భేరికార్బటుల్। క్షితియుదివంబుబూరటిలగెల్చెమదోద్ధతమేదినీశులన్
[illegible] మెరయంబ్రతీచ్యులనుదీచ్యులప్రాచ్యులదాక్షిణాత్యులన్॥ క॥
[illegible]ప్లక్షకుశక్రౌం। చంబులుశాల్మలియుమరియుశాకద్వీపం। బుంబు
ష్కరాహ్వయద్వీ। పంబునుమొకనాడెశీతభానుడుగెల్చెన్॥ చ॥
మనమదిచంద్రుడయ్యమర పాలుపురంబునకేగనింద్రుడిం। పొదవనగనబ్జు
గాంచికమలోద్భవుమాటవలంచియిచ్చెన। న్మదగజవాజిరత్నలలనాము
[illegible]గతిం। [illegible]లుతక్కువిక్రమలనేకధనంబులొసంగి
[illegible] ॥ మ॥ [illegible]మహోరంహాశ్చమూధాటిది।
[illegible]స్వగజేసినాల్గుదెసలన్ వేలాత్రి[illegible]గంబులం। మజయస్తం
బములూదిచారణగణస్తోత్రంబులాలింపుచున్। త్రిజగంబుల్వినుతింపవ
చ్చెపురికిందేవేంద్రుచందంబునన్॥ ఉ॥ వేలుపు పెద్దయాననతినివిష్ణావ
దీతటమందుచాలను। శ్రీలవిశాలలీలమణిచిత్రితనూత్నగు యాగశాలనే।
వేళరచింపబంపెనతవిభ్రశుతనీలవిరాజిరాజినా। జాలమునింద్రజాలనుతి
నంతనమైనిలసిల్లశిల్పకున్॥ క॥ కువలయమిత్రుండంటను। సువిహి

తనయ యనరణి రాజసూయము సేయ। న్నవనీతదీక్షఁ గైకొని । ప్రవిశనమొ
నరించెశాలఁ బత్నులు దానుఁ ॥ సీ ॥ జనమోదనంబులు శాల్యోదనంబు
లు సురుచిరరూపముల్సూపములును । పటుసౌరభాన్విత శాకముల్ శాక
ములతులితరసములు నతిరసములు । హితవాసనవాసమన్వితములు ఘృత
ములు జితమధుసారముల్ క్షీరములును। సమధికరుచివిలాసములు పాయ
సములు నధరీకృతామృతోదధులు దధులు । చవులుపొగడుచుహజ్జుక్కలు
సొగివేఁక్క । వెలయభుజియించి కపురంపువిడియములును । చేకొని
యాహార్నిశంబు నాశీర్వదింతు । రవనిసురులజ్జు రాజసూయాధ్వరమున॥
ఉ ॥ అత్రివసిష్టదక్షపులహాంగిరులాదిమహామునీంద్రులౌ । ద్గాతముహో
త్రమాధ్వరముదక్కనుగల్గినయాంగకర్మముల్ । సూత్రవిధానవైఖరిని
చొప్పడఁజేయఁగనక్కముద్వతీ । మిత్రుడు రాజసూయమును మేలుగఁజే
సె విరించి మెచ్చఁగన్ ॥ చ ॥ అనలుడు నమ్మహాధ్వరమునందు చెలంగి ప్రవ
క్షిణార్చిరై। యనుపమమంత్రపూతములు నాహుతులందియథాక్రమం
బుగా । ననిమిషకోటికియ్యనతిహర్షమునంగొని తృప్తి నొందిదీ। వెన
లొసరించి రవ్విభుని వేయువిధంబుల సన్నుతింపుచున్ ॥ క ॥ స్తుత్యాహం
బున మునినం। స్తుత్యముగా నిచ్చె బుత్విజులకు శశాంకుం । డత్యనుపమ
దానకళా । నిత్యుండై సకలధారుణీమండలమున్ ॥ ఉ ॥ ఘోటకముల్
రథంబులును కుంజరముల్ శిబికాసమూహము । ల్హాటకముల్ధనౌఘము
లుసంబరముల్ మణిభూషణంబులున్ । సాటియొకింతలేక నుప్రసర్పకప
క్షణ నిచ్చె దేవతా । కోటులు సన్నుతింపశశికోటులు సంఖ్యలుగామకం
బునన్ ॥ గీ ॥ సుప్రయోగమున ననువిప్రగణంబుతో । నాప్రయాగమునను
యాగమట్లు। చేసి యవబృథంబు చేసి పత్నులు దాను। నమృతకరుడు నిష్ఠ
నమరనదిని ॥ క ॥ ఆరాజు రాజసూయం । బీరీతి నొనర్చి యంతనెంత
యునిష్ఠన్ । వారిజభవనారాయణ । గౌరీశులఁగూర్చి తపము గావించి
తగన్ ॥ క ॥ ఆతపమునకు చలింపక । నాతపమిట్లాచరింపనతనికజమురా
రాతిమహోశానులతి। ప్రీతిం బొడగట్టి రమరబృందము గొల్వన్ ॥ ఉ ॥ రాజ
మనోజ్ఞ తేజస్విజరాజవుగమ్మని బ్రహ్మబూన్చెన। త్ఫాణితల్లీలనద్గ్రహావి

భూప్రపుమునన్విలసిల్లుచుండుచునం| భోజవిలోచనుండు నిచె మోదముతో భరి
యించెనావలన్ | రాజకిరీటసంఘటితగనాగవిభూషణుడానిశాకరుడ్ ||క||
హరిణాంకుండీకరణి| స్వరములు గైకొనినసమగ్రవైభవమొనగన్| పుర
మునసుపచ్చినీతి | స్ఫురణతజనులన్నినిఖిలభువనములేలెన్ || సీ || సమ
యంబునప్పకజలదములవృష్టించె పూషించెమిగులబ్రాహ్మణకులంబు|
ధరణిసుక్ష్యాయనుతరగనిగతిబంచెనిం డియాగక్రియల్నిఖిలదిశల | ధ
ర్మంబునాల్గుపాదంబులగనరయ్యెవినరయ్యెనూదూరవేదరవము| క్రే
పులుతమయంశ్రీకరముల్గురిసెనువిరిసెనుచోరాగ్నిసృతిసభయము| సో.
ముడనమానసస్థగణస్తోముడప్పుత| ధాముడతులితవిజయాభిరాముడఖిల|
తారకాసార్వభౌముడుదారనీతి| సంచితంబుగధరణిపాలించునపుడు||
క || ఆచందంబునవెల్లవు | డాచందురుడేలుచుండుసవనీరాజ్యం | బీ
చంద్రుచరిత్రమువినుధీచతురులకున్ శుభంబుతేజముగల్గున్ || గీ|| ఆయు
రారోగ్యకరముజయాస్పదంబు| పుత్రపౌత్రప్రదంబతిపుణ్యదాయి| కం
బఖండమహీలాభకారణంబు | వినుజనంబులకుశశాంకవిజయమనిన||
అనుటయు || ఉ || మంత్రియుగంధరాధృతివిమానితమందరదానకంధ
రా | తంత్రవివద్రగణీవిమతదంతిభిదాస్వణిసూక్తిభోరణీ| మంత్రవిభేద
నాకునుమమంజుయశోధనబోధబోధనా | సంత్రనుపోషణాజనమనః
ప్రియభూషణవంశభూషణా || క || శూరనరవారనన్నుత| తారకభూ
భృజ్జిగీషుతతకీర్తిధనా| నారదతతసుహితవిధీ| భూరిరణాదితవిపక్ష
పుష్టకవిజనా|| తోటకము|| రాజసమానసమానరాజరాజరాజసన్ముఖాం|
భోజభోజరాజసైజబోధబోధనస్తుత| త్యాగజనాభిరామరామచంద్రక
ల్పకల్పవి| భ్రాజకీర్తిభూషితాంగవంగవంగరాన్వయా|| గద్య || ఇది శ్రీ
జానకీరామచంద్ర చరణారవింద వందన కందళితానంద కందాళరా
మానుజ గురుచరణ సేవాసమాసాదితసాహిత్యవైభవ శేషము కృష్ణయా
ర్యతనూభవ సుకవిజన వేంకటపతినామధేయ ప్రణీతంబైన శశాంక
విజయంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును పంచమాశ్వాసము||

స్ఫూర్తినింప। లలితతిరువేంగళమ్మ శ్రీలలనగాఁగ। నలరు వేంకటరాఘవయ
జ్వశౌరి ॥ ఉ ॥ ఆశువిశోషణప్రతిభయార్చుమహాబడబాగ్ని చేపయో।
రాశిశమించిపోమికిధరన్గతమేమకొ నిచ్చనిచ్చలు । న్వేసటలేకనన్నవి
డు వేంకట రాఘవయజ్వయింటవ్వ । ప్రాశనదానపార్ఘ్యర సహో
యతయాయతమై చెలంగఁగన్ ॥ సీ ॥ ఋగ్యజుస్సామాదిరీతులేర్పడ జే
సిఘాట్టశాలలుశాస్త్రవ్యాసులక్ష్ము । ప్రాకారమణిపంటపాదికైంకర్య
ముల్పరగాలుగతి రంగపతికొనర్చి । ఛాయలుగల్పించిజలధరప్రౌఢిమ
చాలులు వేయించిజనులకెల్ల । బుధులకునవరత్నభూషణాంబరములు
కల్పవృక్షంబులకరణి నొసగి । వెలయనారదవరదునకలఘుభక్తి। నిష్ట
భోగంబులొనరఁ గెఫణీంద్రుడలీల। భజనతోషితఖగసార్వభౌమవాజి। సు
గుణ వేంకటరాఘవసోమయాజి ॥ క ॥ శ్రీమద్వేంకటరాఘవ।సోమా
జిమహాకులప్రసూతనుకీర్తిన్ । స్తోమతిరువేంగళమ్మను । ధామాగస్త్యము
సుభగన్యసత్నిగబడసెన్ ॥ సీ ॥ [illegible] సంపదచేతసత్య
భామవృదూక్తసరణివలన । ఋక్షజాతాభిఖ్యయిలశ్యామ యాటచే
లక్షణయుగశుభలక్షణముల । మిత్రవిందయుబాంధవత్రాణ మహిమచే
భద్రయేగమనసౌభాగ్యకలన । సరవికాళిందియె సాధుజీవన యుక్తిర
హానుదంతయెకుందరదనయగుట। యనఘవేంకటరాఘవయజ్వశౌరి।
చిత్తమలరంగమొలగుచుశీలవృత్తి। పరమపాతివ్రతీనిష్ఠపరగధరణి। ననగ
తిరువేంగళమ్మకుందనపుబొమ్మ ॥ గీ ॥ ఆమహాధ్వరియూంసాధ్వియందుశే
షు। కృతినిసీనేంద్రుఁ వేంకటకృష్ణధీరు। ఘనునివేంకటపెరుమాళ్లఁగాంచి
వెలసె। నలువనాల్గుమొగంబులచెలగినటుల ॥ సీ ॥ తనదుసర్వజ్ఞతకను
గుణంబుగదాల్చె గంగోదకంబు త్తమాంగమునను । తనశేషసంజ్ఞకుతగ
తంద్రియేదైవమనుచుశ్రూషలుతనరఁజేసె । తనకళాశాలితకనురూప
ముగయశశ్చంద్రికల్నిలిచేదిక్సంఘులందు । తనలోకబాంధవత్వమునకునీ
డుగావేదమయుండనివినుతిగాంచె । పురుషసింహత్వవిఖ్యాతిపొనగ
స్థిర । లీలహైరణ్యదానైకలోలుడయ్యె । నతడుసామాన్యదేవంగ

లోనవ్వయుండు। శిష్టసన్నుతజనుఁడైనశేషఘనుడు ॥ క ॥ ఆరసికసనసు
జుఁడురుబల। వైరికుహృత్పక్షభేదివల్గుసుధర్మా। ధారుడుశ్రీతబృందారు
డు। శ్రీరమ్యుఁడుసీనమంత్రిజిష్ణుఁడువెలయున్ ॥ సీ ॥ తనదర్శనస్ఫూర్తి
తనదర్శనస్ఫూర్తికరణిశ్రీధామైకగరిమబూన। తనయుక్తివైఖరితనయు
క్తివైఖరిమహీనహీనప్రౌఢిమంతుకెక్క। తనయాభిరూప్యంబుతనయా
భిరూప్యంబుగతిమహిళాశ్చర్యకరముగాఁగ। తనదానచాతురితనదాన
చాతురివారిప్రత్యర్థివర్ధనమొనర్ప। ఘనతగాంచునుశిబికర్ణకామధేను।
కల్పకద్రుమమైమహ్యాన్ కారిభూరి। వితరణామోదితాశేష విబుధసుక
వి। శిష్టనుతహరివంగలశీనశౌరి ॥ శా ॥ లోకాలోకము పాదుసప్తజల
ధుల్తోయంబుశేషుండువే। రాకుద్దిక్కులుహైమశైలమువటీరాగంబు
సఘ్నంబులై। యాకాశంబురుకాయమానముగసాంపాతద్యసోవల్లికిన్।
రాకాచంద్రుడుడుపండుతప్రసభుజాకీర్తిఁజెంతురాసీనయన్ ॥ సీ ॥ సక
లసామాజికసంఘంబుమదికినింపుగబృహస్పతిలీలబుద్ధిఁదెల్పు। కార్య
ఖడ్గక్రియాఘటనాఘటనశక్తి దొరసుప్రమోదంబుబొరయఁజేయు। జన
నంబుమొదలుగాసకలజనోపకారంబువ్రతంబుగారహినొనర్చు। జన
కునివైఖరిజ్ఞానకమన్ ప్రవచనభక్తిగురునిష్ఠలొనరుమెలగు। ధరనుపన
యనకన్యకాదానశతము। లన్నదానంబుజలదానమాదియైన। దానము
లొసంగుఘనుడభిమానధనుడు। శ్రీపతినిభుండువంగలసీనవిభుఁడు ॥ శా ॥
హాసోహాహూహులుగానగర్వమునహోహోహా [illegible] వంచున్ స్వరా। [illegible]
[illegible]
మత్యాగాయకులు [illegible] సీకుసాంద్యైశ్వర। [illegible]
న్వయమణీసీనాకవిగ్రామణీ ॥ ఉ ॥ మానుజగానపదన్యగరిమానుజకీ
[illegible]వతంసితాశభీ। మానుజశౌర్యసిక్త [illegible] పుదత్తినీధురా।
మానుజసచ్చరిత్రకృతిమానుజనాథులసీమ [illegible] భర। మ్మానుజగానగా
నముసమానుజనున్ భువిసీకుసీనయా ॥ చ ॥ అనిజనుతెన్నవన్నెగనియా
చకవాచకమేచకేచ్ఛటా। ఘనఘనసంఘువైఖరిని కామితకాంక్షితవ్య

స్తినింపుచున్ । దనరుపలంతిపాండ్య వసుధా వసుధామునిమన్ననల్వ
హిం । చినదోరలందు మేటియగుసీనయమంత్రికిరీటివర్ధిలున్ ॥ చ ॥
స్ఫుటపటిమార్భటీనినటిసుస్మరజిన్మకుటీపుటీసుధల్ । ఘుటములగుమ్మ
రిల్లినసఘుమ్మనరాట్సభజంత్రగాతముల్ । పటుమతివిన్కిచేయుచుశిలా
పటలిన్సలిలంబుజేసి వేం। కటపెరుమాళ్లధీరుడుజగన్నుతుడౌసరసత్వమే
ర్పడన్ ॥ క ॥ అళహ పెరుమాళ్లురాముని। వెలయన్భణియించురీతి వేంకట
పెరుమాళ్। సలలితగీతకళానిధి। విలసితమతిగొల్వసీనవిభుడుచెలంగున్ ॥
చ ॥ జనకునకున్మదిన్ముదమొసంగగభూస్థలిజాతరైమహా । వనమతిగాం
చిపుణ్యజనవర్ధనతందగిరాముభద్రుడే । యనదగుసీనయన్ బరిణయంబ
యిసీతమశాస్త్రివాసనా । ఘనులనుపుత్రులంగనెనఖండితకీర్తిజగంబు
నిండగన్ ॥ చ ॥ కులమునుశీలమున్విభునికూరిమిబాంధవపోషణంబుని।
శ్చలమృదుసూక్తిసత్వమునుచక్కదనంబునుగల్గియొప్పుచున్ । సలలిత
చర్యభర్తృపదసారసభక్తిజితార్యయార్యరం । జిలునలసీనయార్యుస
తిసీతమసీతమయోఖకీర్తియై॥ క ॥ అనుజుడులక్ష్మణుడైతగ । సనయభ
రతకలననిత్యశత్రుఘ్నమతిం। చనరుచుసీతాసతితో। మనుసీనయరామ
చంద్రమంజులయశుడై॥ సీ॥ సప్తకులాచలీసౌధదేశంబులనెందాకయు
వనియానందమొందు । నవనీవధూమణిహావణించుకాంచియైయంభోధి
యెందాకయలరుచుండు।నంబోధిశయనుడైయజులన్సృజింపుచునెందా
క శ్రీహరియేలమిగాంచు । శ్రీహరియురమందుశృంగారనుసగంగనెం
దాకయిందిరయింపుమీరు। వెలయునందాకవంశాభివృద్ధిగల్గి। సకలసం
పత్పరంపరాసాంద్రభోగ । బహుసుపుత్రాయురారోగ్యభాగ్యగరిమ।
శేషుపీ దేవతామంత్రిసీనమ త్రి॥ షష్ఠ్యంతములు॥ క॥ ఏవంవిధగుణమణి
కిన్ । శ్రీవంగలకులపయోధిచింతామణికిన్ । ధీవిజితాదిమఫణికిన్। శ్రీ
వైష్ణవమతకువలయశీతలఘృణికిన్ ॥ క ॥ శ్రీమన్నురరంగాధిప । నా
మాంకితగేయకల్పనానుతమతికిన్ । రామానుజవిజయాంకక । వీమధు
రసమూనసూనవేంకటపతికిన్॥ క ॥ అహంపసాహనతారా । స్వాహా

నకున్ సిద్ధవిజయసన్నాహునకున్ । స్నేహబహూకృతసుకవి । వ్యూ
హునకువసంతవితరణోత్సాహునకున్ ॥ క ॥ వేంకటరాఘవమఖికులు ।
పంకజభానునకుకురుపనృపతిభానునకున్ । కంకటవత్సేసునకుని । రంకు
శదానునకుసజ్జనాధీసునకున్ ॥ క ॥ వాధూలవరదదేశిక । సాధిష్ఠకృ
పాకటాక్షసాపాదితమే । ధాధితోభయవేదాం । తాధికసామ్రాజ్య
సంభృతానందునకున్ ॥ వ ॥ అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొ
నర్పంబూనిన శశాంకవిజయంబను మహాప్రబంధంబునకు కథాక్రమంబె
ట్టిదనిన ॥ గీ ॥ వెలయుధరలోననుజ్వలవిమలహృదయ । పద్మపద్మాస
నార్చితపరమపురుష । సంతతధ్యాననానందసాధుమౌని । సవ్యకీర్త్యా
వృతదిశంబునైమిశంబు ॥ ఉ ॥ ఆవనసీమశౌనకమహామునిముఖ్యులుతాప
సోత్తము । ల్పావనసత్కథారసవిభాసిముఖాబ్జవినీతుసూతునం । భా
వనజేసియిట్టులనిపల్కిరిసద్విజరాజితోజ్జ్వల । శ్రీవిలసిల్లుచంద్రకథచిత్త
మునన్వినగోరువారలై ॥ ఉ ॥ పంకజగర్భసంశమునభాసిలియిద్ధరనత్రికె
ట్టులె । శాంకుడుపుట్టెనాతడుబృహస్పతికిన్ సతియైనతారని । శ్శంక
తనెట్లుపట్టెసదిసైచకెటిచ్చినదేవతాంతతిన్ । కొంకకనెట్లుగొట్టెవినగోరె
దమాతెరగెల్లదెల్పుమా ॥ క ॥ అనవినిసూతుడుమనమున । వినయంబిగు
రొత్తమునులవీక్షించినట । త్కానకాచలచాపజటా । ఘనగాంగతరం
గభంగిగానిట్లనియెన్ ॥ మ ॥ కలడంభోరుహగర్భమానససుధాకల్లోలి
నీనాథని । స్తులమందారమహీరుహోత్తఫలసత్పత్రీభవద్వ్రిష్ణావి । ష్ణు
లలాటాక్షకథాపవిత్రితజనస్తోమస్తుతోద్యద్యశ । స్తిలకాలంకృతధాత్రి
ధుత్రివిలసత్తేజోఘురాపాత్రియై ॥ చ ॥ మునికులచంద్రుడాతడుప్రమో
దముచేసనసూయభక్తిపై । తనదగుపేరునిక్కముగతాలిమిమీరగసేవసే
యగా । ననుదినముంజపంబుతపమధ్యయనంబువ్రతంబులగ్నిపూ । జన
మతిథిప్రియయుక్తపరిచర్యయుమీరగధర్మనిష్ఠుడై ॥ ఉ ॥ కొన్నిదినంబులుం
డితనకున్ సుతలాభముగల్గురీతికై । పన్నిసకోర్కెచిత్తమునపాదుకొనస
న్వనితానమేతుడై । కిన్నరకామినీమృదులగీతవినూతనజాతపల్లవా । చ్ఛి

న్ననికుంజమంజువనచిత్రముఁగాంచెలువారఁగోత్రముౘ॥ క॥ కాంచియు
దంచితవిస్మయ। కంచుకితమనస్కుఁడగుచుఁ గడువేడుకనా। చంచలలో
చనఁగనుఁగొని। యంచితవాగ్వృత్తినిట్టులనుచుౘ బలికెౘ॥ సీ॥ పుడమి
వింతలుచూడనడరుకోరికఁగన్నమిన్నేరుడిగుటకు మెట్టుదోరికె। జన్మాన
బన్నంబుఁగన్నసతీదేవిపుట్టినిల్వరనఁ లవట్టుగాంచె। నెండొంటితోరాయు
కొండలజగడంబురపిఁదీర్చియేలంగరాజుఁగలిగె। తనయకుఁదగుభర్తనన
యమారయుహాటకాద్రికిఁదగునట్టియల్లుఁడబ్బె। గండుమీరినచండాంశు
నెండవలన। నుండవెఱచినమంచుకుఁదండగలిగె। చంద్రబింబాస్యయీ
పర్వతేంద్రువలన। నెంచియీతనిమహిమవర్ణించఁదరమె॥ క॥ ధరమొద
వైత్రిరిగెడుశరి। గిరులెల్లనుచానికిఁదనిక్రేపుగఁజేయుౘ। దొరసిచనుద్రా
వసెలవుల। దొరఁగినసురువనఁగమంచుదోఁచెలతాంగీ॥ క॥ శిరమునశశాం
కరేఖయు। హరుపగుఘనలీలకంధరాప్తియుఁగలయీ। గిరిపతిగిరీశుచా
యౘ। గురుతుగఁగనుపట్టెనమువకోకిలవాణీ॥ సీ॥ కురువిందరుచిబృంద
పరికంపళత్ప్రవాళప్రభాగతకోకిలవ్రజంబు। తతహీరకరవారకృతశా
రదేందురుక్స్ఫురణాధావచ్ఛకోరకంబు। ఫణితేంద్రమణిసాంద్రఘృణి
రుంద్రయామవతాలోకభీతరథాంగకులము। సురధార్యవైడూర్యవర
నిర్యదాఖుభుక్ప్రికరనేత్రప్రభాచకితశుభము। సుదితగైరికధాతుమ
యూఖనివహ। విహితహరహరయధనురనువిదితజలద। సమయభయ
రయపరిచలదమలగరుద। నీకమీకులశైలంబు నెలతకంటె॥ చ॥ నవరము
లచ్చమైనఘనసారముకస్తురియుౘ జవాదివే। ఁబువులఁజనించుముత్యము
లనూతనమిచ్చటిచెంచుముద్దియల్। హవగుణకల్పవృక్షసురశైకెనురలో
కపుపువ్వుబోండ్లకా। గ్జవమనసిత్తురోచకితచంచలచారుచమూరులోచ
నా॥ క॥ అనియనురాగముమీరఁగ। ననుగుంజెలితోడననుచునగ్గిరిమీరం।
జనిచనిమునిపతివిస్మయ। ఘనతరహర్షములుమదినిగ్రందుకొనంగౘ॥ చ॥
కులసతిజూచియోసమదకుంజరగామినివీరిజూచితే। కలకలకంఠకంఠ
మృదుకాకలికాకలనీయగీతికా। కలితులసిద్ధదంపతులఁగంటెయదూరన

రసన్మధుఝరీ | జలలహరీవిహారములు నెప్పుడియక్షుల కేళిదక్షులన్ || మ||
ఇదిగంధర్వవిహారభూమియదె కంటే సిద్ధమార్గంబు | ల్లదె సౌగంధికపు
ష్పముల్గలకొలంకాచాయ నేమానసం | బదిగో చైత్రరథంబదే గదకళా
పాఖ్యామహాగ్రావమో | మదిరాక్షీబదరీవనంబదెజగన్మాన్యంబుజాహ్న
వ్యైదెన్ || క || అనియచటివిశేషమ్ముల | ననసూయకుదెల్పుచున్ మహా
మునివర్యాం| డనుపమశీతలపవనం| బునబడలికదీరబోవపోవగ నెదుటన్ ||
సీ || శరభంబులాహారమరసిపోషించపంగ చెంగుచెంగున దాటుసింగములు
ను | సింగమ్ములమగోళ్ల చేకటంబులదీటదీరగీరకమీరువారణములు | వార
ణంబులునిడువాలుతుండంబులచెలగియాచమరగోర్కుచిరుతపులులు | చిరు
తపులుల్మండ్లునెలగితామానరింపనిదురజెట్టుచునుండు కోదమలేళ్లు | లేళ్లు
కొమ్ములనెనబల్బిలములందు | బరగుపాములుపాములపడగలీగ | యెలరు
చుజెలంగునెలుకలుతలవరులయి | వరుసగావంగ వెలయునీవురులు గలిగి ||
సీ|| అలికిమ్ముగ్గులుపెట్టివెలయవేదికలందునాహుతుల్గాంచుత్రేతాగ్నిగణ
ము | త్రేతాగ్నికణధూమజాతమేఘములచేనెండకన్నెరుగనివృక్షములు
ను| వృక్షమ్ముఫలములనెపుడియ్యనతిథులమిగులగైకొనుగృహమేధికుల
ము | గృహమేధికులసదాకృతసపర్యలచేతనతిహర్షమువహించుచుయ
తిచయంబు | యతిచయధ్యానసంతోషితాంబుజాక్షు| పాలితజగత్త్ర
యంబునపావనంబు| కాంతమై కాంతమాశ్రితానంతమగుచు | శ్రమము
లబాపుబదరికాశ్రమముజేరి|| గీ || పర్ణశాలనునిర్మించిపత్నితోడ|
స్వర్ణదీతోయమునసుస్నాతుడగుచు | జీర్ణపర్ణానిలాహారసేవనము
న | ఘోరమగునిష్ఠనుతపంబుబూనియపుడు|| చ|| భరబొటవ్రేలనూని
నవిదప్పకచూచుచునూర్ధ్వబాహుడై | స్థిరతజితేంద్రియుండగుచుచిత్త
ముపత్తరపాటుమాన్చిచి | త్తరువునవ్రాసినట్లచలతన్ దగివాయునిరోధ
ముప్పగా | హరిహరపద్మగర్భులనమామహితవృత్తిమదిన్ దలంపుచున్ ||
క || ఫలములుచిగురులుబువ్వులు | జలములుదర్భలునుద్రేల్మిసమిధలున
వలా| వలయునపుడెశానగనలిపెన్| పాలుపగతపమత్రియత్రి పుత్రా

స్తికినై॥ క॥ ఈయమరికేరెండుసన్నుక। వేయేడులుదివ్యమానవిఖ్యా
తముగా। నాయత్రితపము జేయఁగ। నాయననిష్ఠకును మెచ్చియతిహ
ర్షమునన్॥ సీ॥ హరినీలపుతెఱంగునరిదివజ్రపుఱంగు మెఱుగు కెంపుల
ఱంగు మేనులమర। వెడదైనయక్కునయెడమ పైదిక్కునసడరెడువా
క్కునతివలలర। చిలువపంజులద్రొక్కుపులు మేపులకుసొక్కు తెలి
దూండ్ల వెన మెక్కుతేజులమర। మకుటంపుజిగిసొంపురక పైననెలవం
పుచికిలి కెంజడగుంపుశిరములమర। స్వర్ణమయచేలగజచర్మవల్కలము
లు। గట్టువారలుశంఖచక్రత్రిశూల। డమరుదండకమండలునమితికరము
లు। హరిహరబ్రహ్మలపుడు ప్రత్యక్షమైరి॥ క॥ ఈలీలంబొడగట్టిన। వే
లుపు పెద్దలనుజూచి విస్మయవినయా। ద్వేలభయహర్షసంభ్రమ। శా
లిత ప్రణమిల్లియత్రిసంయమిపత్కిన్॥ సీ॥ కమలాశ్రయత్వసంగతిపరి
భ్రాజితునభిమతార్యాధారతాభిరాము। పరమహానందకపాలితాశ్రిత
లోకుహంసాధికరణవిఖ్యాతియుక్తు। వర్ణితఘనసారవర్ణాత్మకాధీశుద్వి
జరాజసంప్రాప్తిదివ్యచరణు। సురుతరసత్కృపాభ్యుపగతభద్రుని నీను
జనసన్నుతలసదజనమాఖ్యు। నిన్నుఁగొల్చెదభక్తిమై నీరజాక్ష। యోవి
రూపాక్షయష్టాక్షరోరువక్ష। రక్షణనదీక్షయనవృత్తరమ్యవీక్ష। యీ
క్షణమె నన్ను రక్షించుమిహితసమక్ష॥ చ॥ అనినుతిసేయు నాయననమం
చితభక్తికి మెచ్చి వారలి। ట్లనిరిమునీంద్రనీవలయునట్టివరమ్ములొసంగువా
రమై। యనితరదర్శనీయమహితాకృతులేమిటవచ్చినారమిం। పెనయఁ
గనీవుకోరినయభీష్టములిత్తుము వేడుమిత్తరిన్॥ చ॥ అనవుడునాతడిట్లను
మహామహులారగుణాభిరాములౌ। తనయులఁగోరి నేనిపుడుతత్పరతన్ దప
పమాచరించితిన్। ఘనతరకీర్తియుక్తులజగన్నుతులన్ మిమువంటిపుత్రు
లన్। మనమునఁగోరెదన్ గరుణమన్ననమీరఁగనియ్యఁగాఁదగున్॥ మ॥ అని
నన్నువ్విచుమమ్మువంటిసుతులెందైనన్ గలారే జగం। బునన త్రీవినుమేము
ముచ్చవరముత్పత్తుప్రత్యాకృతుల్దాల్చిమీ। యనురాగంబొనగూర్చుమంచని
యనృశ్యాకారులై రట్టిచో। ననసూయాసతిగర్భమయ్యెభువనాహ్లాదం

బునందిల్లఁగన్॥ చ॥ నెలమసలేక శ్రమంబొదవెనిద్దపుఁజెక్కులువెల్లన
య్యెవే। విళులుదయించెచన్నెనలువీకయుకన్పనుదోఁచెజిట్టము। క్వల
సెనురోమరాజిగనుపించెరుజంబుగఁకౌనుపైపయిన్। బలసెవళుల్సెలం
గెజడిమంబునఁడన్ గనుపించెనింతికిన్॥ క॥ ఈమాడ్కి నిత్యగర్భము। శ్రీ
మెరయుచువృద్ధిఁజెందఁజేడియతగెచిం। తామణికౌస్తుభకల్పక। భూమి
జయుతజలధిలహరిఁబోలికమీరన్॥ శా॥ అంతన్ గొన్నిదినంబులేగననసూ
యాదేవిభూమీజనుల్। సంతోషింపశుభగ్రహాళినసువేళాలగ్నంబునందద్భు
తా। నంతశ్రీదగుపుత్రులంగనియెదత్తాత్రేయుదుర్వాసునిన్। కాంతా
మోహనచారుమూర్తిరుచిరేఖాసాంద్రునింజంద్రునిన్॥ క॥ దత్తమునీం
ద్రుడునుగ్రుణో। దాత్తుడుహరియంశమునశివాంశంబునలో। కోత్తర
డగుదుర్వాసుం। డుత్తముడబ్జభవునంశనుడుపతిపుట్టెన్॥ క॥ హరి
హరసరసిజసంభవ। పరమాంశములైనసుతులబడసిమునీంద్రుం। డరు
దగుసమ్మోదమునన్। జెరసెనుపెన్నిధులుగన్నపేదయుబోలెన్॥ ఉ॥
అప్పుడువేలుపుంజెరవలాడిరిపాడిరికిన్నరాంగనల్। చిప్పిలుసోనతేని
యలుచిందగ్రఁకండుగపువ్వులన్ సురల్। గప్పిరిదేవదుందుభులుగ్రక్కు
నడింధిమినాదవైఖరిన్। గుప్పనమ్రోసెదివ్యమునికోటులుదీవెనలియ్యవే
డుకన్॥ క॥ ఆమువ్వురలోఁజంద్రుడు। తామరసభవాంశభవుఁడుటన
నెరసీటున్। గోమునుచక్కదనంబును। వామాక్షులుమెచ్చనిచ్చవర్ధిలు
చుండెన్। సీ॥ కలువలచెలికాడుకళలవెల్లనువీడు నెత్తమ్మినేస్తకానికినిజో
డు। రాత్రిరియెకిమీడుజోతియుండెడినాడుమగువలతమిగొల్పుమాయవా
డు। జక్కవగమిసూడుచక్కనిపగకాడుచిమ్మచీకటిజిమ్ముదిమ్మరీడు। మరుని
వజీరుడు నెరసీటుగలవాడుముద్దుగుమ్మలమొగమ్ములకునీడు। యంకమునజింక
దాల్చినయందకాడు। యంబుజాక్షునిమోహంబుటన్నదోడు। నద్విజ
న్మోత్రబోచువజ్రంపుజోడు। కలికితనమునమారయుచుక్కలకురేడు॥ క॥
నుద్దులచెబుద్దులచే। ముద్దులచేతల్లిదండ్రిముదమలరంగా। తద్దయుతద్దయ
నెనగెను। ప్రొద్దుకుప్రొద్దుకునువింతపోణిమిమీరన్॥ గీ॥ జాతకర్మాదిసత్క్రి

యాజాతములను। భూతలతనుడైన యతనికి ప్రీతి నత్రి। నాతియునుదానునుప
సయనంబొనర్ప। నాతనికగనుంగొనగవచ్చె ధాతయప్పుడు॥ శా॥ వచ్చినిజాం
శసంభవునవారణవారణడింభమోయనన్। హెచ్చినపెక్కువంచెలగుని
స్థునిరమ్యముఖారవిందునిన్। మెచ్చిదయోదయస్ఫురణమీరగదీవనలిచ్చి
యిచ్చపై। యచ్చరనేతతచ్చరితమచ్చుపడంబరికించియిట్లనున్॥ శా॥
ఈతడనిన్ సురాసురులకేనియు గెల్వగరానివిక్రమ। ఖ్యాతినిమించిరా
జనగనంచితకీర్తివహించితారము। నేతయునోషధీశుడవనీసురజాతికి
పాలకుండునై। భూతలమేలు మేలుచలపోయును జేయునురాజసూయ
మున్॥ మ॥ అనియిట్లానతియిచ్చి యంబుజభవుండమ్మేటికింగాండివం।
బనువిల్లక్షయతూణయుగ్మమఖిలాస్త్రాభేద్యమౌకత్తళం। బనిలోద్ధా
మతురంగమాన్వితసహస్రాదిత్యసంకాశమై। యనువౌదివ్యరథంబుని
చ్చెకరుణాయత్తైకచిత్తంబునన్॥ క॥ కరమురుసమరజయశ్రీ। కరము
నుసుఖకరముకాంతికరమునుకడుమీ। సరమునుపరాగగణధూ। సర
మునయినకలువవిరులసరమునొసంగెన్॥ క॥ నలువమరుమామకీగతి। న
లువమరువరంబులొసగెనగుమొగమునమున్। గలసతులశిల్పవైఖరి। గలస
తునవిశ్వకర్మకనుగొనిపల్కెన్॥ చ॥ హితబహుకిల్బిషంబగుప్రయా
గముయాగముదావహంబుసాం। ప్రతముగనందునిందిరకుపట్టనపట్టణ
మున్సృజింపుమా। యతులితశిల్పశక్తిగొనియంచనియంచనియాడనెక్క
యం। చితగతిధాతయేగెజపసిద్ధులుసిద్ధులుతన్ భజింపగాన్॥ శా॥ ఆ
లంకారికసత్కృతోజ్జ్వలకవితావ్యాగాధగాధాశతో। ద్వేలస్తుత్యయశోవి
శోధితధరిత్రీఖండఖండాధిక। స్వాలాపామృతశేచనోల్లసితవిద్వత్క
ర్ణకర్ణాబ్ధిచం। ద్రాలంబాపదదానదానయుతవేదండాశ్వపూర్ణాంగణా॥
క॥ సజ్జననాదిబుధావన। సజ్జనయనకజ్జలాశ్రుఝరరచితనదా। మ
జ్జనరిపుయావతధీ। మజ్జనజేగీయమానమాననిధానా॥ మాలిని॥ [illegible]లవి
మతచమూరాడ్దర్వనిర్వాపణోజా। యలఘునిజగుణాలీహర్షితావత్వాం
ద్యరాజా। వలదురుకవివిద్వద్వర్గసౌవర్గభూజా। ఖిలసితశుభయుక్సద్వేం

శాంబాతనూజా॥ గద్య ॥ ఇది శ్రీజానకీరామచంద్రచరణారవింద వందనకందళితానంద కందాళ రామానుజగురుచరణ సేవా సమాసాదిత సాహితీవైభవ శేషము కృష్ణయార్యతనూభవ సుకవిజనవిధేయ వేంకటపతి నామధేయ ప్రణీతంబైన శశాంకవిజయంబను మహాప్రబంధంబునందు ప్రథమాశ్వాసము॥

శ్రీ ర స్తు.

తారాశశాంకవిజయము-ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీవిజయరంగచొక్క । క్ష్మావిజయగురుప్రసాదసంపన్నత్వా। శ్రీవరదాచార్యమణి । శ్రీవరదాసైకకృత్యసీనామాత్మా॥ వ ॥ అవధరింపుము సూతుండు శౌనకాదిమహామునీంద్రులకిట్లనియె॥ శా ॥ ఆలీలన్ కమలాసనుండుచనసయ్యాజ్ఞాపనం బొదలన్ । బాళింగైకొనివిశ్వకర్మయువితాధ్యాసైకశిల్పక్రియా । శాలిత్వంబుప్రతిష్ఠగాంచగప్రతిష్ఠానాఖ్యచేనెంతయున్ । మేలౌపట్టణమున్ ప్రయాగమునునిర్మించెన్ జనుల్మెచ్చగన్॥ క ॥ ఆపురివిభవముశివునకు । నూపురమగుచిలువరేడునుతిసేయంగా । నోపురహిగాంచనేరడు । కాపురమైలచ్చియచటకదలకనుంటన్॥ మ ॥ నగరీసౌధములన్గుమారికలువీణల్మీటుచోనీలపుం । జగతుల్వ్రజపుగోడలుంజలముగానస్తోషిన్సంఘంబుమం । త్రగణోచ్చారణతోసితాసితసరిద్భ్రాంతిన్ జలంబాడిగా। మగువల్వివ్వినభ్రాంతికింపురుషధర్మత్వంబుసిద్ధింపగన్ ॥ మ ॥ అరజాబిల్లిమెఱుంగుబాసికముచాయంబూనగాతారక । ల్సారయన్ జల్లినసేసబ్రాలకరణిన్నిండారసౌవర్ణని । ర్ఝరణీకంకణయుక్తకేతుకరకంజంబొప్పతద్రత్నగో। పురమాగోపురలక్ష్మిపెండిలియియొప్పన్ ప్రాప్తకల్యాణమై॥ చ ॥ విలసితపద్మరా

గమణిచెల్లితమైతగుమేటికోటకొ। మ్మలువలపంక్తులై మెఱయమంజుహి
రణ్మయసౌధయూధము। ల్దలమగుకేసరంబులుగతత్పరిభూగేహముమిద్దె
గాఁగను। జ్వలమగుతత్పురాబ్జమునసారసవాసవనించునిచ్చలుఁ॥ ఉ॥
పాటలకరయింతలేనిఘనపత్రసహస్రమురాజమాన్యమౌ। పాటవముజ్జ
ఓపచితభంగిరొమెఱంగనివృద్ధియోగము। న్నాటిలచారుచిత్రనవపద్మగతి
స్ఫులసిల్లకంటకో। ద్ఘాటనలేకసుందరమకాపురమాపురమందునిచ్చ
లుఁ॥ సీ॥ వసుమతీవలయాధిపత్యరాజద్భ్రాజపరితోవిజృంభితపరిధియ
నఁగ। విక్రమత్రయభృశోపక్రమాధోక్షజచరణవిన్యస్తహంసకమనఁగ।
భువనత్రయాద్భుతపురరమాకటిలగ్నధగధగన్మణికాంచిదామమనఁగ। స
కలభూభరణసామగ్రియాంచాన్వయాత్తమండలీకృతమహాకుండలియన।
యెనఁగుబహుజీవనప్రవాహత్వవిఖ్యాతి। పవనమాశ్రయతాభోగభాసుర
త్వ। పుణ్యరత్నాభిరామత్వపూర్ణమహిమ। విమలహేమకవాటమవ్వీటి
కోట॥ గీ॥ జాంబవాకోటకొమ్మలుచాలుదీప। ములుగపైమెఱుఁగుల్గామవిస్ఫూ
ర్తిఁగాఁగ। నవ్యనీరాజనంబుతన్నగరలక్ష్మి। విష్ణుపదమునకర్పించువేడ్కమీ
ఱ॥ చ॥ కళుకుకడానిచాయమెయిగన్పడగామెఱుగుందురాయితో। విల
సితమైననీలఘనవేణికచేచెలువొందుకోటకొ। మ్మలఁగనిచంద్రుఁడుద్రవియి
చూపునురేపునురక్తిమీరగా। మెలఁగుచుచుట్లుబెట్టుదురమేనొకయించుక
సోకసప్పురిఁ॥ చ॥ అలపురికోటకొమ్మగమినానసుతగ్గరుడోపలద్యుతిఁ। చి
లువలపగ్గముల్చెదరచిక్కువడుఁ రథమొంటిబండినే। నలసెదనొంటిగా
ననుచునర్కుఁడనన్నెలకొక్కరుండుగా। నిలుపుడటంచుబంచెవిధినీరజ
మిత్రులవంతుదీరఁగఁ॥ ఉ॥ పంతమెసంగతన్నగర భామినులబ్జములంద్రొ
దోయుచు। తత్ప్రాంతవిలాసరేఖ పరిహాసంబులన్విహరింపకౌతుక। భ్రాంతమ
నస్కులై చిలువరా కొమరుల్దలలెత్తిచూచిద। ర్పింతురుగూఢసాధ్వసని
తలెంతయుబ్రీడశిరంబువంపఁగఁ ॥ శా ॥ వాటంబై తగుకోటక్రిందవనధి
వ్యాఖ్యేయమాఖేయముం। ఘూటంబైనకులీనమకరోగ్రంబౌమరుద్గం
గనై। సాటోపస్థితిమీఱుమర్త్యులు నమర్త్యాభ్యస్వకముస్వీకనే। చోచ్చటం

శాకకయుండ రెండవపరిఘల్లోడించె నాబ్రహ్మన౯ ॥ ఉ ॥ పెక్కుము
ఖంబులంజదివె వేదములంతటనిద్రసోమరై । గ్రక్కునసీటిలోఁగలిపె క్ర
మ్మఱ నేర్చుటనా మెఱుంగునీ । యెక్కువయేమి బ్రహ్మకనియేకముఖంబున
సాంగవేదముల్ । దక్కక నేర్చి బుద్ధినచలస్థితి దాలుతురప్పురి౯ ద్విజుల్ ॥
సీ ॥ ఒప్పమ్మునబళుపుగోఁతమ్ములు ద్రొబ్బిన రొమ్ములగాయమ్ము లెమ్మెమీర ।
దండనమ్ముగ్గాసినకండెముల్గ లభుజాకాండమ్ములను సానకత్తులమర । గా
టంపువీకన డాసైన మేనుల యరవట్టినిగనిగల్ హాయువుమీర । వికటారి
వీరులు ప్రకటాహమికమాన్చు చికటారిపావలి కల్చెన్ను మిగుల । హొల్లక
ద్యుతిసొంగావిచల్లడాలు । డాలుమీరిన వెలిపచ్చడాలునమర । నమర
నాయకవిభవనిరాకులంబు । రాకులంబుచరించునా రాజధాని ॥ శా ॥
బాణావంకిని పెద్దకత్తిగుమితిస్సాణాసినప్రౌడిమ౯ । ద్రోణాచార్యు
లకైనపల్కుటయు నేర్పుల్సాదుమైడాసిన౯ । స్థాణుండైనపటంబు గా
నిలువకుండ౯ ద్రోతురాపన్నసం । త్రాణోద్యద్బిరుదాంకులప్పురము
న౯ రాజన్యచూడామణుల్ ॥ ఉ ॥ నిచ్చలమైన కెంపులను నీలమణుల్వ
రమౌక్తికంబుల । న్వచ్చలుపుష్యరాగములు వజ్రములం పగడాలుతూ
ములన౯ । హెచ్చుగగొల్తురెప్పుడు ధనేశునిధుల్దమయప్పువడ్డికి । న్వచ్చిన
నొచ్చమెంతనుచునప్పుడురప్పురిలోనికోమటుల్ ॥ ఉ ॥ చారుచిరత్న
రత్నమయ సౌధములప్పురి వైశ్యకన్యక । ల్గీరనగింజలాడుతఱి క్రిందను
చిందినదివ్యరత్నముల్ । పౌరులుద్రొక్కుచున్ననగపాతుకొనన్ధరణీపుర
ధ్రికి । న్సారకరత్నగర్భయనునామము బెట్టిరినక్కవీశ్వరుల్ ॥ ఉ ॥
ఏరొకటబ్బె రామునకు పేళ్ళు పొసంగవుచంద్రమఃకళా । ధారికినొక్క
యెద్దదివితావితసీరము లేమిగావున౯ । సీరసొంటబెపోఁగుకువిశేషము లేశ
పుడాడిభీతస్సవం । చేయులు నేండ్లుగల్గి సునవృద్ధిగపాదజులుందురప్పురి౯ ॥
చ ॥ భుజములు తమ్మితూండ్లు కనుబొమ్మలు సింగిణివిండ్లు చన్నుల । క్కజపు
పసిండిగిండ్లు తెలిగన్నులు శ్రీనతియిండ్లు వాతెర । ల్నిజముగదొండపండ్లు
రమణీయకటిద్వయి పైడిబండ్లు కా । యజావిరిగల్వచెండ్లు పురమందలి

క్రొవ్విరి బోండ్లుచూడఁగన్ ॥ సీ ॥ చంచలత్వముతళ్కు మించుకన్నుల
నుంచి మించుబోండ్లయినక్రొమ్మించులనఁగ । నిమ్నగాకాఠిన్యమెమ్మెచ
న్నులదాల్చికొమ్మలై నకడానిబొమ్మలనఁగ । కుటిలత్వమలకలఁఘటియిం
చివనితలై నటియించుశశికళాపటలమనఁగ । ధవళతనవ్వులందవతరింప
గఁజేసియువతులౌ తారకానివహమనఁగ । నలరుదురులోకసంమోహనాభి
లాషి । మత్స్యలాంఛనకృతజపమంత్రసిద్ధ । లఖిలయువనేత్రభాగధే
యంబులచటి । చక్కనిమిటారులమరుచేతిచిక్కటూల్ల॥ సీ ॥ కేలిత్రిసు
రవంతినాలంబునకుబిల్చుపగిదితుండంబులుపైకిసాచు । కలశభవాచాం
తజలధినించగజాలు నివెయన్నగతివమథువులజల్లు । యెుంటినెత్తగరా
దెయురిసనాగాధిపత్రయధృతిననుమాట్కిదాల్చుమట్టి । పుడమియెల్ల
నునాలుగడుగులనడుగునం చనుగతిముందరికడుగులిడును । కీలుమేలు
సుమదభరోద్వేలధార। లోలిగురియంగనెలరయేర్ల జాలమెరయు। శైల
ములలీలనాలానజాలబద్ధ । తైనమత్తేభఘట లొప్పునప్పురమున ॥ శా ॥
బద్ధల్వారిభరిత్రిలీలడెలిబాబాజూచి వేటాడుమిన్ । గ్రుద్దన్ ఘల్లునకొ
మ్మకల్లెగయగానూరారుననల్బదుల్ । నద్దెచ్చోటనువిన్నడీ కొనను
నిజచ్చాయన్నహోవృత్తముల్ । ప్రోద్దామస్థితిపెల్లగించునచటన్ పొల్పొం
దుమత్తేభముల్ ॥ సీ ॥ కనవుమోపరిగాలికఁబతియేమాకంచునగినట్లవద
న ఫేనములరాల్చు । ధరసరిలేదుపాతాళమందేనియు కందమన్నలిఖు
రాగ్రమునవ్రవ్వు । యినరథాశ్వములట్లమునుగుడుమేప్రూడ్తు మన్నుల్గన
తిరేచునంగ్రుఘురజము । తమకుఁడివచ్చుచిత్తమ్ములనల్కచేనవలించుకర్ణి
నల్లార్చుశిరము । లురమునంవంబుబలుకందముఁటికన్ను । లరిదివెన్ను
లుతగనంద మైయెనంగ । శింధుకాంభోజశకపారసీకభట్ట । బాహ్లికా
రట్టిఘోటకపజ్తులచట॥ మత్తకోకిల॥ చక్రముల్లతగూడబంగరుచాయనిం
గిచెలంగగా । వక్రమాదృతపన్మతన్ శరవషణాన్వదవృత్తులై । వక్ర
గామితలేమిచైత్రనవప్రతాపవిజృంభణో । పక్రమస్థితిమీరుతేరులుభా
నుమండలమ్మైఖరిన్ ॥ క ॥ తురగముతౌనుపల్లము । కరికరినేవన్నగర

ణముగావించియాళం । బరుదుగనెదురంపుదుర।ప్పరభటులుసురాళిగు
రియుపువ్వులజడికిఁ ॥ సీ ॥ కర్ణాటకామినీకర్ణావతంసితకర్ణికారపరా
గగణముచాల్చి । మధురాధరాచరస్మధురాధరాపునర్నిధువనోత్సా
హములెన్నఁగఁజేసి । కుంతలాంచదరాళకుంతలాగరుగంధికుంతలామో
దములక్కొల్లలాడి । లాటశుద్ధాంతలలాటఘర్మాంబులీలాటనక్రియలపా
యంగ్రోసి । నలినకువలయనవలయానటనపటిమ । చలితలలితపదవళి
కులకలకలకల। వితతగతికృతిచతురతవెలసిపొలసి । విసరుమరుదంకురం
బులవీవ్వటనెపుడు ॥ చ ॥ కలువలకేమినీవిపుడుకన్గొనినంతనెతెప్పతెప్ప
లా। నలినములెన్నిరాపులలనామణినీవిటుమోముద్రిప్పిన । నౌలసిననం
పెగల్లుగవామరినీమెయిచాయడాయనం । చెలిమివిరాళిపల్కవిరు
లిత్తురునప్పరిపుష్పలావికల్ ॥ మ॥ కులుకుంజందురుకావిపాదడపయిఁ
క్రొందళ్కురాయంచయం । చులజిల్కుఁదెలిదుప్పటంబు రహిమిం
చఁగుచ్చెల్లజాఱనఁ । దొలుకన్నెట్టెలనద్దులన్నునులవద్దల్వీడగావార
కాం। తలుతథ్యోఘులవత్తుగట్టిగకుఖండారాతుతేజీలనఁ ॥ శా ॥ బాగై
మించినయాప్పురోత్తమము క్రేవఁజాడ నయ్యోఁరకం । బైగంగాయ
మునానరన్వతులుచంద్రాపేక్షయాత్మఁగొన । ల్నాగన్చంద్రికయుఁ
కళంకరమయుఁసౌగంధికస్త్రీయును । దోగ్యగంబొప్పగవచ్చెనంచుమ
విలోనుర్వీజనంబెన్నఁగఁ ॥ క ॥ ఆనగరంబునచంద్రుడు। భూనుతవైభవ
మొసంగబోలుచునిజకథా । గానసుధాపానబుధా । నూనవిధామో
దమొదయుక్తుండగుచుఁ ॥ ఉ ॥ పిన్నటినాటనేతనవివేకములోకము
వారుమెచ్చగా । వన్నెకువాసికెక్కగురుభక్తియుయుక్తియు బంధుర
క్తియుఁ । సన్నుతసూనృతోక్తి భుజశక్తియు చక్కదనంబెలర్పగా।
కన్నులుచల్లసేయు నలకైరవమిత్రుడు లోకమిత్రుడై ॥ క ॥ అత్రిన
యముజరనిట్లను । నత్త్రినయనునట్టిపట్టికతిహూషఁముతో । పుత్రా
నీపగు బుద్ధికి । పాత్రంబగు గురుని కరుణ బడయఁ గవలదే॥ ******
చ॥చదువునప్రజ్ఞదానసరసజ్ఞతయందునుకావ్యఖడ్గకో। విదతయుదా

సజేసిప్రతిపీరన్నపాలజయంబుదానిచే । సదనుగమీరసంపదలునందున
త్యాగముభోగమందుచే । పవపడికీర్తిదాననపాయపదంబునుగల్గునెం
చగ౯॥ ఉ॥ ఆరనదీయయక్షయమహానిధిజూపునవాంజనంబునూ। రూ
రికివచ్చిదోడుపడనోపినబంధుడుజ్ఞాతివర్గము। ల్గారనిసొమ్ముదేవనరలో
కవశీకరణౌషధంబునా । ధారణమైనవిద్యవసుధన్నుతియింపవశంబె
యేరికి౯॥ క॥ చెరుకునకుపండుపసిడికి। పరిమళమునుచిత్రమునకుప్రా
ణంబునుదా । నరుడుగగల్గినరీతిని । నరపతులకువిద్యగలిగినన్నలువొన
గుణ౯॥ క॥ దరమునకళుకనితురగము । వరగుణయాయువిదవినయవంతు
డుసుతుడు । స్థిరతుడుబుధుడువివేక। స్ఫురితుండగుమంత్రిరత్నములు
నీవైదుర౯ ॥ ఉ ॥ కావుననీవుప్రాభవముగల్గుటకున్ఫలమొందువైఖరి౯।
దేవగురు౯బృహస్పతినతిప్రతిష్ఠాస్థితిభారతీపతి । సేవయొనర్చినీదగుసు
శీలతచేముదమందిజేసిమే । ధావిభవంబునందనరితత్కృపవిద్యలనెల్ల
గాంచుమీ॥ క॥ అనవినిచంద్రుడుజనకుని । పనుపునసంతసమొసంగభా
సురవిద్యా । ఖనియగుగీష్పతిపాలికి । జనిప్రణమిల్లుటయునతడుసమ్మ
దమలర౯ ॥ ఉ ॥ మైత్రిమెలర్పనిట్లనుకుమారకసారెకునచ్చరిత్రుడా।
యత్రికిసేమమాకుశలమాయనసూయకునీకుమేలెలో । కత్రయపంపనీ
యులుసుఖస్థితులేభవదగ్రసోదరు। ల్చిత్రమునీదురాకనవిశేషముగానె
రిగింపునావుడు౯॥ ఉ॥ మాతలితంద్రులన్నలునుమాతలిసారథికాన్గనీ
యానం । ప్రీతిగనున్నవారచటమీచరణాంబుజసేవజేయన । న్నీతరిబం
పగానెలమినేనిటవచ్చితినన్నుశిష్యుని । న్నీతనుజాతురీతినివినీతునిగానె
నరించిబ్రోవవే॥ ఉ॥ బజ్జలునిజ౯రావళికినుజ్వలబుద్ధిసమృద్ధులెంతయు।
స్సజ్జనులిజ్జగంబుననునన్నుశిగాంతురుమీరలట్టిమీ । పజ్జనుజేరియజ్జగని
భక్తియొనర్చుచువిద్యనేర్చిన। స్మజ్జననంబుసార్థ౯మునమజ్జనతావనలో
కపావనా॥ శా॥ మీచెంతన్బహువేదశాస్త్రపఠనన్బైకృంద్రుడువిద్యాం
సుడై। వాచోయుక్తిపటుత్వమొందిరిగదావారందరౌనౌనన౯ । ధీచా
తుర్యముమించశాస్త్రములనర్థింనేర్చియుష్మద్దయా। సాచివ్యంబునపేరు

ప్రౌఢియుప్రతిష్ఠారూఢియున్గాంచెదర్॥ క ॥ నచపలగురువిశ్వాసము|
త్రిదశులుమనుజులునుమెచ్చధృతిమీరియొద్ద| న్పదివేదమీపరిచర్యను| నె
దవేదతుదకీర్తిదెత్తునురుతరలీలన్॥ మ ॥ అనినన్నంతనమందిగీష్పతికుమా
రాయత్రిగర్భంబునం| జననంబొందిననీకునీవినయము న్సౌజన్యమర్యా
దవ| ర్తనమంచన్మధురోక్తులుందలపవింతల్గావురాజత్కళా| ఖనివైయు
ప్పెడనీవుశిష్యుడగుభాగ్యంబెన్నసామాన్యమే॥ క॥ పదునెనిమిదివిద్యలు
నిను| చదివించెదవేయునేలజగమునవెందు| న్బదులితనికిలేదనిపిం| చె
దనినునాయంతవానిజేసెదచంద్రా॥ చ॥ అనిమదిమోదమందుచుబృహ
స్పతియాహరిణాంకునింటికి| న్గొనిచనియాదరించితనకున్సహధర్మిణి
యైనతారగ| న్గొనియితడత్రిపుత్రకుడనూనగుణాఢ్యుడుతల్లిదండ్రిపం|
పునమనవద్దికింజదువుబూనగవచ్చినవాడుతొయ్యలీ॥ ఉ॥ నీరజగంధివీడు
జననీజనకుల్గడుగౌరవంబున| న్నారకపెంపగాపెరిగినాడతికోమలదే
హుడీతని| న్నేరమెరింగియాదరముమీరగవేళకువేళకున్స్నానం| చారసి
యన్నపానములకాకొకనియ్యకబ్రోవగాదగున్॥ మ॥ అనినన్ తారయు
నట్లకాకయనివిద్యాసక్తుడౌచంద్రుని| న్దినమున్మజ్జనభోజనాదివిధినర్థిం
బూనిపోషింపన| వ్వనజారాతియుభక్తిగౌరవమువిశ్వాసంబుసంధిల్లగా
ననిశంబున్దలిదండ్రులన్మరచెనయ్యాచార్యసేవారతిన్॥ మ ॥ పరమప్రీతి
నహర్నిశంబుత్రిదశోపాధ్యాయవర్యుండును| స్థిరతంబాఠముజెప్పిచిం
తనలుప్రీతిందానెచేయించిప| ల్మరునయ్యర్థముపన్యసింపుమనిలీలందా
నెశంకించియు| త్తరముద్దొల్పగనేర్పెసభ్యనుతవాదప్రౌఢిమందిద్దిచున్॥
ప్రఖ్యాతిగాంచగలడని| ముఖ్యుండగుశిష్యుడనియుముదమలరంగా| సా
ఖ్యానాఖ్యాయికల| న్వ్యాఖ్యానముసేయనేర్పెనాతనిప్రేమన్॥ సీ॥
చదివెనుఋగ్యజుస్సామాదివేదంబులధికరించెనుతద్రహస్యజాత| మ
భ్యసించెనులక్షణానీకములనెల్లనధిగమించెనుషడంగాంగములను| పఠి
యించెకాణాదభాష్యమీమాంసలుతెలిసెవ్యాసమతంబుతేటపడగ| గ్ర
హియించెసాంఖ్యయోగములమర్మములెల్లనాకళించెనుపురాణాదికము

ల| నేర్చెఁ దెల్లముగా దండనీతిశాస్త్ర | మరసేనాద్యంశముగను వైద్యా
గమంబు| నెరిగె సాంగధనుర్వేద మెల్లనపుడు | సోముఁడుద్యత్కళాస్తో
మధాముఁడగుచు || చ || అరసివిశుద్ధశబ్దములునర్థములన్ ధ్వనివైభవంబ
లం | కరణమురీతివృత్తులును కల్పనపాకము శయ్యయున్ రస | స్ఫురణ
ముదోషదూరతయు చుంబితభావములొప్ప చిత్రవి | స్తరమధురాశులీల
కవితల్ రచియింపఁగ నేర్చె నంతటన్ || క || అంగనలసౌఖ్యమందుఁగ| సం
గీతము భరతశాస్త్రసరణియు విద్యా | సంగతులను గంధర్వుల | సంగతిస
మ్మేటనయ మొసంగఁగ నేర్చెన్ || క || అరువదినాలుగు విద్యలు | యరవ
దియరవది మొగంబులయ్యనుతింపన్ | సురగురునికరుణచిరభా| సురగు
రునియతిస్ఫుబుద్ధిసోముఁడు నేర్చెన్ || క || నానావిధవిద్యలకు | స్థానా
స్పదమగుచు నమృతధాముఁడు పొలిచెన్| స్వభానుతబహువిధరత్ననిధానం
బగు జలధివిధము దైవారంగన్ || ఉ || అంతననంతవిభ్రమనిరంతరమై జిగి
కుందనానకుం| వింతగ సౌరభంబు ప్రభవించిన వైఖరి జొంటి తేనెక| త్యం
తము తేటబుట్టినటులా తని మేనికి వన్నె దెచ్చుచున్ | కాంతి నెసంగె జవ్వన
ము కాంతలకున్న యనోత్సవంబుగన్ || క || పరువంపు ప్రాయమున నా|
సరసుని నెన్నడుము మిగులసన్నంబయ్యెన్ | మరునిమరులెసగ నిచ్చలు|
తరుణులు చూడంగ దృష్టి తాకినరీతిన్ || చ || అలనలినారి బోల్చ నిజయౌ
వన వేళ స్వకీయబింబలీ| లలు దననెమ్మొగంబునకళంకరుచుల్ ననుమీనక
ట్టున | నవ్వులదుదయారుణద్యుతులు వాతెర వెన్నెలడాలు తేతన | పువ్వులన
వ్యతంబు బల్కులనుబూనె నెనాగమనోహరాంగుఁడై || సీ || తనుఁ జూచు
జవరాండ్ర కెనయ కోర్కెలభంగి నిడుదలై బాహువుల్ నిటుమెరయు| కని
సౌఖ్యకాంతలయను నయోక్తులరీతి యొగుభుజంబులు కర్ణయుగళిసోక|
తిలకించు భామలబలుచింతయును బోలె విస్తీర్ణమై రొమ్ము వీకదనర | పిత్కీం
చుకన్నెలవిరహాబ్ధికైవడి లలితవాక్కులు గభీరత వహించ | మిసమిసలు
దేరును మైన మేనిసొంబగు| కన్నులను గాంచి మదిమెచ్చు కమలముఖుల|
మనసువలె బాల్యము గరంగ మరునిమూవ | సొంపుగ నెచాలయలజవ్వనం

పువేళ॥ ఉ ॥ చక్కనిపోకబోదినగజాలుగళంబును కేలనెక్కసం । జి
క్కనిపాలుగారుననుజెక్కులునంపెగిమొగ్గయందముల్ । ద్రాక్ష
ను చారునాసికయుతోరవుడాల్వలిదమ్మిరేకులల్ । మిక్కిలి గెల్చుకన్ను
లునుమించు నెయ్యారములింపునించగన్ ॥ క ॥ చక్కెరవిల్తునెయ్యార
పు। చక్కెరపంచనివలంచుచక్కదనాన। న్మిక్కుటముగవిలసిల్లెను। చు
క్కలగమికాడుమిగులచూపరులెంచన్ ॥ చ ॥ మునుమునువింతగాచిలు
కముక్కుజిగిన్దగునుక్కుగోటిచే। ననువుగగీరనామము నెయ్యారముగా
నిడనేర్చెపెన్నెరు । ల్వనుకకునొత్తిజారుసిగ వేయగనేర్చెకడానితమ్మి
పూ । పనినుపచ్చడంబువలెవాటువహింపగనేర్చెనీటునన్॥ సీ ॥ పలు
కూరుముగ్ధభాషలుపల్కుటలుమాని యమరిజాణతనంబు లాడదొడగె॥
సతతంబువేదశాస్త్రప్రసంగముమానికయ్యలాకొక్కసారిచదువసాగె
సహజంబుగావధూజనుల చూచుటమాన సొలపునెూరగాజూడగలి
గె । వేడ్కబాలురతోడవిహరించుటలుమానిసరసులతోచెల్మిసలుప
బూనె । చెరపుజిగిమోవిమారయనప్పటలెరింగె । వింతవింతగనైసేయు
నితము చెలిసె। మొలకమీసలువడిగొల్పుమురువునేర్చె।రసికతానందశృం
గారరసమునేర్చె ॥ ఉ ॥ వానియొయ్యారపున్నడలువానిచకచ్చకలీను
పొన్నెడ। ల్వానిరుటంపుపెందొడలువానియవారపుసిబ్బెపున్నెడ। ల్మా
నవతుల్లనుంగొనిరిమానసవీథిమనోరథానునం । ధానముపూనసూన
శరదారితభూరితరాభిమానలై ॥ సీ ॥ కులుకుచూపులనుకన్గొనసియేణా
క్షులు సనురక్తిగననిబింబాధరియును । పలుకనూకించుచిలుకలకొలికి
యుతమిజెందిగుందనికమలముఖియు । పెనుకువకొనచేయనిలతాతన్వి
యు పొరవశ్యంబుదాల్పనిప్రమదయు । ఘనమైనమరుకాక గొనని పో
మాంగియు నరసతజెందనిజలదకచయు । డాసిదయనేలుమనుచు వేడని
యబలయు । కదసికేలెత్తిమొక్కనిగజగమనయు । లేదు ధారుణిలోగ
లు లేములందు । జవ్వనంబునరేరాజునివ్వటిల్ల ॥ ఉ ॥ హాటకగర్భనంశన
మృతాంశుమనుజ్వలమూర్తియౌజగ । న్నాటకసూత్రధారకుమనంబల

రంగమొలంగినట్టియ। మ్మేటికళానిధిత్వమునమించినవాఁడెలజవ్వనంబున।
య్యాటలుమీరుచోఁకువలయాక్షులకింపొనరించుటబ్రమే॥ ఉ ॥ ఆలలితం
బులాసొగసులానెరజాణతనంబులాకళా। శాలితయానురూపరుచిసం
పదలాహూవణింపుసొంపులుఁ। హోళిమొయింగనుంగొనినయంతనవేలు
పుటోజ్జ్వలయ్యెయి। గ్లాలువిరాళినొందెమదినంగజుమాయతరింపశక్య
మే॥ ఉ॥ రాకకుపోకకుంగలువరాయనిచక్కఁదనంబుకంటికిం। పైక
నుపట్టియిచ్చెలువయప్పటికప్పటికిమ్మనంబునం। వ్యాకులతన్వహింపపు
రుడంతలనంతటతమ్మిగుమ్మితిం। జేకొనివీక్షమైమొనలుజిమ్మదొణంగెనుకొ
మ్మరొమ్మునఁ ॥ మ ॥ ప్రమదారత్నముతారచంద్రునెనయంభావించు
తోడ్తోనన్యా। యముగాదంచుతలంచుతాళగలనాయంచుఁవితర్కిం
చువం। శముశీలంబుమదింగణించును ప్రదిష్ఠల్ చూచినందీరునా। తమి
యుంచుఁగమకించుభీతిమదిలోఁదర్కించుగాంచున్వెతఁ॥ ఉ ॥ ఒప్పొ
గనొజ్జమొద్దశశియున్నతరిందలుపోరజేసియా। మొప్పులకుప్పవానిమొ
యిరొమొప్పిదముల్ కనురెప్పబెట్టకె। తప్పకజూచికన్నెగిచిత్తమ్ముక్కఁతముక్కఁ
నకమ్మలూఁగగా। గొప్పసియాడచెక్కులుగగుర్పొడువందలయూఁచిమె
చ్చుచుఁ॥ ఉ॥ కమ్మజవాజివానసలుగ్రమ్మగయోరపయింటజారగా। య
న్నెలుమీరనగ్గురునియింతితొలంగగనిమ్మలేనిమా। ర్గమ్మునచంద్రునింగడియ
గాఁజనివానిభుజమ్మునొకగా। జిమ్మునుచన్నునఁగళలుచెమ్మగిలఁతనువె
ల్లరుమ్మునఁ ॥ ఉ ॥ పాయనిప్రేమబాల్యమునపాపడచిన్నికుమారరా
రబా। బాయనుపల్కుఁలందొరగియాగజగామినిసామియేమిరా। కా
యజమోహనాంగవగకాడవురానెరహెంతకారివౌ। నోయుపరా
సుజాణయనుసూక్తులుపల్కఁగసాగెవింతగఁ॥ మ ॥ జనముల్లేనియెడఁ
శశాంకునరసఁసాంద్రాణిభూషంబువా। ననగుప్పఁనెరికొప్పువిప్పిప
యిటఁజందోయినిక్కంగవేడ్కఁ। నుగీల్ గంటుఘటించిచెంగలువమొ
గ్గల్ చెక్కిరేరాజయా। ననసీవంటినవిచ్చునంతచని మేనమ్మొపుదాన
న్వచుఁ ॥ క ॥ పరిపరివిధములనిట్లా। నరసునిజేనకుచునునిలుపజాని

ప్రేమన్ | బఱుబరువడివిరికిఱునన | మెఱమెఱభావంబులోన మెఱపుగ
మఱియున్ ‖ సీ ‖ కనురెప్ప బెట్టకాతని నెగాడిగఁజూచుచూచియల్లనల
లయూచి మెచ్చు | మెచ్చి మోహముబయల్ మెఱయపక్కననవ్వునవ్వి
దోసగిలుక్కనదొలంగు | తొలగివెంటనెయోరదళుక్కొత్తగన్గొనుకన్గొని
వానిచెంగటికేబిలుచు | బిలిచియోరకెసీమగలముచ్చటలనాడునాడిరమే
కాంతమటంచుజేరు | జేరిచెవిలోననగునగుసల్చెప్పినట్లు | మోహమునవా
నిచెక్కుటమోముజేర్చు | జేర్చిచెక్కులపులుకలు చెంగలింప | నవశమై
సౌఖ్యతమిమీరియామితారి ‖ చ ‖ గతడనాతడొక్కపనిగాజని
యింటికిరాకయుండినన్ | దడబడుమీదెఱుంగదువితాకున నుండుమచి
న్నబోవుదా | బుడతలచేతబిల్వబనుపున్ మఱివచ్చిననింతసేపునే | క్కడ
నని మోడిగాబలుకు గ్రక్కుననవ్వునునాతడల్గినన్ ‖ ఉ ‖ అందపుజా
లకొప్పనసియాడుకొనును లేతవన్నెలెల్ | చిందెడునవ్వునబ్బురపు
సిబ్బెపుగుబ్బనగంబుగానరా | క్రిందునుజీరువఱ్ఱ్యదయు గిల్కుగిలుక్క
ని మోయుమెట్టియల్ | చందమరంగనిందుముఖి చందురుముందటనిల్చుకు
ల్కుచున్ ‖ ఉ ‖ మట్టుకుమీఱుమోహమునమానినివానికిమేలిదుప్పటుల్
గట్టగనిచ్చుకుంకుమముకస్తురిదానెయలందుగ్రొవ్విరుల్ | జుట్టుననర్ఘ్యర
త్నములసొమ్ములుబెట్టునుభోజనంబిడున్ | కట్టెడుతెల్లటాకులనుకప్పు
రబాగలునిచ్చునిచ్చలున్ ‖ సీ ‖ జిలుగువల్వవదల్చి చెంగావిధరియించి
యదిబాగొ యిదిబాగొయనుచునడుగు | రైకనడల్చియారజపుపైట
ఘటియించియదిమేలొయిదిమేలొయనుచునడుగు | జడవిచ్చివింతగా
జారుకొప్పమరించియదినీటొయిదినీటొయనుచునడుగు | హెచ్చుము
క్కరదీసివచ్చతళుక్కధరించి యదితెన్నొయిదితెన్నొయనుచునడుగు | క
ప్పుకస్తురితిలకమ్ముదిద్దినమ్మ | దమ్ముగ్రమ్ముగజిగికుందనమ్ముపలుకు | తిలకమఖి
కన్నుననుజికిదొలుకబూని | యందమిందునెందనియడుగువాని ‖ గీ ‖ ఇం
టమలగడివారిలోనెవ్వరైన | నతనితారామనోహరాయనుచుబిల్వ
నింతమానందమొందనాయందకాని | మొగముగనుగొనిముసిముసినగ

ప్పునగును ॥ క ॥ అప్పముగానముతిలకము । దిగ్గరనుదుటననతండుదిద్దుచు
నుండుఁ । ముద్దిడవాతెరయొగ్గును। ముద్దియకతడూరకున్న మోడిగచూ
చుఁ ॥ ఉ ॥ చేరగరారనీకురులుచిక్కెడలింతమటంచు నేర్పుతో। సా
రసగంధిబిల్చిబిగిచన్నులు వెన్నుననాననిల్పిళ్ళం । గారపువింతమాటల
వికావికవానినగించినవ్వుచుం । కూరిమిమీరగేరుకొనగోటచిటుక్కన నొ
క్కసోక్కగఁ ॥ ఉ ॥ ఒకొక్కకవేళ నానరసుడొంటిగనింటనునిద్ర
పోవగా। నక్కలకంఠితమ్మరసమంటగ గెంటనిప్రేమవానినుఁ। జెక్కు
లుముద్దుబెట్టుకొనినిద్దురలేచినయంతనింత సే। పెక్కడబోయితీగురుతు లే
డవియద్దముచూచుకొమ్మనుఁ ॥ సీ ॥ గుబగుబమనిపల్కు కోకిలపల్కు
లువినియివినేర్తువాయనుచునవ్వు । కవగూడిపొదలుజక్కవలమక్కు
వచెక్కుగాంచి వానిగురించికన్నుగీటు । నీవుపెక్కువొలేక నేనుపె
క్కువొయంచుసరినిల్పువానిభుజంబుసోక । మడుపులుజుట్టియేర్పడ
గగోరులుబెట్టిలలిమీటువారునికిల్లాకులనుచు । మురిపెమున మోసు విరుచు
కెమ్మోవి దెరచు । కుచ్చెలవిదిర్చు పయ్యెదకొంగుజార్చు । కొనరువగన
వ్వుకొనగోటకొప్పుదువ్వ । నొంటెనరిగట్టునిలుమంచునొట్టుబెట్టు ॥ క ॥
ఈరీతిసాప్వనియెడ। న్నారీతిలకంబు మేలునవ్వతిఁ లగా। నారసియూర
సికునిపై। వారసితన్కనుకమీరవర్పకుడంతఁ ॥ క ॥ ఆపాలతితలపువ
లపున। డాపకతో దోపులాడుటయుతరితీపుఁ । బూపులకోపుల నేపుల।
నైపుల పైపులకలెనగభావముగరగఁ ॥ సీ ॥ కులుకులాడిని ప్రేమదోలు
కుజూపులజూచియల్లుకుమీరగదోసమనుచుతోలగు । కనకాంగితనుచే
రచెనకంగనుంకించివెనకటికేదిమాటయనుచువెరచు। సరసిజాననతోడ
సరసమాడదలంచివరుసగ్గాదంచుభావమున నెంచు। నెలతగన్గొనిసొక్కి
నిచ్ఛలుతనకిదేమరులాయెనని హరిస్మరణ జేయు । నొంటెపాటుననవ్వా
లుగంటెనంటె । యొంటుకొనజూచియోహోయయుక్తమనుచు । తల
చుతలచియుమరునికితల్లడిల్లు । నుల్లముననుండుయామినీవల్లభుండు॥ఉ॥
చెంతదనంతనింతికడుచేరికసేయగసంతసంబునఁ । కంతుడురంతొసగ్ప

పరకాంతయటంచునధర్మమంచులో | నెంతయుచింతనొందుమనసిట్టి
టుకొట్టుకనాడసాహసం | బింతభయంబొకింతరుచి యింతయుసమ్మతి
యింతగన్పడన్ ॥ క ॥ వెండియుదినదినమునతన| దండను వేదండయా
నతరితీపువగ| ల్మెండుకొనసుండగన్నుల | పండువుగాంజూచికామపరవ
శుడగుచున్ ॥ ఉ ॥ ఈయబలాలలామకెనయేయుగమందునుగాననీబె
నం| గీయెలప్రాయమున్చెలువమీకొమరున్మెరిడీని కేలగు | నెవ్వయసనేల
ధాత్రిప్రభవించినవారికినీమిటూరిపై | చాయయొకింతసోకినసుజాలురి
జేకనకాభిషేకమున్ ॥ క ॥ చన్నులుకౌగిటకణగవు | కన్నులుచేరల
నుగొల్వగానరిమించున్|వన్నులుపలుకులు వేలుపు|టన్నులయందైనదీ
నియందముగలదే॥ సీ॥ నిద్దంపుటద్దంపునిగనిగల్లదీనిముద్దుచెక్కుటనుంచె
మోము మోము | జిగజంపుజిగికెంపువగనింపునీయింతి మోవిపైనానించు
మోవిమోవి | బలుకోకములవీకనలపోకగెల్చునీకలికిచన్నవపట్టుకరము
కరము | క్రొమ్మించునమ్మించునెమ్మేనమెరయునీ సుదతియందముచూ
చుచూపుచూపు | మదనదవదహనదో ధూయమానమాన | సాబ్జసంజీ
వినీవిద్యయైనదీని| రవకొనరుబల్కువినునాని సెవులు సెవులు | తనియనీ
యింతి గూడిన తనువు తనువు ॥ ఉ ॥ యెందరిజూడమిద్ధరణి నిందుని
భాస్యలవారికెల్లనీ| యందముచందముంగలదెయొక్కటమిక్కటమైన
కోర్కెచే| నందగరానిమానిఫలమానమెనర్చినచందమాయెనే| మంద
మనోజుడేగతినినారడిబెట్టదలంచినాడకో ॥ సీ ॥ కలకంఠితళ్కుగా
జులుఘులుమనిసంతమనసుర్ఝుల్లనిచాలమమతనొంద | చిగురాకుబోడి
మైజిగిదళుక్కునినంత చాల్మి చెళుక్కునితత్తరిల్ల | కులుకుగుబ్బెతజూరు
కొప్పుఘుమ్మనినంతసొక్కుజుమ్మని మేనుసొమ్మసిల్ల | చేరిమాటాడకచెలిగి
లుక్కునసేగమతిచురుక్కునిచాల వెతలు జెంద | బాలికడుచాలిజవరా
లిమైవిరాళి| బయలుమతిమాలితమిసోలిబయిసిమాలి| వనయువితమాయె
సౌరభావజునిమాయ | నేకరణినిల్వగానేతుణనెట్టులోతున్॥ ఉ ॥ ము
న్నొకనాడునంగనలముద్దులనుద్దులెరుంగనట్టిచో | వన్నెలుమీరయంప

మునకందమువింతకువింతయైనయీ । క్రొన్ననబోణితానెననుకోరికఁజేరి
కెనేయనూరకే । యున్నయెడఁ దమనోజుఁడిదియోర్చునె దైవముమే
లోనర్చునే ॥ గీ ॥ అలకలురులుగాఁగ యలనాభిచెలమగా । మెఱుఁగుఁదీ
య్యమోవిమేతగాఁగ । చెలియదీమమునను వలరాజువేటాడ । జిక్కె
నామనంబుజీనువాయి ॥ ఉ ॥ ప్రేంఖదధర్మవర్తనకుభీతిలి గోలతనాన
నప్పుడీ । శంఖసమానకంఠినివశంవదజేనుకపొందనైతినా । పుంఖితబా
ణుఁడైమరుఁడుపొంచిననాఁడెటులోశరీరమా । ద్యంఖలుధమఁసాధసమ
టంచువచింపగనాలకింపవే ॥ క ॥ ఈవనితజెలుకుచూపులు । భావజు
తూపులవితానమైబర్వినచో । నేవేదములేశాస్త్రము । లేవాదములేవివేక
మోలానిల్చుఁ ॥ సీ ॥ పాలయల్కవేళనీపాలతుకతోఁగూడ తర్కించు
వేడుకతర్కశాస్త్రి । మంగజుకేళినీయంగనతోఁగళస్వరములుపల్కు
శబ్దశాస్త్రి । మదనమాతమిదినియాస్యంబుననిజాస్యయోగమొనర్చు
యోగశాస్త్రి । మిమ్ముగానిమ్ముద్గుముగుణమ్ములుసంఖ్యయొనర్చు
సాంఖ్యశాస్త్రి । మలతికొనగోట నొక్కినీయతివనీవి । మోక్షమొన
రించుచోయెల్ల మోక్షశాస్త్రి । మేనునీవనిపైకొనుచోనుద్వైతి । మిఱు
పురోకమైనయద్వైతమిద్ధరిత్రి ॥ క ॥ మెఱుఁగెక్కినయద్దముగతి । బర
గినయీచెలికపోలఫలకముమీదఁ । జిఱుతనెలవంకలుంచుట । సరసము
గగుఁబ్రతిష్ఠనలువఁపుటగాదే ॥ చ ॥ పలుకువసజ్జగాఁచితమిమించిన
యంబునబుజ్జగించితివె । పులనెలయించినింతసొలపుందెలుపుంబలుపు
న్వగల్గఁ । న్కళలగఠంచిభావములు గాంచిరతిందనియించివేడ్కనీ
యలికులవేణిఁగూడి వలదాయిలదాతనువెత్తినందుకుఁ ॥ క ॥ ఉన్నవి
నామదికోరిక । తెన్నెన్నోయీతిహృదయమే మోనన్నుఁ । మన్నన
దయజేయునొకో । క్రొన్ననవిలుకానివెతలకుంద్రోయునొకో ॥ మ ॥ అని
యంతంతనిరంతరాంతరదురంతానంతచింతామహాం । బునిధిస్ఫీతతరంగ
భంగురహృదంభోజాతుఁడైసంతతం । బునుకువ్యాఘ్రనమీనకేతనధనుః
పుంఖానుపుంఖోత్పత । ధ్వనజానర్గళమారణ ప్రకరనిష్ప్రత్యాకృత

స్వాప్నితన్ ॥ క ॥ పువ్విలుతుఁడొకఁడుదిక్కఁగ | నెవ్వరునెఱుఁగనివిరాళి
హృదయంబుగడు | న్నొవ్వఁగనెవ్వగఁబొగులుచు | నవ్వనజారాతిముగు
దనాత్మగతమునన్ ॥ చ ॥ పలుకులనేర్పులన్ జిలుగుపయ్యెదజార్పులవిం
తమోడిన | పువ్వులనలయింపులుంజెనకుటోరయొయారపుజూపుసొం
పులన్ | కులుకులుప్రౌఢకామినులకున్ సహజంబులువీటిచూచియు |
య్యాలికచేరగోరతగ వానగవారడిగాదెమీదటన్ ॥ చ ॥ తలపగసా
హసంబుతలితంద్రులువిన్ననుతాళరీగురుం | దలిగినమోసమింద్రు హృ
దయంబునకున్నెలియాదునందుపై | పొలతులనష్మగూడదెటుబోయెటు
తానయిదేలతానెయా | చిలుకలకొల్కిబల్మిదయచేసినచూతపటం
చుధీరతన్ ॥ క ॥ అగ్గలికమీరతాలిమి | తగ్గకమానసముబట్టితనువలచి
సయూ | దిగ్గజకుంభస్థనిపై | నెగ్గిసభావంబునూవియుడుపరియుంచెన్ ॥
ఉ ॥ అంతలతాంతకుంజసదనాంతవిహారవిలాసవత్స్యప | క్రాంతవసం
తరాగవిసరద్విగుణకృతపల్లవోల్లస | త్కాంతిసదారుణోదయలతత్ప్ర
సూదాకులకోకకామినీ | సంతతరుచ్యదంతమువనంతముదోచె వనాంత
రంబులన్ ॥ క ॥ ఆకులపాటువియోగుల | కేకామప్రపంచధమన్
సొరుగనివృత్తా | నీకంబునకునుగలిగెన్ | ధాకవసంతునిదెమిక్కుటం
బుగధాత్రిన్ ॥ ఉ ॥ వాలుగడాలువానిదళవాయివసంతుడుచైత్రయా
త్రకై | సాలములందుజీర్ణదళసంఘముచీళితజెట్టిక్రొత్తగా | పాలిదళం
బులన్నిలిపిమీరియయుక్తజినామితక్షమా | పాళిగ్రహించినూత్నమగుపై
రుములన్ సవరించెనెల్లెడన్ ॥ క ॥ ఎలమావినినునుపల్కులు | గలకో
యిలచేరకుండకాకముదరమెన్ | లలితుడగున్నపునిచెంగట | ఖలుడొ
క్కరుడుండికవులగదిమోడిమాట్కన్ ॥ మ ॥ తెలిమొగ్గల్బలుసిబ్బెపు
గ్సుదలుగాతేనెల్మదోద్వేలధా | రలుగాతేటులబారుబారిగొలుపై
రాజింపలేగుజ్జుపా | న్నలుపున్నాగములై వనిన్బిగురుఖానాపోటికినెచ్చ
గా | దళశృంగారములై చెలంగెనిరుచెంతన్మావులోప్పారగన్ ॥ గీ ॥ సరజ
సారుణమకరందసారధార | గురిసెనప్పుడుకుసుమమంజరినిచాల | కప్ప

విలుకాఁడు విరహుల గ్రుమ్మి డవియ | కిరుసుకత్తిని దోఁరుగు నెత్తురులనంగ॥
ఉ॥ కోయిల పేరిగాఁడు పగ్గొంటరి దాఁబు తురాజు ముందటన్ | మా
యవహించి లేఁజిగురు మారుని కత్తులు ద్రిప్పంగ వాఁడము | త్త్రాయత హారప
[illegible]లు ప్రియమ్ముగ నియ్యగ దెచ్చినించె | వానేయడ మొగ్గ చాలు జని
యించెను భృంగతులంబు మెచ్చగన్ ॥మ॥ అహరం గ్రొవ్విరి తేనె చాలుకొ
ణతాలం చందలాగించి పొంకమగుంబు పొడిమట్టి లోఁబొరలి వీకన్ పోకవ్రా
మొగ్గగో | తములం ద్రొబ్బి సమీరమల్లు జనుచొంచన్నాని పూలోడు ద్రి|
ష్ప మెయి నొక్కుకిల బాలు డెంచుకొను సొంపుల్గుల్కు నాదంబులన్ ॥
రగడ ॥ వెలసె వనాంతరవీధి వసంతము| గలిగె జగంబులకన సకవసంతము|
జిలిబిలియల రుల జిమ్మె లతాంతము | సోలపు సమీరెన శోకలతాంతము| ము
రువుగ పొన్నల మొగ్గలు పుట్టెను | సరసిజముల మధుసారము బుట్టెను| కరి
కరి కంతుడు కైదువ బట్టెను| విరహిణులకు మది వెతజూప ట్టెను | కల[illegible]
గ చిలుకల కలకల హెచ్చెను| లలనల హిందోళము ప్రజ మెచ్చెను| భుగభు
గమని సురపొన్నలు విచ్చెను | మగనికి చెలికమ్మని మోవిచ్చెను| పొ
గడ మొగడలకు బట్టెను తావులు| తగె విటసంకేతమ్ముల తావులు | భసర
విసరములు బాడలు తీరెను| మసలక పికముల మౌనము దీరను | కనుగొన
వేశృంగారపు వనములు| మనమలరించు నెమరి జవ్వనములు | పొలిచెను
హీజంబుల సవళంబులు| తులకించెను కంతుని నుదళంబులు | కననీయని
దేగ కొను మరువము| వనితా యిచ్చిరి వానిను మరువము | మెలతరో నా
పసులుమీ విరవాదులు| వల దేనాతో వలవని వాదులు | కలికి యిచ్చుట కంతుని
[illegible]సువ| నళికీనరయగ సచ్చట్టి కైదువ | తగజాజుగ దేస్థలసీరజములు| [illegible]
[illegible]ంజెసగ నిసి[illegible]ములు| [illegible]లు గలపటు పోడ మొదవులకు| [illegible]
జవ్వనిసను వసువపులకు| [illegible]ంతి యెక్కుడి వయాతోరకములు | [illegible]
నుం డెని[illegible]ములు | చెలిమును నేజాచితి సేకొమ్ములు | భళినా
[illegible]ము జెప్పరె [illegible]| సాతి ప్రేంకణమున గనిపాటల| చేతికచ్చిని
[illegible]నుపాటల| తో[illegible]జలోచన దూరి కెను చవనము| వేయాదకురా

వేమిద వనము। మోవిగంటివాముద్దులగులుకదె। విటపాళులనీవేలలి బెట్టి
డు । ననిచినగోరంటనుచెలి మెచ్చవు । యానివనితామణులాడగపాడగ।
ఘనమగుతమి మొగ్గలుగిలుపాడగ। నలువగునబలలనారామంబుల। వళికు
లయుతములనారామంబుల । పాటీరనగోపరిహారిచందన । వాటీవేల్లిత
వల్లీస్పందన। పటిమచెలంగుచుపాండ్యవధూటి । చటులోపరిరతిసంభ్ర
మదాటీ । విలులితసురభిళవేణీచాలన । లలితనుపరిమిళలహరీకేలన।
నరణినబొదలుచుచల్లగకదలుచు। విరులనుగురియుచువిరహులనొరయు
చు। కమలములంటుచుకలువలనొంటుచు। స్థిమితతగులుకుచుతేనెలుజిలు
కుచు। నలనతదూలుచునళితతిదోలుచు। మలసెనుదారకుమలయసమీ
రము ॥ సీ ॥ ఏలాలతాజాలడోలానమాలోలబాలామణీగానభాసుర
కులు । [illegible]చలచ్ఛాతదూరాపత్రవజోధూసరములు।
మోదావహానంగవేదాభగవత్స్పంగ[illegible]కేసరములు । నాళి
కవృక్షాంతహాళీనవైకాంతకేళిపరిస్ఫూర్తకేసరములు । కనదగ్గనకుం
రకలకంఠకంఠనాద । పటుభటాహ్వానకుపితవిభ్యత్ప్రపంచ। పంచసా
యకమదహస్తిహైసరములు । మీసరమ్ములుమదుమానసవాసరములు॥క॥
ఆమనిరేమనిచెప్పెద। నామనికిన్వికచకుసుమితారామతరుల్ । కామ
నిరంతరకీర్తిన్। స్తోమముగానిఖిలదిశలసొబగొందునెడన్॥ చ ॥ ప్రతత
భుజానిరర్గళపరాక్రమపాలితలోకుడౌశత । క్రతుడపువత్సృహారతని
కానొకయాగము సేయబూనిదై । వతగురు[illegible]పాలికిచారు
నిబంధనా[illegible] । [illegible]
నున్॥క॥తిన్నగజన్నము సేయుడు। తిన్నగ[illegible]సుబం[illegible]దేవ[illegible]। స్వ
న్నగనాతనిఫలసం। పన్నగజేయవగు[illegible]॥ క॥ హ్యా
న[illegible]నన మోదము। గమరగురాచార్యు[illegible]। న్యదిరాగ
సుకుడుతారగ। మదిరాయత నేత్రి[illegible]॥ పంచచా
మరము ॥ పయోజపత్రనేత్రిగో[illegible] । తృప్తి[illegible]
[illegible]నొనర్చబూనికిన్। [illegible]మీరబిల్వబం

చేసన్నరో। వియోగవేగమెట్టులోర్తు వేగజేంద్రగామినీ॥ శా॥ ముల్లో
కంబులనేలురాజు సవనంబుఁ దీర్చ రమ్మన్నచో। నుల్లగింపగరాదుగా
పునలడుద్యోగంబుగాఁ జేసినం। నల్లాభంబున వేగవత్తునిపుడాత్మఁ క్షే
మముఁ జెందకే। యిల్లునావకెలిచూచుకొమ్ముమదమత్తేభేంద్రకుంభస్తనీ॥
చ॥ అలకలుదువ్వరాదు సరసాన్నములఁ భుజియింపరాదు మై। కలప
మలందరాదు తిలకంబురకంబుగ దిద్దరాదు సొ। మ్ములుగయిసేయరాదు ను
మముల్ధరియింపగరాదు సాధ్వియా। నళినదళాయతాక్షికెని నాథుఁడు చెం
గటలేకయుండినన్॥ గీ॥ కానసీవునుమారాకమానసమున। గోరియా
రీతిసత్ప్రథాగారగరిమ। మీరనుండుము చారుచకోరనేత్రి। నీవెఱుంగనినీ
తినిర్ణీతిగలదే॥ చ॥ మరియొకమాటపోటవినుమా మనమారసియీడకే
ము। క్రమ్మరజను దెంచుసంతకును మా ప్రియశిష్యుడు చంద్రుడన్నిటన్। వె
రవరిసీమ సంబరసి వేడ్కమెలంగుచు నింటనుండనీ। వరమరలేక కావల
యునట్టిపనుల్గనుమంబుజాననా॥ చ॥ వయసున బాలుఁడయ్యు పరు
వంబగు తల్విని చాల పెద్దయెం। తయుగృహకృత్యవర్తనలనన్ మరపిం
చునునిచ్చలున్ సుఖో। దయమున నెండకన్నెరుగ దారయచూచిన
కందమేనున। త్ప్రియహితవర్తనుండితని వేరుగనెంచకుమాతలో
దరీ॥ క॥ ఇంటికిప్రాప్తియెప్పుడు। కంటికిరెప్పవలెగదిసి కాచునితనికా
కంటికెనన్నంటిడివా। ల్గంటీకడు ప్రేమబ్రోవగాదగునుమ్మీ॥ చ॥ అనిన
తదీయదారసముదారముదారమదాత్మభావగో। పనమున నూరజూ
పులనుప్రాణవిభుందిలకించియున్స్వరం। చని వెనసూర్చి చెక్కటకరా
బ్జము జేర్చి ధరిత్రివ్రాయుచున్। కనుగవనశ్రువుల్దొలుకగద్గది కందల
వాంచియిట్లనున్॥ శా॥ గౌలెండేమిటిమాటపోవయిన మాహోస్యాన
కుంబల్కొటో। బాళింనాహృదయంబుచూచుటకొనా పై కోపమో
కాకసన్। జాలింబెట్టెడిలాగొనై జమకటా నన్నొంటిగా నుంచిపో॥
నేలీలన్ మనసాగ్గెమీకునహూ హోయేనామిముంబాయుటల్॥ ఉ॥ ఏమను
దానసేకరణి నేమనుదాన వియోగసాగరం। బేమనయీదుదానగతినే

మసిపట్టుపారిగానవో । గామిడిదైవమీవితము గామిడి వే
నిర్దయుఁడ । సీమలుగాని సీమలకు చెల్వుడ యేగగ దెచ్చెనక్కట
పైసని దేలయన్న క్రతుభంగము చేసిన దోసమ్రశువుల్ । బూసన
బగును పొమ్మని బల్కను నోరెటాడుమీ । తోనయినట్టి పా
ట్యాగ్నిపొమ్మ నెంతభారమో । యకానదిమీకునెట్టులహూ హో యె
దునేమి సేయుదుఁ ॥ గీ ॥ తలపులొక్కటిగాఁగ నగ్గలపు వలపు
కలిమిని దోలఁగ కకలసి మొలసి । భువిని క్షీరోదక న్యాయమున న
దంపతులు చేసినట్టి దేతవము తపము ॥ సీ ॥ తీర్థాల వెంబడి దిరుగు
ళ్లు జన్నంపు దీక్షలకొన్ని నాళ్లు । తుదలేని యొక్క ప్రొద్దుల చేతక
ఘోరతపంబులకొన్ని నాళ్లు । గురుకులవాసపు గోష్ఠి చేకొన్నా
మమూనంబుకొన్ని నాళ్లు । ఋతుదినంబులటంచు మతినెంచికొ
న్నినవేసటకొన్ని నాళ్లు । గాఁగ యెల్ల ప్రాయమెల్ల నీకరణి నే
డునుని దుకాగిలి యొరగునైతి । యిపుడు నీవద్దనుండుట కేనిరూ
యపగదాయి దైవమీ దారినకట ॥ చ ॥ గళరవమంత్రములెచ్చె
సిజ్బ్బపుగుబ్బచన్నులఁ । కలశములందియందె జఘనంబను వేది
యొుండును । జ్వలరశనఁ గ్రహించి జిగివాతెర సోమరసంబ
ద్కలుగలమన్మథ క్రతువుకన్నను వేరొకజన్నమున్నదే ॥ గీ
మాటలు నేరనిదఁ యతమీర । లింటన న్నొంటినుంచిన నేవితాన
లదాననెన్నిచందాలనైన । పైన మైరాకమానమీపాదమాన॥-
పటాంతరంగ మెనయంగపానంగగబల్కనంగన । స్గనిదయ
తసకందళికందళిరాకుచాకునఁ । ఘనముగతుంటవింటిదొర
గాయము సేయుజాయతో । ననిమిష దేశిక్షుడని యొసాదరమొ
రాత్మనై ॥ చ ॥ వగవకుమింతకంటెబలవంతపు వంతపురంధ్ర
నెగులెగయించెపువ్విలుగనీమదినీమది దోచకున్నెనె । మ్మిగదుర
ఉటకుమీరనమీరనయుక్తమిందు పై । యిగపసిగోలగోలతనవే
నుకూలమయ్యెడిఁ ॥ ఉ ॥ ఇచ్చటియగ్ని హెచ్చగతతులవ్వ

ప్రవిలంబులన్ | వచ్చినయాప్తబంధులఘనంబుగ నెవ్వరుపూజసేం
రిచ్చటనున్నశిష్యులకు నేగతిన న్నెడబాయఁ లేనిబ | ల్మిచ్చికనీవ్వవ
లాయబలాప్రబలాఘమంతిదే || క || నటవిటవారవధూటి|పటలీ
తముస్వర్గపట్టణమటకున్| ఘటకుచయుగనతులకునే| గుటయుః
వలదుమదినికోపమునాపై || వ || నావచనంబులకుప్రతివచనంబు
యింపకునాయాన యానంబువిడువుము సుభోదయంబుగామమ్మ
నంబుబంపుము పోయివచ్చెదమనిన యక్కల్కి కల్పిత విషాదం
కపటలజ్జాభరంబును కైతవాశ్రుపాతంబునుం గనుపట్టమీరిట్టు పః
నేమి సేయగలదాన విరహసాగరంబేరీతి గడవగలదాననై ననుమీం
తికినమ్మతింబడితి నన్నగారాతిజన్నంబు సేయించి పిమ్మటనిమిషపు
రైనయచ్చట నిలువవల్లవదు మీమాటజవదాట నేనంతశేలనే యా
మారునింబలె యీయత్రికుమారునింబోషించెదవిశేషించినేటనుం
ప్రాణపదంబుగా గారవించెద మీకుంబ్రియుండట యితనియేను
యునిగాతలంపవలవదే యిచ్చటివిచారంబులుమాని నెమ్మది
నమ్ముబోయిరమ్మనియనుపుటయు నయ్యనిమిషగురుండు శతమఖ
ర్వర్తనకౌతుకాయత్తచిత్తంబున నమరావతీపురంబునకుంజనియె
టయు|| శా || అర్ణోరాశిగభీరభీరహితచిత్తాభోగభోగావళీ| వర్ణి
విభావభావశమితవ్యాపాదపాదాంబుజా | భవ్యర్ణప్రాహ్ణదమిత్ర
హితసంపద్వాసవాసచ్ఛటా | స్వర్ణాంచత్కవిరాజరాజకసవస
న్యమాన్యాగ్రణీ || క || కల్పకసమదానకళా | కల్పకనిజపాణిపన్మ
చనసద్మా | కల్పకసత్కవివినుతా | కల్పకసత్కీర్తియూత్నగాం
తా|| పృథ్వి|| మంతుకృద్వైరిసామంతమంత్రిస్మయ | ధ్వాంతవి
ననోదగ్రజాగ్రద్రవీ | సంతతౌదార్యసౌజన్యగంభీరతా | శాంతి
పన్నరాజదవీభారవీ || గద్య || ఇది శ్రీజానకీరామచంద్ర చరణారః
వందనకందళితానంద కంచాళరామానుజగురుచరణ సేవాసమాస
సాహితీవైభవ శేషము కృష్ణయార్యతనూభవ సుకవిజన విధే

వేంకటపతినామధేయ ప్రణీతంబైన శశాంకవిజయంబను మహాప్రబం
ధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము॥

శ్రీరస్తు.

తారాశశాంకవిజయము-తృతీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీరంగపతిపదాంబుజ। సారంగచ్ఛిత్తచిత్తజాతజయ్యంతా। [illegible]కవిభుందారా। క్షీరాంభోనిధిగభీరసీనయధీరా॥ వ॥ అవధరింపుము సూతుండు శౌనకాదిమునీంద్రులకిట్లనియె నవ్విధంబున బృహస్పతి దివస్పతిసదనంబునకుం జనిన యనంతరంబ యిక్కడ॥ ఉ॥ ఒంటిగనక్కచంద్రుడిపుడొంటిగ వాతెరజుంటి తేనియ। గ్రంటని ప్రేమ గ్రోలిర క్కోని చేలకయున్న ముత్యపుకో। పంటవలంతి వింటిదొర బారికి నోరువ లేసటుంచునా। గ్రుంటరిగుబ్బలాడి వగతో వికతో యవివేకపానయై॥ గీ॥ గురుని వెంబడి దాసుకకాంతయూర। మరిగి యాతని యనుమతి నంబుజారి। క్రమ్మరగ వచ్చు నాలోనకంబుకంఠి। పట్టుగూడని దమకంబు నెట్టుకొనగ॥ సీ॥ సరసాన్నపానముల్ నాకపాకంబులు వింతవింతగ జేసి దొంతినునిచి। యొప్పయిన నలుగులునుష్ణోదకంబులు నొనరమజ్జనగేహమున నొనర్చి। జిలుగొందువలువలు వెలమెచ్చుసొమ్ములు పొందుగ తట్టలపొందుపరచి। కుంకుమంబురసంబుగోరజవాజియు రతనాలగిన్నెల జతనపరచి। పువ్వుబొత్తులపాన్పులిమ్ముగ వ్వటించి। పాంకముగ కేళిగృహమునలంకరించి యింతి యాతనిరాకకు నెదురుచూచు। చుండ తారామనోవల్లభుండు వచ్చె॥ క॥ వచ్చిన యాతని వేగమె। పచ్చలగద్దియనునునిచి ప్రమదావతా। నొచ్చంబు లేని కూరిమి। ముచ్చటలాడుచును ప్రేమ ముప్పిరిగొనగ॥ ఉ॥ కూరిక బంపి వచ్చితి వె యొజ్జలు నీగురుడమ్మ జెల్ల నం। సారము

మీఁదిభ్రాంతి [illegible] ప్పుగ సాగిపోయెనే । దారుణరాడుగాపరతి
నై పక్కతంబున నుంటి పాటుచే । కూరినదింకనీమననుగూరిమి నేగతి నాఁడ
రించెదవో ॥ గీ ॥ ప్రొద్దుబోయెను తమ్మికనుద్దుతేల । శిరము మజ్జనమొన
రింపనగును నీకు । కనుచునమ్ముద్దుచానయత్యాదరమున । నలఁపుసోలఁగ
[illegible]నయ్యాట మాన్పఁగ ॥ సీ ॥ ఫాలభాగమున వజ్రాలపాపటబొట్టు
[illegible]కుతళుక్కు నిత్తాండవింప । కరసరోజములబంగారు గాజులు రత్న
కంకణమ్ములు ఘల్లుఘల్లుమనఁగ । చెమటచేజారినచికిలికస్తురిబొట్టు ఘుమ
ఘుమతావుల గ్రుమ్మరింప । మెరుగారుకమ్మలు మృదుకపోలములపై ఛళ
ఛళత్కాంతులు దళుకులొత్త । కొప్పుముడివీడనుదుటముంగురులుగూడ ।
గుబ్బచనుదోయి హారముల్గునిసియాడ । నీటువగమీరివన్నెకానికిమిటారి ।
[illegible]పుక మొదనంటసంపెంగతైలమంటె ॥ గీ ॥ చెండ్లగెలిచిన మెరుగుగుబ్బ
లిండ్లతోడ । చిరములు జారవచ్చు జంబీరములను । చించిసారస్యమంత
యు పంచినట్లు । నిమ్మపండ్లరసంబుల నెలఁతయంటె ॥ మ ॥ [illegible]
చాలకై తకదళో దంచన్న ఘ్రాణంబుల[illegible] । [illegible]స్వల్లనజీరిపాంసుల[illegible]
చిక్కుల్పాయఁగ గాఁ బ్రోముచున్ । కరపంకేరుహరత్నకంకణఝణత్కా
రంబుతోరంబుగా । వరగంధామలకంబు వెట్టెను సుధావారాశితొల్ప
ట్టికిన్ ॥ ఉ ॥ జారఁపయింటచెక్కిఁబిగిచన్గవనిక్కఁగ బాహుమూలశ్యాం ।
గారరుచుల్వెలింబొలయ గానగుమోము చెమర్పరత్నకాం । చిరవము
ల్చెలంగనభిషేకమొనర్చెలతాంగివానికిన్ । మారునిమారుసాగరకుమారు
నిపట్టముగట్టెనోయనన్ ॥ సీ ॥ పసమించుమాదరశాకపోయవలచేత
[illegible]యారనొత్తికుంతలములార్చి । సాంబ్రాణిధూపవాసననించి జవ్వాదిచే
[illegible]చునుకురుల్చిక్కుదీర్చి । అరవిరివిరిజాజివిరులుజుట్టినజారు [illegible]
[illegible] సోగనుపరచి । [illegible]నిచ్చలవునె[illegible]పూలబంతి పుట్టం
బు [illegible] నిచ్చి । కమ్మకస్తూరి చేతిలకమ్ముదీర్చి । [illegible]వజ్రం
పుబావిలీలుంగ[illegible]లు । చేసరాలునుసరిపెణల్చెలుకతాళి । పంక జేక్షణ
వానికలంకరించె ॥ [illegible] ॥ బలు[illegible]సంపు చెక్కు [illegible]రముంచిపసిండిగిం

[illegible] | [illegible] దియుష్వనరిసన్న పుబిం[illegible] | [illegible] ప్పురలు పున్నవయింటులు బాగులూరగా | [illegible] పరమాన్నమి బాలలిలాంగివానికిః ॥ సీ ॥ విరహాగ్నిసిరిగి [illegible] గనూమానసంబనినట్లు వన్న గాచినఘృతంబు | పాలబోల్వయనుని [illegible] సీయుటకిదె యానవాలన్నట్లు లానవాలు | నెమ్మినీరీతివాకెప్పొవి [illegible]లుమీపూనినీపన్నట్లు పానకంబు | తనవచోమాధుర్య మొనయునా[illegible] [illegible] యన్నట్లు మేలిరసాయనములు | యొప్పగాగిన్నియలనుంచి [illegible]పచరించి| పాణిపంకజకంకణ క్వాణ మెసగ | పువ్వునురటినీవిన [illegible]చుభోజనంబు| కాంత సేయించెతనమనః కాంతునకును॥ క ॥ బంగా [illegible]రంగగు | భృంగారుజలంబువంప ప్రియమింపెసలా | రంగా [illegible]యునసా | రంగాంకుమ ఘౌతపాణిరాజీవుండై ॥ ఉ ॥ కాంత [illegible] కొని యింతియొనర్చ్చసవిధం | బంతయుచూడ [illegible]తవగర్వైకనువ త్తైనటంచు నెంచుచుః | కంటునిరంటులార్చ్చకచాకా [illegible]పుమాటపువ్వుదోటనే | కాంతము గావసించె హృదయంబున పె [illegible]పులు [illegible]రగః ॥ క ॥ అలపాలతుక దానంతట| వలపులువడ్డికిని [illegible] లుమీరః | [illegible]లపోయుచువనివాచక | నిలుపంజాలనివిరాళి [illegible]పావలః ॥ సీ ॥ తేటయాగా జగినీటుమ జ్జనమాడివలిపెచెంగా [illegible]ధరించి | పసిడిరాయంచుబవంతిచీరధరించి రాణించుపైరా [illegible] కదాండిగి | వదనాంబుజమునజవ్వాజిచారికదీర్చి గొప్పగా నెరజా [illegible]ప్ప జెట్టి | గమగమవలచుకుంకుమము మేననలంది మృగనాభిపంకం [illegible] మొదనుబూసి| మినుక కాటుకరేఖక న్నైనలదీర్చి |చరణయుగమునలత్తు [illegible]కొలిపి | తనయొయ్యారంబునిలువుటద్దమునజూచి | యప్పుడు గై [illegible]గడిదేతియామితారి ॥ సీ ॥ చిగురాకు చిలు కానిచేతి చక్రమురీతిక [illegible]గగత్కాంతిగులుక | కుసుమసాయకధనుర్గుణనినాదములీల [illegible]ఘలలు చెలయు | [illegible]నిబిరుదుడిండిమ[illegible] [illegible] | పంచసాయకసార్వభౌమ [illegible]

నాత్తారహారముధళధళయనంగ । సారెరతిరాజప్రోలపొచ్చరించె
లుప్పు । చక్కమెట్టెలు గిలుకుగిలుక్కుమనగ । లలితకందర్పసామ్రా
జ్యలక్ష్మిసాగ । గంధగజయానవచ్చెశృంగారవనికి ॥ వ ॥ ఇవ్విధంబు
ననచ్చకోరలోచన యచ్చటికివచ్చి నిచ్చనిచ్చలుంబొరలిచ్చి విచ్చలవి
డింరాలిన నిచ్చలంపుపచ్చకపూరంపుపరాగంబునం బ్రోడలుగాపాదు
లుగట్టినజ్జకజ్జెన గుజ్జుగొజంగినీరునించి పెంచిన పొన్నలు పొగడగున్న
లుగన్నేరులు కన్నెగోరంటలు చిన్నిసురపొన్నలు నిమ్మలుకమ్మనంపె
గలునింపుమీరు పోకమాకు[illegible]మీరు నారికేళంబులుతొగలకుందావు
లయినమావులు నెలమావుల గ్రోవులు వాసనాసారదంబులగు శారదంబు
లునారదంబులు సీరదం[illegible]దంబించు చీకటిమాకులుసు లికుచ
కుచాకుచసా[illegible]స్యఫలంబులగు [illegible]బులపోడిమి మీరుదాడిమీనికుంజం
బులు జంబూవృక్షంబులుజంబీరంబులు ఫలరసజంబాలంబులై పనసనత
రుజాలంబులు సాలహింతాలతాలతక్కోల సాలంబులుగలిగి యొప్పెడ
లనల్లిబిల్లిగా మొల్లమొగసల్లిగొనిన పుల్లగులనుల్లాసంబునం దిరుగు తేటిపి
ల్లలగరులగములగని నిగనిగని చిగురుగులు మొగులతెగలని పుచ్చికలంపురివి
చ్చియాడుమవ్వంపుచిలువ జవ్వజవ్వనుల రెక్కమొక్క తెరలమరువున
మలయపవననటనతిరిత లలితలతికాలతాంగుల నటనంబులకుం ఘటనం
బులుగాజోకమీరు తదీయ కేకారవంబులు షడ్జంబులుగాసమదకోకిల
కాకలీరవంబులు పంచమశ్రుతులుగా గానంబుజేయు తేటిబోటిపాట
లకనుగుణంబుగా నుగ్గడించు భరతపిట్టలదిట్టం బొల్లుకట్టులంగమ్మి యఖ
ఖండనాదమేదురంబైయ యత్నకల్పిత సంగీతమాధుర్యంబునం బొలు
పొందునందనోద్యానంబు చందంబునం హృదయానందంబగు నవ్వంట
రోద్యానంబున చెంగల్వక[illegible]సి జెంగట రంగారుబంగారు [illegible]ంబులం
బొలుపొందు [illegible]వసంతపుచవికం వసియించు సప్పసోమ[illegible]కారు నిం
పూరంబునంగాంచి కాంచీకలకలంబులు నిగుడగబ్బిపుబ్బులోపల నెం
[illegible] నెరపు పొంపుప్పు [illegible]సం [illegible] దానాడు మదనోన్మాదంబు

[illegible] స్తనంపుటద్దంబులగతి, ముద్దుగులుకు బాహుమూలంబులరుచు [illegible]క్కని వెలింబడ్వతళుక్కనచనుగుబ్బలు నిక్కనిక్కి విరులుగో సికస్నకొప్పనం జెక్కుచు పుప్పొడిదిన్నియలనెక్కుచు చిరుచెమటజారినతిలకంబు తేటనీటిభావులనీడం జూచి నీటుగా కొనగోటదిద్దుచు చేను న్నపూబంతిపన్నిటకాలువనద్దుచు మొయిల్లనుండి ముత్తియంబులు రాలువిధంబులనకొప్పనసుండి తలిమల్లెమొగ్గలురాలతేనెవాకలు దాటుచు చిగురుటాకుల నెలవంకగోళ్లు నాటుచు చెదరినముంగురులు చక్కందువ్వుచు నల్లనల్లనంగులుకుచు పల్లటీలంగనినవ్వుచు మలయానిలంబున నరజాతరుపయింట మాటిమాటికిం జేర్చుచు రాయంచలకుతనగమనవిలాసంబు నేర్పుచు వడవడనడలిన పోకముడిబిగియించు నెపంబునతనపాక్కిలిచక్కదనంబుగన్పడం జేయుచు కర్ణావతంసంబునకై చివురులంగోయుచు మరువంపుపాదులజాడ ద్రాక్షపందిళ్లలనీడ కప్పురపుటనంటుల మాటున పోకమాకులచాటున పటికంపుమెట్టికల కేళాకూళుల చేవకు సుమకేసరపరాగధూసరంబైన త్రోవం జేరవచ్చునవసరంబున ॥ చ ॥ [illegible] గాంకుడా చెలిమి కన్గొనినంతనె తళ్కుబెళ్కుగా । ననిచిక [illegible]గా । మనసుఝళుక్కనన్న [illegible]మర్పగ నూర్పగరానితత్తరం । బునపులకల్దనర్చ ధృతిమొగ్గగ దిగ్గనలేచి యాత్మలోన్ ॥ శా ॥ జోరా చక్కదనంబు హా సుమురి పెంబయస్యారె మొయ్యారమా । రారా మైసిరి హా నరేసా గను మేలా హావిలాసంబుల । జ్ఝారే జవ్వనమద్దిరా వగలు మజ్ఝారే తనూవిభ్రమం । బీరా మా పుణితో డసీదు గలరా యీరేడులోకంబులన్ ॥ గీ ॥ కొమ్మగాదిది బంగారుబొమ్మగాని । యింతిగాదిది జాజిపూబంతిగాని । కలికిగాదిది మరునిపూములికిగాని । భామగాదిది లావణ్యసీమగాని ॥ చ ॥ నవతను కాం[illegible] క్తినిఘనప్రతిభంబనితానుతాదకా । నివహం పొదర్చి యింతితపసీ [illegible] చిన్నిజనత్తమాయగా । పనలునొరంగి చేరిపదపద్మములన్న ఖర[illegible] । తెవిరిభజించె కావ నతడియ్యసమాఖ్యనుతన్వి బూను నే ॥ క ॥

పాటలగంధిమొగంబుఁ | దేటకు నేనోడితి బంటుతెరగై తినిదే | సాటిగన
నుఁగొల్చె నయుఁడు | కోటియు నీచెలువ నఖరకోటికి నోడెన్ || ఉ ||
పల్లవజాతిబింకములఁబాపుటకేనిటు సాత్త్వికాంతి నం | పల్లవనిజీతంబు
లుప్రవాళములవ్విధరంబుగన్నదే | పల్లవపాణిపాదములబయ్యజపాధిక
లీలనాటిసొం | పల్లవశిష్టుతలంద్రిడిగనినట్టివలంతియు నెన్న నేర్చునే || ఉ || కా
మతరుప్రవాళనవకందళరేఖలో లేకమన్మనకి | ప్రేమనవానురాగరుచి
పేరినతాపులోకాకయుల్లస | తోమలకాంతిపూరనదకోకనదంబు
లోలేక మోహరా | శ్రీముఖిసాంధ్యరాగసగ చేసలోకన కాంగిపాద
ముల్ || గీ || కమలగర్భాదులజయించుకలికిజంఘ | లాత్మ...గముసగం
బునరసిబ్రోచె | స్వజనసంరక్షణైక తత్పరులచెందు | నెదుటిమందాధి
కారతనెంచనేల || చ || కరభములన్న పేరువినగా నెవికారముడొంకు
దెల్పెడిఁ | కరివరతుండముల్ సమతగై కొనవచ్చిధరిత్రినాటెనీ | హరి
వరమధ్యపెందొడలు స్థానరెజానులపేరియందవుం | గరుడుల పైడి
కంభములె కాయజ ...నిబంధసాధిసిఁ || చ || గోనబురువారపుంచ
లుపకోకతుబంగరునీటిచిన్కుడా | ల్గొనకొనచేసిమాటికితళుక్కను
చుఁ వెలిబయ్వకాంతినిం | పెనసినయీయొయారితొడలించుకసోకిన
యంతనబ్బగా | బ్బనపతి వేలగంధఫలకపుంగిటు చేర్చిన సౌఖ్యమొక్క
టుఁ || గీ || ఈనారీమణీనునుతొడ | లేనుగుతుండము తెగానియెవనుడి
పెట్టఁ | బూనినకదళీతరులఁ | దానేలాపిల్లపిల్లతరముఁ దరముఁ || చ ||
కటిరొమికోధరిత్రినవఖండము లేలగజాలునందుపై | పటుజఘనంబెచ
క్రముల పంపులిడుఁ కుచముల్ మహోన్నతం | బిటునృణియించిదీని
కొకయించుకకౌను సృజింపడాయనే | మిటికొనిరించియింతి మోయి
ముంచుకనుంగొని మోహమందెనో || సీ || ఈ...
యొగాకతళుకుకన్నెడన జెటుకనేల | యీరామరతిదేవియీరామమో
గాకప్రాక్కిలిపొన్నపూబుట్టనేల | యీకల్కిమదనునిచేకటారియొగా
కకౌను పెరిటపిడిగాంచనేల | యీరాజముఖిపంచదారరాతియొగా

కలయారుచీకులబారుచేరనేల । మేటియాబోటితేటపన్నిటచెయ్వ । కా
నిచోపళివిచికల్కులుగనేల। యీవనితనాదుపుణ్యంపుతీవెయరయ। కా
నిచోచన్నుగ[illegible]బూననేల ॥ గీ ॥ అంఘ్రులకుపద్మసారూప్యమతస
లకునను । కమలపరగర్వసంపదకర్ణములకు । శ్రీవిలాసంబుగలిగ్గియుచెలి
యకౌను । కేలనూలేమిదానియదృష్టరేఖ ॥ ఉ ॥ బంగరుకుండలంచు
విరిబంతులటంచునుచెండ్లటంచురా । ఘాంగయుగంబటంచుసమదద్విప
కుంభములంచునెంచిప । ల్కాంగనయుక్తమిక్కలికిగబ్బిచనుంగవకంటు
రాజరా । జ్యాంగములందు నెక్కుడగుయంగము యౌవనరేఖబొల్చు
టకే ॥ సీ ॥ వీణెకాయలుగుణశ్రేణిపైనిడుకొనెయెరుగరుతమవ్వోళ వె
ల్లినాను । తమ్మిక్రొమ్మొగ్గలుతమముద్దుచూపెడినలజన్మపంకంబు దలపనే
మొ । పొరయక నెరపుబంగరుకుండలవియంతచేరివేడిమిచూపనీరుగా
వె । బట్టిగూర్చుతనాసపుట్టచెంగ్లగరినిమరచెనుతలకొట్లమూరితనము। నొ
మ్ముగాన్పించెబలుగజనిమ్మపండ్లు।గలుగుసారస్యమునులేముకాను జేయు
[illegible]దెయీయింతిబిగిచన్నుగవకుసాటి । యొకటొకటితోడజోడుగా
[illegible]సరిగాని ॥ చ ॥ కమలదళాత్తిహస్తములుగన్గొనపద్మినికొనుదీవెపో।
[illegible]నెన్నదహ స్తినియాపరెంగిత । క్రమమరయంగచి
[illegible]పల్కులుచేయునేటికిక్ । ప్రమదమెసంగనిక్కలికిప
[illegible]జాతులేర్పడున్ ॥ చ ॥ మృగమదసారసౌరభముమీరినయీ
[illegible]కంఠలక్ష్మిన । చ్చుగనె[illegible]సుపాలుసుంగనుశంఖము[illegible]
[illegible] । [illegible] । సా
గ[illegible] దసరి[illegible] ॥ క ॥ పగ
డంబులతెగడంబుల। జగడంబులగెలువజాలునజిమోవిజగా । నిగరాల
[illegible]గరాలక్ । నగరాలనెవ్వెలకునమ్ముసాతిరదమ్ముల్ ॥ క ॥ అంబుజముఖి
[illegible]మ్ముగమున । యంబునునిద్దముగుట్టద్దముగుగానియొడక్ । బింబమునకు
[illegible]బము । దంబౌకెమ్మోవిసేరిటంబాలుచునే ॥ ఉ ॥ చక్కదనం
[illegible] తెంకుచమంచరాద్రియా । చక్కనెరోపు[illegible]

నుభుజంగముగన్న డెనందుచేగడా । యిక్కడితియ్యమోవి సుధలింపు
లుగుల్కుడుదీని గ్రోలకే । యెక్కడిసౌమనస్యముహారియిదినీకృపలేక
గల్గునె ॥ సీ ॥ ఇదియమోహారకాంతికిం పైనబింబంబు బింబంబుగాదిది
చెడగుకెంపు । కెంపుగాదిదితేటయొుంపనిపుంకెన పుంకెనగాదిదిపుం
చిచిగురు । చిగురుగాదిదివింతజిగిహెచ్చుపగడంబుపగడంబుగాదిదిపాన
కంబు । పానకంబిదిగాదుపలుచని చెరకుపాల్చెరకు పాలిదిగాదుకురు
జుతేనె । కురుజుతేనెయుగాదిదికుసుమరసము। కుసుమరసమునుగా
దిదిగొనబుజున్ను । జున్నుగాదిదిచవిగుల్కుసుధలదీవి । సుధలదీవియు
గాదిదిసుదతిమోవి ॥ ఉ ॥ నీరజగంధిమోవిజిగినెక్కొనుముక్కరపు
త్తియంబుదా । మారుడు ధాతువాదపటిమన్ ఘటికాకృతిగట్టినట్టిసిం
ధూరితపారదంబనగసూత్న్నరుచింగనుపట్టెగానిచో । గారణమేమిసా
నకునుగాంచనకోశసమృద్ధిగల్గగన్ ॥ మ ॥ తళుకున్ దేటయువిప్పుసో
గతసమందంబొప్పగాతారకా । కలితచ్ఛాయలనింపు సొం [illegible]
జాత్రికందోయుతో । చెలువారగ సగసంఘ [illegible]
టెం । తలపంపుల్ల సునట్టి [illegible] సలేగల్వయున్ ॥ క ॥ కులు
కునెరవంకకన్బొమ।సొలపులనీయింతివాలుచూపులచూడన్ । వలరాజు
వంటివాడును। విలునమ్ములువైచిదాసవృత్తికిజొరడే॥ సీ ॥ పదపల్లవం
బులపస్మనంపదయునుప్రపదంబులనుకచ్ఛపప్రభూతి । రకమైనజంఘల
మకరలీలాయోగమూరులవరమనోహారితయును । గొనబుగారునయా
ముకుందనందకలత్మిచారుగళంబునశంకగరిమ । యందంపురదములకుం
దంపువిభవంబువరగుమోమునకుహోపన్యసుషమ । యలకములనీలకాం
తియునెలవుకొలిపి । నలువనవనిదులనుగోర్చిచెలువచేసి । వరుసనాతె
క్కలిరువంకప్రాసెసనగ । [illegible]సలినపత్రనేత్రకుపీనులమరే॥ క ॥ నుదు
రాజిని గొన్నెలచె । న్నుదురాగతముసకుతేంట్లనుదురాచెట్టె । న్నుదు
రాయనిపు[illegible]। న్నుదురానెరి వేణిజీవనదురాజసమున్ ॥ సీ ॥ నవ
రంబుదనకుబాసవగంబుగానెంచు పులయుమజ్జనుమజ్జమానుమనును।

బర్హాంబుకనికరంబర్హాంబుగాదనునళిరెక్కకప్పులకప్పులోనగు। నీలం
బుజిగిగాంచినీలంబువలదనునలరారునాచుమునాచుపరమి। చీకటిపా
సొర్చుచీకటిభ్రమాస్పద తమముగైకొనదనుత్తమముగాగ। మంపుసా
్రాణిఘనాపంబుపెంపుపెంపు। పంపుమరువంపుటెండీవరంబురంపు। గుం
పుమృగమదవాసనల్లుప్పురనగ। సాటిలేకొప్పునీయింతిజారుకొప్పు ॥ గీ ॥
ఆకృతినిహేమరూపియానైనముక్కు। చాయచూడతిలోత్తమసరణి
దోచె। మోముచూచినశశిరేఖమోడియమరె। మాటపోడిమిజూచినమం
జుఘోష॥ ఉ ॥ పన్నగకన్యలన్మనుజభామలయక్షసరోరుహాక్షులన్।
కిన్నరనన్నుతాంగులనుఖేచరభామలసిద్ధకాంతలన్। జన్నపువిందుసుం
దరులచారణవారణరాజయానలన్। కన్నదిగాదెదీనిమెయికైపులు
పైపులుచూడమెచ్చటన్ ॥ గీ ॥ చూడకుండంగగూడదీసుదతిసొబగు।
జూచినంతనెనుటిలోనజొచ్చెబాళి। యేమిటికివచ్చెనిచటికెయిందువదన।
యెట్టివాలున్నదోయింకరతీశ్వరాజ్ఞ ॥ క ॥ అనిచింతింపుచునుండగ। వన
జాయతనేత్రివచ్చివానిసమీపం। బునగూర్చుండెనుమేనం। గొనబగుజ
వ్వాజితావిగుబులుకొనంగన్ ॥ గీ ॥ వచ్చికూర్చున్నవాడునవ్వెన్నెలాడి।
జూచివిస్ఫురిగుంటయుంపందచోద్యపడుచు। తనువుపులకెంపచిత్తముత్తరిం
ప। వినశతనుజెంజమగుడవివేకమొంది ॥ క ॥ ఏటికివచ్చితినేనీ। తోటకు
నిండెలవచ్చెదోత్తోడనెయీ। బోటిమరయందుమనోధన। పాటచ్చరు
డేమిపాటుబడనున్నాడో ॥ క ॥ నిలువరముయ్యెనుమునునా। తలచిన
యాదిమదివిరాళిత్రహాత్రహంబడితా। నెలమిన్పైకొనవచ్చెను। కలకం
గులనస్పృశాయుగాకలసైనన్ ॥ క ॥ ఐనదుగానీనాచే। నైనగతిన్నిలిపి
చూపునసుచితమగుచో। నౌనామోహంబనుచున్। మానవతింజూచి
న్యాయమార్గముదోపన్ ॥ మ ॥ ఇదియేమిట్చ్చట కేలవచ్చితివినీకింటంబ
గుల్గెనెయొ। వ్వడుపోపోపతియూరలేనియెడనీవల్పోకసింగారముల్।
గుణవర్తేసియుడురేరహాస్యముననిచ్చోచేరినాచెంతనుం। డెదవిల్లుం
డనలోకములకకంపెనంబేహింపరేచూచినన్ ॥ క ॥ అనచిరునవ్వెము

గంబున| దనరఁగఁ కచ్ఛకితకర్ణతాటంకరుచుల్ । దనరఁగ దమకమచినుకఁ । కనకాంగి మెయిల్చెలంగఁగా నిట్లనియెన్ ॥ ఉ ॥ వచ్చిన నేమిరా వలసివచ్చితి నేవనియున్న దింటనీ । విచ్చటనుండఁగా మననసుకింపఁగసొమ్ము లుబ్బెత్తి సంతనే । యిచ్చము లేని నీ సరసనుండుట కేనియు నోచనైతి నా| యిచ్చటనున్న నేమి మనకేమిటి కెవ్వరు సంశయింపఁగన్ ॥ ఉ ॥ కాకయె సంశయించినను కాదన నేటికి కంతుబారికిన్| లోకువగాని వారుఘరలోకలరే యిపుడిన్ని నాళ్లకై| చేకురె నొంటిపాటిచట చేసిన పుణ్యము చేతనింకనన్ । కాకలబెట్టకే వినుము ఖాము ఖిబల్కఁదదాచ నేటికిన్ ॥ ఉ॥ నీనెరనీటునీసొగసునీరసికత్వముసవిలాసముల్ । నీనవమోహనాకృతియు నీయొలప్రాయము జూచిచూచియున్ । మాననిప్రేమ నేచియభిమానము చేతమిదాచియున్న నా| ల్లేనుమనోజుబారికిసహించితిపొంచితి మోహముంచితిన్ ॥ సీ ॥ కమ్మనినీముద్దు కెమ్మోవిగనియూనమీరంగఁగ్రుక్కిళ్లుమ్రింగిమ్రింగి । యురమైననీదు పేరురముచంపముజూచి గుబ్బలన్ని గుబ్బ లగ్రుమ్మి గ్రుమ్మి । ... నీ చక్కఁ ... యూరకేవాతెరయొగ్గి యొగ్గి । చూడఁ చూడఁగవింతసొబగైననిను గాంచితహతహ పైబడఁ తలచి తలచి| యెపుడు పైకొందు ముచ్చటలెపుడుగందు । నెపుడొ దప్పుపొందు విరహాగ్ని యెపుడుడిందు| ననుచు నేమందు నేటికినబ్బె నందు । లీలబెంపొందు రతుల దేలింపుమిందు ॥ చ ॥ అనివినిగుండె ఝల్లనగ నచ్చెరుపాటునరిచ్చపాటునే| క్కొనగరుపాటునుంగదరకొండొక సేపటులూరకుండి నెమ్మనమున తెల్వి బెట్టి మటుమాయలమారుని దిట్టియక్కటా । వనితల భావముల్ తెలియవచ్చునె యంచు దలంచి యిట్లనున్ ॥ క ॥ తగునే నీకిది యెంత ... తగువేయు ... కంత తెలిసిన జగతీ । స్నగనా ... ముగ ... సేసిట్టిసిట్టి బుగనానికగున్ ॥ ఉ ॥ ఇంతిరో పాలవంటికులమీవుజనించిన ... నెన్నగా । నెంతయునన్నవాసిగనునింటను జొచ్చిన దేమిచెప్పకం । ... కాపురంబునతులౌనన జేసెదు జాతునీతియు । క్కింతదలంపకిప్పనికి నేటికి నేటికి క్రొత్తగాజొరన్ ॥ ఉ ॥ ఓర్వదు బంధుజాలము

జక్కొత్తునసొత్తునుమామగారిదే । బర్విసమాత్రపంటపగబట్టెను బాపపు
గండటంటిమా । దుర్వహరోషభీషణతతోడసెచంపగజూచుగావునన్ ।
సర్వవిధంబులన్నతికిజారసమాగమకాంక్షజెల్లునే ॥ చ ॥ రమణిరోయ
టికిట్లిహపరంబులకు న్వెలియైనయట్టియీ । క్రమమునవిన్న బాటుతమకం
బునదిట్టతనంబొయారమున్ । బోమముడిపాటుజెంకెనయుపూని కెయున్
మురిపెంబుఘోడిపం । తముచిరునవ్వుదోప వనితామణి కన్గొనివానికిట్లు
సున్ ॥ శా ॥ కానిరాయికటువంటినీతములనేకంబుల్ని నుంబోలివి । స్త్రీ
నేనున్నినువంటినీతిపరులున్నారీకుచాభోగభో । గానందైకరసంబెబ్ర
హ్మాదులిమోహాయత్తశ్రీమానసమున్ । ధ్యానంబున్జపముం బసంబుడిగి
యుండంజూడ మేయిద్ధరన్ ॥ ఉ ॥ గోలతనానపల్కుపన్నకుంభకుచా
పరిరంభకుంభనో । ద్వేలసుఖోదయంబనుభవింపనివాడవుగానకూ
రిమిన్ । తాళగలేనినానగయుదాచదునీకిటుతప్పునేదుము । ల్పాలుగదా
లునీగొనబుచక్కెరమోవినిసంగిరమేలరా ॥ ఉ ॥ సూనశరాశిలక్షి
స్మిగులసౌఖ్యమదీనతజేరిమ్రొక్కుచున్ । దానయికోరిపైబడినదాని
యుపేక్షయొనర్చుపాతకం । బానికనోర్వనేనిమిషమైనను నాగొన
నైనమోవిదే । కానుకచీకుయాపజితకైరవసాయకప్రాణనాయకా ॥
క ॥ గణ్యతనేమైనానరే । ప్రాణ్యావనముజేయవలయు రసికనుతప్రా ।
వీణ్యాపరోపకారః । పుణ్యాయయటన్నవచనమున్వినలేదా ॥ క ॥ అతి
వెలహృదయములారసి । రతికలనంజేల్చలేనిరట్టడిరూపున్ । జపురతయు
జన్వానంబుసు । వితయసుమీయదవిగాయువెన్నెలరీతిన్ ॥ ఉ ॥ ఎంచగ
గాసిమహామునసేసినిసిన్నటనాటనుండియు । స్పెంచితిపెద్దజేసితిని
పెద్దిగప్రాయముసచ్చినంతనే । యెంచకమాటలాడెదిపుడిన్ని ప్రియో
క్తులకిమ్ముబుట్టెగా । మంచిదినిన్నుగూడుటకెమాకుస్వతంత్రములేకపో
యనే ॥ ఉ ॥ నాప్పడునాతడేమియుననన్ మనసొగ్గకమోహమొట్టెదో ।
యేవగద్రోసినావిడువదీవగలాడిబలారెయుక్తమా । యీవితమ్ముంచుసి
నెనురేంద్రునకున్ గురుపత్నివైజగ । త్పావనకీర్తిగాంచితివిసాంధియునీకి

టువంటిపోడుముల్ ॥ చ ॥ వికలచరిత్రుఁడైనముదివెంగలియైనకురూపి
యైననుఁ । త్రికరణశుద్ధిగాఁ మగఁడె దేవుఁడటంచనినిశ్చయించి యెం। డొ
క ఘోటువంటివాఁడయిన నొప్పదుకోరఁగ సాధ్వియిల్లరం । గకమరిచెప్ప
నేనికలనన్ని రయంబు రయంబునన్న నుఁ ॥ క ॥ కోపమువలదిదినీపీ। పా
పమువకుజొచ్చినం బ్రపంచంబుననిం। కేపాలతిమగనియొద్ద । న్యా–పుర
మొనరించువలదు కాపథమనినఁ ॥ క ॥ కటకట గురువులతోనె। గుటగుట
లా నేనుకోరుకోరికవితగా। నటునిటు ప్రొద్దులు బుచ్చుచు । నటునటు గొర
గాయనుద్దులాడెదవారా ॥ చ ॥ మగనినతిక్రమించుటలు మానినికింత
గవంటివొప్పితిఁ । మగడుమంగడసంగమడిమక్కు–వయొవ్వనియందొకం
టకిం । వగునట డెన్నశోయట డెయూతని కావనియన్యగూడినఁ । తగ
టట కాముకీజనులధర్మముమర్మము నేనెరుంగుదుఁ ॥ ఉ ॥ బాళినుసంట
నందణచిత్రపాయము వ్యర్థము చేసియూరకే। దూలిన నేమిపుణ్యమనిదోవ
నుమున్నలదారు కావన । స్త్రీ ౨లుగిరీశునిఁ గలయరే బ్రజభామలు శౌరి
గూడరే। యాలలనాశిరోమణులకందుననిందన నేమిచెప్పుమా॥ సీ ॥ కన్న
కూతురటంచు నెన్నక భారతీ తరుణిగూడఁడె నీపితామహుండు । హీన త్రి
యును మేరమీరదాధికతోడ నేనయు డెనిన్నుసీయనుగుంటు । వది నయుం
ఛుసుకింతవావిలేకను జ్యేష్ఠు నెలతతో పొందె డెసిగురుండు । మునిపత్నులయు
నక తూల్యనుపట్టు డెగుమనిహూ తాంగనాగుచూడగా సునుండు । యిట్టిమీవారి
నవతలుగట్టిపెట్టి। యిట్టు నేచెల్ల న్యాయింబులాడెదార। కడకునీరంకు
నీ వెరుంగనివితాన । ఘూరిడపునన్ను చలపోరిదోసకారి॥ ఉ ॥ లోకము
లోనకొందరబలుల్సతులందనియుంపలేకన । స్తోకమనీషసన్యపురుషుల్దమ
కాంతలనంటకుండరా । లోకులలోనబ్రాసిరిపరాంగనగూడిసపాపమం
చున । యిట్టికులపాటుబాచియిపుడాకులపాటునయంగనేటికిఁ ॥ ఉ ॥
పాపమటంచునీపనికి పైకొనకుండితి వేనికంతునం । తాపముచేత నాతను
వుతాళగలేదినుమంతనీకుని । పాపముబోవునెట్లునను పాలనసేయుము
నీవుదీనన్నా । పాపమునాది ప్రాణపరిపాలనపుణ్యమునీదివల్లభా ॥ ఉ ॥

నిక్కువమాటలేలవినుమే బహుభాషలదానగానునా। యక్కరచిన్న
బుచ్చకప్రియంబున నేలినమేలుగానిచో। మక్కువలేనివారిబతిమాలిన
నేమిఫలంబుచూడరా। గ్రక్కుననిందనీకునయిప్రాణములర్పణసేతుఁగ
ట్టిగన్॥ ఉ॥ ఒల్లనుశీలమూఁపగనినొల్లనుకాపురమొల్లమానిమే। నొల్ల
నుచుట్టపక్కములనొల్లకులంబునునొల్లనామనో। వల్లభనీదుకెంజిగు
రువాతెరగ్రోలకమాననేలనీ। వ్రోల్లనినుద్దులింపెనసియున్నదినంబొకసై
నచాలదే॥ ఉ॥ ఏలరజాలిబెట్టెదిపుడేలర వేగమెయెన్నిపువ్వులం।
బ్రాలడుతేటియట్లుమగవాడనువానికిదోసమున్నదే। చాలిసితానెపైబడి
సభామనుబిగ్గకవుంగలించినం। చాలదెయింద్రభోగపదసౌఖ్యమునన్న
రివేరెయున్నదె॥ సీ॥ చిత్తజాకారనీచెలువుఁజూడఁగలేనికమలాక్షినిడు
వాలుగన్నులేల। కాంతుడనినుఁజేరి కౌగిలించకలేని జక్కవగుబ్బెతచ
న్నులేల। ప్రాణేశనీపక్కఁబవ్వళింపఁగలేనితరలాక్షిచక్కనితనువదేల।
రమణనీతోఁగూడరతికేళినెనయనిబాలికామణియెలప్రాయమేల। చిన్ని
వయసునసనుండియునిన్నెగోరి। యున్ననను బోయమరునికినొప్పగించి।
తేలఁజూచిననిన్ను నే నేలవిడుతు। కోర్కెదీరంగవీకపైకొందుగాక॥ చ॥
సరసుఁడనీమనంబునకెనమ్మతిగావలెనంచునింతసే। పరసితియాచియా
చియుకనంగజనాయకకేలికేలచే। నరనిమిషంబునూర్వనధరామృతమా
సగనిమ్ముకానిచో। తెరువనుజంపినట్టికొలదీరకదాకునుమీమనోహరా॥
చ॥ [illegible]నంచుసుగినతదోపనాడుచున్। చనుగవ
యుబ్బ[illegible]గ్రక్కుననిపిన దేహము [illegible]। నుపులకింపనీవిసర
లంగరకంక[illegible]। ఘనమున మేఘులాభ్వసులుగ్రమ్మఁగ పైబడి కౌగి
లించినన్॥ చ॥ పగవశుడయ్యెనాడునలపంకజగంధియుసొక్కిప్రాలెన।
య్యరపురునట్లమోహములనేమియుతోచకయుండిరంతనా। గురుకుచ
సిగొప్పుచనుగుబ్బమెునన్ మెరుమంగవాడున। య్యరవిరిబోణిమో
విచిగురాసగనెంచిసుమంతకొంకినన్॥ ఉ॥ భావముగాంచియావికచ
పంకజలోచనమంచుమెక్కియు। నావులుచాలురామృదయవల్లభ

యించనివానియందపు । న్మోవిబిరానపంటి మొన నొక్కుచునానుచు
సొక్కుచుండగా । నావగగాంచియారసికుడట్లనె తా నొనరించ నెంచి
నన్ ॥ మ ॥ తరితీపున్వగ తెత్తిమోవి మెలువుందప్పింపులంచాలయ।క్కు
రముట్టింపనతండు తత్తరమె సంగన్సొమ్మ ధమ్మిల్లముల్ । చెరఫిన్ గైకొని
బాహుమూలయుగళిన్ గిల్గింతగావింపన । య్యరవిందాననసవ్వనాతడ
ధరంబాన క్తిమై మెక్కినన్ ॥ చ ॥ కమలదళాక్షి సంకలితకంకణఝుం
కృతిసీత్కృతుల్సవి । భ్రమగతిమీర మేనుగరుపారమనోజ వికారపా
ర। వశ్యముచయివారనీవిడిగజారి సొకంగముజాఱువారగా । రమణుని
సేరురంబుననువ్రాలెనుజంత్రపుబొమ్మకై పడిన్ ॥ ఉ ॥ మోమున మోము
రంబునురమున్భుజముల్భుజముల్దొడల్దొడల్ । బ్రేమగదించిపాదములు
పిక్కలు నొక్కటిగామలించిపో । రాములనిండుకౌగిట తిరంబుగసౌ
ఖ్యపయోధి దేలిరా। లేమయు ప్రాణనాథుడును లీలభుజంగయుగంబుపో
లి చెన్ ॥ సీ ॥ కన్నారతలాగించి కాంతు మోముగదించి సారె సారెకు మో
విచప్పరించి। రతిచాతురికి మెచ్చి రమణు గౌగిట గ్రుచ్చి మోహానసూరా
ధముద్దులిచ్చి । తనియక నెదురెక్కి దయ సేయుమని మ్రొక్కి సుదికాళ్లు వె
న్నునగూర్చి నొక్కి । మదనశాస్త్రమెరింగిమనసుకొంతు దొరంగి కా
యుంబులంకొక్కటిగా గెలగి । యరిదిసూపంకు శిలవతెహత్రి హత్తి।
గానబుత్రివియు చందాసవనగి సొసగి । భోగుడనిచంద్రశిలవలె కరిగికరిగి।
సమరతుల సేయసాబాలసరసలీల ॥ ఉ ॥ [illegible] బిగియం
నికరంబులబట్టిపొంపెయు । స్నరుయగమవాడిగోళ్లతుదనిక్కువలెల్లను గ్రు
చ్చు తేమియు । స్నగుగడు [illegible] రింతయుగుమ్మలుబోవనొక్కు
చున్। [illegible] సొంపుగ నుతెన య్యతన్మరుసంగరంబునన్ ॥ ఉ ॥
మున్క [illegible] రట లెచ్చిపోరట । లుక్కు మరల్పునే
ర్పులునుపన్నలుసబ్బిస చోటముస్తలున్ । మ్రొక్కులుపల్కు మోడివిస
రుల్కునరుల [illegible] లంగనా। చక్కెరబొమ్మనెమ్మి మరుసాముననో
మునిగూడె చెపేకుక ॥ మ ॥ కనుదమ్ముల్ గులింపగా పులకలంగ శ్రేణినిం

డారగా। తనువుల్సొక్కి విచేష్టతంబొరయగాత్రద్గతుల్మానినె। మ్మనముల్నిర్వృతి జెందగానలరుచున్ బ్రహ్మైక్యలీలాసుఖం। బననింపొందుసుఖోన్నతింగనిరి రత్యంబునందిర్వురున్ ॥ సీ ॥ చిలుకప్రాలిన మోవిచిగురుదొండపండన మొనపంటినొక్కుల మోవితోడ। కవురంపువీడెంపు కరచుట్టుకనుపట్టుగబ్బిసిబ్బెపుచనుకట్టుతోడ। కమనీయమణిమాలికా శశపదచంద్రరేఖాంకమౌతనురేఖతోడ। యలరువిల్తునిసాముజిలిబిలిచెమటచేసొగసుమీరిన నవ్వుమొగముతోడ। కొంగొకటికట్టి మిగిలినకొంగజుట్టి। కరమునను బట్టివీడినకచభరంబు। తగనమర్చుచు విభునికై వందబూని। తారశృంగారలీలావతారవెడలె ॥ గీ ॥ ఇవ్విధంబున చనుదెంచి యుగురుబోణి। విభునితనవెన్కనుంచుకవింతవారు। తేరగాయంచు మనదనంబు పారజూచి। యలబలములేనినిజమందిరాంగణమున॥ శా ॥ పన్నీటంజలకంబులాడినుసుజాళ్వాయంగదట్టంపుతో। పన్నీటందవు చల్వగట్టి హొరుపొప్పన్ దావిగంధంబుమే। నన్నిండారనలందిజాజివిరిదండల్జుట్టిజడ్వాణిరే। ఖ న్నెమ్మొమునదిద్దిసూత్నమగు శృంగారంబు రంగారగన్॥ గీ ॥ కాంతుసన్నుసుత్తే జేసికన్నెపసిడి। కమ్మి మొగ్గల బ్రాతయందంపు జిలుగు। దుప్పటినికట్టగానిచ్చితోడుకొనుచు। వచ్చివాకిటితెలుపుశీఘ్రము గవైచి ॥ సీ ॥ కనటుబోపన్నీటగడిగి పువ్వులతావివలనైనకమ్మజవ్వాజివలపు। నెరపెడిసురిటీలగరులగాడ్పులసోకి పలుకుకిన్నెరతంతియలుకు కులుక। కెరలియల్లించుకోకిలపల్కు తమికింపునింపు కెంపులగుంపునిగ్గు జగ్గు। చప్పరగనొల్లక మంచముసఖినెలపాన్పుతలగడబటువుబిల్ల లునుజిల్గు। తెరయుదోశీకబంధంబుటిడిపటము। లగరుసాంబ్రాణిధూపంబుసొగలు నూడి। కమ్మలొనరించుకిల్బొబ్బకనియుగ్గ। వెలయుపడకింటనాదంటవిభునిజంట ॥ చ ॥ జిలిబిలిపెనింయుల్ల లుకుచిందుపచంసువ క్రిందనందమై। చలువలుజిల్లునన్ననిరిగాజు... పాన్పున ... దొన్గరల్। పొలయగనుండి ప్రాణవిభు మోముగనుంగొని ... వెన్నెలల్। వలకొననవ్వుచున్ తమిచెలంగిపునారతికౌతుకంబునన్ ॥ చ ॥ గమగమవాసనద్దనలగప్పగ

నొప్పగుకప్పురంపుబా । గములఁపుడిచ్చి లేతవిడిగా దగు నేదగిరేకుటంద
పుల్ । దమలఫుటాకుమడ్పులనుతా నొసఁగంగొరికిమ్మటంచుఁదా । రమ
ణుఁ డామెముద్రిప్పటయు రాజముఖీమణియట్ల సేయుడున్ ॥ మ ॥ మొనపం
టల్ మడుపందుకొంచుఁ జెలి కెమ్మోవింతయానంగనం । గనసీత్కారకపో
తకూజితచమత్కారంబు సంధిల్లనా । తనిబింబాధరమాని నొక్కి తమిచే
తన్వాపరలీలతిన్ని। పొనరంజుబ్బ నజారగాఁగఁగొనిర న్యోన్యాధరంబుల్ ప్రి
యల్ ॥ క ॥ అదనైన పికిలిగువ్వలు । గదముచు నొండొంటిమీదఁగవియు
వితానల్ । మదవతియుఁ బ్రాణనాథుడు। మదనాహవకేళి వేళ మార్కొ
నిరంతల్ ॥ క ॥ గుత్తంపు గుబ్బలురమున। హత్తుగ నరియానియానియా
రసికుండపుల్ । బిత్తరియును బెనగితిసరి । బిత్తరులుం బిరుదు జెట్లు బెనగిన
మాడ్కిన్ ॥ చ ॥ పెనుకువ తత్తరంబునను బిత్తరికత్తరి నీవి జారిన। న్ఘన
విలుకాని సాధనకు నాథుని పైకొని లాగి కేల్మయిన్ । ఘనమణిఘంటికా
కటకకంకణకింకిణికాంచికాంచికా । స్వనములు నివ్వటిల్ల పురుషాయి
త కేళికుపక్రమింపుచున్ ॥ చ ॥ అమరికమీరగా నిలిచియుంచపు మైసిరి
నుల్లసిల్లగా । కొమరెమిటారిగబ్బి చనుగుబ్బల వ్రేగున కౌను నాడఁగా।
రమణి క్రమక్రమంబున దురంపు వగన్నటియించె వింతగా । ఘుమశరుసూ
త్రధారకుడు సొంపున దిద్దినపాత్ర కైవడిన్ ॥ సీ ॥ కట్టుకంభంబున గట్టిన
గంధేభమనఁగ నల్లనయసియాడియాడి । బిరుదు జెట్టియు నాఁగ పెనఁగియు
రాటోననందంపు తోడలచేనదిమియదిమి । చికటూరిమాస్ఫసి చెలువున
గూర్చుండి వ్రాని కెమీరంగ పాదలిపాదలి । చెండుగోరించిన చెలువున లివ
మీగ నొయ్యారముగ కొంతయు బిసియు బిక్కి । కలగు మొలుకువ బెలుకుచు
కులికెనుతికి । వలపు దెలుపు [illegible] గబ్బి సరికి । యలపు సొలపునని
లువకసిరి [illegible] । ముసికి [illegible] ముద్దులాడి ॥ సీ ॥ అర
విందమకరందపుఁ [illegible] తెరచిరుపాలు గ్రోలు। గిరిహ
త్తిమదవహ త్తిగిరి [illegible] వాలి చనుగుబ్బల తనివక్షమున గ్రుమ్మ । నెరసా
నిదారసానిహారి నెక్కు దుర మెక్కు నగవింత జోడైన వగపు జూపు । బవ

మానలవమానననవమాలికనసాలియడతునిక్కుటార్పులనలవుదెలుపు। యపరి
కకు మెచ్చి కెమ్మోవియానన్నిచ్చు । యానికలనిచ్చునరిబల్కు మనియవ
ల్చు। కేళిబడలికతీవనినవ్వు గేలదువ్వు। బాలగిరికొన్న బాళిపుంభావకేళి॥
సీ॥ సొంపారగుల్కెడు కెంపుబావిలితోడ నలరువజ్రపుకమ్మలల్లలాడ।
సుదతిపైచెమటబిందువులుగుంపులుగూడ ఘుమఘుమతావినికొప్పువీడ।
రమణీయతారహారములముత్యములూడనిక్కుపాపటబొట్టునృత్యమాడ। నా
యాసభరమున నానననాబ్జమువాడ విభుడు। ప్రేమసుతనువేడ్కొడాడ।
మించుతీవియమెరసినటించుజాడ। సరిదిజాపులు ప్రియుహృదయంబు
గాడ। సంగజావేశముననున్న హైనప్రీడ। రమణునెప్రక్రీడనలిపె నారత
ప్రౌఢ॥ ఉ॥ నెయ్యకనెయ్యచిక్కులనుచిన్నిమిటారపుగోటిసొం
క్కులు। నెయ్యముదోల్కుచూపులనునిక్కులుమొక్కలనిక్కునెప్పు
లు। తొయ్యలిసొమ్ములున్నసర [illegible] శశియుదివానిశం।
బయ్యెడనుండిరిట్లుమదనాహవమోహపశ్యాసరస్సుల॥ అనుటయు॥ శా॥
ఆచంద్రాచలచందనాచలధరణ్యాకల్పకీర్తిప్రభా। శోచిష్కేశపటు
ప్రతాపశలభస్తోమీకృతారివ్రజా। ధీచాతుర్యలసద్వచోవిజితమాత్సర్యగో
స్తనీపాణితా। కావ్యచిత్కాంచితసత్కవిప్రవరవాగ్జాలప్రియంభావుక
తా॥ క॥ స్వామిద్రోహరగండా। సామాదికచతురుపాయసాధన
శౌండా। శ్రీమద్గుణప్రకాండా। హైమగృహోళింపపూర్ణహాయవేదం
డా॥ భుజంగప్రయాతము॥ దానరాధానుతాధర్మసత్వప్రతాపా। సనా
[illegible]ప్రియాకారభావోన్నతాయా। భాసుధాస్వస్వ[illegible]బహ్మానంతాగ్రణీమ
సల[illegible]కృతీ[illegible]భూభృత్సుశ్రీ॥ గద్య॥ ఇది శ్రీ[illegible]చరణ
నారవింద వందన కందళితానంద కందాళ్ళ [illegible]మానుజగురుచరణ సేవా
సమాసాదితసాహితీవైభవ శేషము కృష్ణయార్యతనూభవ సుకవిజన
వేంకటపతినామధేయ ప్రణీతంబైన శశాంకవిజయంబను మహాప్రబం
ధంబునందు ప్రథమాశ్వాసము॥

శ్రీరస్తు.

తారాశశాంకవిజయము-చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీమథురాధిపసన్నుత । సామాదికచతురుపాయసంధానభవ।
శ్రీమానితకవివినుత । క్షేమంకరసుగుణహారసీనయధీరా ॥ వ ॥ అవధ
రింపుము సూతుండుశౌనకాది మహామునీంద్రులకిట్లనియె ॥ ఉ ॥ అంతగు
రుండనంతమహిమాతిశయంబుననప్పులోమజా । కాంతుడనర్ఘ్యయాగ
మునశ్రాంతిక వైఖరినిర్వహించదా । నెంతయుభక్తియుక్తి నడిచ్చుబ
హుళాక్షరలిందిపూర్ణిత । స్వాంతతనాశ్రమంబునకువచ్చెవియచ్చరకోటి
గొల్వగన్ ॥ క ॥ తారయువాచస్పతికిని । దారయగుననెడుగుపచ్చితా
న్వర్థంబుగ । తారిమియుభయముభక్తియు । గౌరముగాహార్దముగ
బ్రకాశించంగన్ ॥ క ॥ పాదములుగడిగిపయ్యెద । చేవడిసెయుత్తిపదజల
ముశిరమునగొనియా । వేదండయానయతనికి । నైపండయొసంగెవిన
యగౌరవమెసగన్ ॥ ఉ ॥ ఇంటికితోడితెచ్చిమణిహేమమయోజ్జ్వలపీ
ఠమునందునిప । ఇచ్చ్యాంటించినగాసుదటిసల్లసవీపుచుప్రాణనాథున । న్నిం
టకనుంచి...కరంబిసుంటుడురే క్రతువాయొనేసుఖం । బుంటిరెయున్ని
నాళ్లపురుహాతుబహూకృతిగంటిరేయనన్ ॥ మ ॥ క్రతువాయంసుఖ
ముంటివాసవునిసత్కారంబునైకొంటిది । కృతులత్యుత్తమరత్నభూష
ణభనవ్రాతంబులర్పించురు । స్తుతిసొక్కంటకొరంతలేదచటచానానా
మునిస్నిదసం । కతిలేకుండ...ల్లనక్కటకొమపరమొంగ...సీనన్ ॥
మ ॥ అనివాచస్పతిపల్కు వేళశశిసాష్టాంగంబుగాప్రణమిల్లి । చ్చినదీ
వించితుగూరకానుఖమెబాళిన్ శాస్త్రిముల్నివుచిం । తనగావింతువె
భోజనాది విధులన్ మద్భార్యనిన్ ప్రేమచే । సనుపోషించునెయగ్ని
హోత్రములునిత్యంబున్విచారింతువే ॥ క ॥ అనుటయుశాస్త్రింబులు

చిం। తన సేయుడుమీవధూటితాత్పర్యముతో ।। నను బ్రోచునన్నివిధముల।
ననినన్ సంతుష్టహృదయుండై గురుడంతన్ ॥ క ॥ కాంతామణియును చం
ద్రుడు । మంతనమున చెలగి మెలగుమార్గము చూడన్ । వింతగ చూచిన మ
దినొ। క్కింతయు నున్ సంశయించి మెరబరికమునన్ ॥ క ॥ వీరల చంద
ముగన నొక। తీరై యున్న యది గురుని సతీశిష్యవిధం। బారయ చూడం బడ
దా। నారాయణ యెరుగు నేమనన్గలవాడన్ ॥ క ॥ కానిం పైనను జూత
ము। నానాటికి వీరు నడుచు నడక పరిచయం। బై నట్టిమంది మేలమొ। గా
నియెడ నక్కల్బిషంబు గలదోయనుచున్ ॥ మ ॥ పరికింపన్ మరివారలబ్బిన
యెడన్ భావంబులన్ గొంకకన్ । పరిహాసంబులు కన్ను సన్నలును భ్రూ
భంగంబులున్ సర్వముల్ । సరసోక్తుల్ప్రచరించు వైఖరుల నెల్లం గాంచి కో
పించి [illegible]। [illegible] గదిగ్గ్నరోషమును గురుడో త్తంబత్క గ్రద్దింపుచున్ ॥ ఉ॥
ఓసిసి యు చేమి యీనడత యొప్పదు [illegible] । [illegible]
వీని సతిమూర్ఖుని శిష్యుడటంచు నెంచితిన్ । వానవముఖ్యసర్వసురవర్ణి
తచర్యుడనై చరించు నా । వాసియు వన్నెయుం దొరిగివచ్చె నుదుర్యశమే
మి చెప్పుదున్ ॥ క॥ పెద్దలు లేనియెడన్ మి। మ్మిద్దర నే నొంటి నునిచి యేగగ
నగనే। ముద్దియ యేమని చెప్పుదు। పెద్దతనము బోయె బుద్ధి పెడతలబట్టెన్
చ॥ శివశివ యెంత పాతకము సేయన నొగ్గెను సిగ్గుమాలి నీ। దవిరళభక్తి నై
జననియంచ నినిన్ను నుతం డ్రియంచున । న్నవిరతము న్భజించి నిఖిలాగమ
ముల్ప్రదివిట్లు చేసె । సేయువిదలనమ్ము టే పురుషులుర్వినవిశ్వసనీయు లెన్న
గన్ ॥ చ ॥ నిలకడ సున్న నావినహి నే స్తము నాస్తిభయంబు లేదు చం।చల
హృదయల్ [illegible] కలనత్యలు కాంతల దాంతలింతయున్ । [illegible]
నాన్యపాలకులు నిగ్రహం బొప్పగ పోతు టీగెయు । న్బలయగ నియ్యరంతి
పురిపుత్రులనై ననుసమ్మ [illegible] ॥ గీ ॥ తెరవమీశీల మెల్ల నుదివ్యదృష్టి
చూచినాడను నీవింక వాచవలదు । [illegible] కనిప్పు వాడె । చేన
కెనొ తెల్పు దెలశిశిక్షింతు ననిన॥ క ॥ బొట బొట వేల నేల వ్రాయుచు । కటకట
పడి మేను వడకకను గవనశ్రు। లొ్ప్పటపాటరాలగ నేడ్చుచు । కుటిలాలక

శిరముపంచుకొనియిట్లనియెన్ ॥ సీ ॥ ఏమనియుత్తరంబేనియ్యఁగలదా
న నెందునదీయమీసందియంబు । యింకనాపయివయపరుట్లు గల్గునుమీకు
నైచకయున్ననాజన్మమేల । పాపపుదైవంబుచానెనోమనలనుతలను
వ్రాసినవ్రాలుతప్పదింక । తప్పొనర్చినవారిదండింతుసంతరితప్పొనర్పని
వారుధరణిగలరె। యబ్జభవకూతురైనయహల్యమొదలు । నేరమొనరిం
చెననినచోనేర్చినడవ । సుకరితరమానెమగవారలోర్చవలయు । కాని
చోవట్టినగుపాటుగాదెమీకు ॥ క ॥ పిచ్చుకపైబ్రహ్మాస్త్రము । నచ్చుగ
దొడగినవితాననబలపయిన్ నీ। కెచ్చుగకోపంబిటురా। వచ్చునెతప్పె
ననైపవలయునటంచున్ ॥ మ ॥ చరణాబ్జంబులవ్రాలినేత్రయుగళీసం
జాతబాష్పంబువు । లవ్వరదల్లట్టగలేవకున్ననతడవ్వామాక్షినీక్షించిదా।
కరుణాలేవగనెత్తియానడకలింకన్ పాడిగాదంచుచె। చ్చెరవీడ్కొల్పి
హృదంతదంతురమహాచింతాంభరాక్రాంతుడై ॥ క ॥ కోపంబునసత్రి
నుతున్। శాపింపదలంచిలోనక్షమియించిమనోా । గోపసమొసగగసన
మున। మీపమునకుచంద్రుదబిలిచిమొల్లనబలికెన్ ॥ చ ॥ చదివితినీతివేదము
లుశాస్త్రములన్నియునీదుభక్తికిన్ । హృదయమునంతసిల్లనికనీతలితం
డ్రులచూచుటొప్పపె। కొన్ని దినములాయెవచ్చిమదికూర్మియుభక్తియు
నుంపనిమ్ము పే । లొంబ నిడుపోయిరమ్మనుచు నెజ్జలువేమరు తీవరింప
గాన్ ॥ క ॥ ఆమాటకుమదిఝల్లన । సోముడుగురుడిట్లుబలికెచూచితె
యకటా। మామాటలేకదైవము।నామీదన్ కరుణమాలినాతినొప్పెన్ ॥
గీ ॥ నందియముదోచెనీతనిడెందమునకు । పోయిరమ్మన్నచోనుండపా
పగదిచట । పొలతినెడబాసిప్రాణముల్నిలిచియున్నె । తెగువనేటులైన
పోవకతీరదనుచు ॥ క ॥ శౌరిప్రణమిల్లినేరిచి। నేరకనేనడుచుకొన్న నే
మునయనీ। రోయచుకొనుడనిపలుకుచు। తారనుయెడబాసిపోయెసధా
మునకు వెడలెన్ ॥ చ ॥ అటువలెనంటుకాడుజనినంతనెసంతసదురంతచింత
చే । పొటుపాటబాష్పముల్గారగబొక్కుచుగ్రుక్కుచుదిక్కులేనితో।
క్కుటదిటమారమారవిశిఖమ్ములురమ్మునదూరిపారగా । త్రుటిఘటికాన

హం బ్రేమయుతోఁ జగన్నాచగరాని కాకతోఁడా॥ సీ॥ కొండపైబడినట్టుకొం
గసే పేమియుననలేక మిన్నుకన్గొనుచునుండు | మిగుల వెక్కసపైన సీ
తాంకుసిఖిపాగత్వలికి దార్చినరీతి వెచ్చనూర్చు | విరహాంపు పెనునీటి వె
ల్లువ కెదురీదినట్లుగాఁ జేతులిట్టట్టు వైచు | వనముగోల్పోయిన దారిఁ గాపు
ప్పాడి పోనంటవిరిపాన్పుమీద బొరలు | కొలకులనుజారుకన్నీరు గోటమీ
టు | తొడరియడి గెడునిల్లాండ్రతోడ మాటు | చింత చేఁ జేర్చు చెక్కిటఁ జే
యివ్యమర్చు | నలరువిలుకాని పటుధాటి నవ్వధూటి ॥ గీ ॥ ఇందురమ్మన్న
మాటలచందమన్న | నదిగొ నెలవంక లెంత లెస్సాయననిన | రాజభోగం
బులన్న నారాజవదన | రమణు పేరని మది నెంచు భ్రమవహించు ॥ సీ ॥ విధు
[illegible]మాటలాడుచో పతకితప్పులుబట్టుపోలయల్క యువలి మోముగబరుండు
[illegible] చెక్కుచుక్కననుజీర యిదియేటి సరసమంచీస
డించు | [illegible] చెలియాలనాయించు
పేదనాడు | తమకానధవుడు కందర్పకేళి బసంగ సెంత సేపనిచరించి నా
గు | యెక్కడమనంబటన్న నుచుక్కరుమను | యేల నేకోపమనిన నేమో
మొగోబుగు | మేనుపత్రిచెంతమనను రేరేని చెంత | నిలిపియాచారవిర
హంబు నెలుగుతోన ॥ సీ ॥ పతిపిల్వ బిల్వ తాఁ బలుకక వెడ వెడపనులచే
కాలయాపన మొనర్చు | మాటికిమాటికి మగనితో మొండొడ్డి చలపాదికన
మునసలిగియుండు | మమతోఁ నాథుండు మాట్లాడియుంచుక యటుమొగం
[illegible]నచోమటకవిరుచు | రతిగాంచ ధవుడు చీరచెరంగుమానెనంచ వ్వాలి తే
[illegible]నగాంగ | [illegible] గృహకృత్యములయందు సీమసేయు | నఖిలభోగం
బులనువ్యర్థమనుచునోయు | జారివిధునుది మూహంబు [illegible] | నా
పురములుయొల్ల దాయె నాకలువకంటి ॥ ఉ ॥ చేరల కెచ్చుకన్నుగవ
గన్నెలయందము చెప్పశక్యమా | దారలగోల్వనానురము దా[illegible]
[illegible]సూదిబం | గారుకపుల్ల ప్రవాళములు గైకొన వం[illegible]
[illegible] | తారసికత్వమాగుణములా రతిచాతురివాని కేతగుడా ॥ ఉ ॥ భా
దలజా[illegible]విధానము లెల్ల నెరుంగుకామనం | గ్రామకిరీటియైనవిట

కాంచదవు మోహనమూర్తి యెంతయుఁ । నాపదిచల్ల జేయుప్రియనా
థుఁడు నన్నెడఁబాసెనయ్యయో । యీమగఁడేల యీసదనమేటికి తక్కిన
వేమి యేటికిఁ ॥ ఉ ॥ కోరికె కొన్ని నాళ్లు మది కొంకు దొరంగఁగ కొన్ని
నాళ్లుచే । కూరక కొన్ని నాళ్లు జనకూర్మి వినుండొకఁ డబ్బెనబ్బిన । న్నారక
పేరులేని ప్రతిబంధము పెన్మిటి నంచు వచ్చెనా । దారక పోరి బాపెనకటా
మగనాలయి పుట్టి జెల్లునే ॥ సీ ॥ అలయించు నొకవేళ పాలయల్క చిక్కు
లసొలయించు నొకవేళ సొగసువగల । కరగించు నొకవేళ కళలయం
కువలంటి మరగించు నొకవేళ మెరుగుమోవి । పలికించు నొకవేళ పావు
రాపల్కులు కులికించు నొకవేళ కొసరి నవ్వి । యూనించు నొకవేళ సరిది
మోము నమోము పూనించు నొకవేళ పురుషరతికి । చిగురువిలుకాని నైన
నాసొగసు గాని । మెప్పులేదన్న మది మదిపప్పినట్టి । యీమగం డేడనే
నేడ యేడ కేడ । నేటికి పోరువీనిపొందెవతె గోరు ॥ ఉ ॥ ఆడికలైన నేమి
మగడారడిబెట్టిన నేమి చుట్టము । ల్వాదకయున్న నేమి సరివారలు నవ్విన నే
మి కాపురం । బూడిన నేమి నాదగు ప్రియుండిలు బాసి చనంగ నేనునుఁ ।
తోడనె పోవనైతి మది తోచక పోయెని కేమి సేయుదుఁ ॥ గీ ॥ యేకరిణినైన
[illegible]నీతో నెనయుటొకటి । కానిచో మేని పెయిహాశమానుటొకటి । యిం
[illegible] । [illegible] త్రిశుద్ధిగాను ॥
ఉ ॥ [illegible] నకుండసంబునఁ । ఘనమగు
[illegible] । పెనిమిటనీనడించు
[illegible] । చ్చెననితలంచు నెచ్చటను చీమచీ
[illegible] ॥ క ॥ [illegible] తెంతయు చింతింపగ । జటనీమణి
[illegible] । [illegible] జనములు ఘటియించి
రహస్యముగను కామిని సరి[illegible] ॥ ఉ ॥ నీవు యెరింగియుండుదువు నేనును
చంద్రుడు నే [illegible] । నూబ్రవునుతావియున్న తెనుపొందుగ వాడును
నేనునుండుట । ల్నా విధి పెన్మిటై యిపుడు నన్ను నువానిని చాపె నేనికఁ ।
భావజుకేళికేళితమహత్రము నోర్వగజాలకోమలీ ॥ సీ ॥ తడవుఁ జూచిన

దృష్టితాకునంచనివానిసొగసెల్లతప్పకచూడ వెరతు। మొనగుబ్బలదిమ్మిగ్రు
చ్చినకందుననివానిలేతమేనునుకౌగిలింపవెరతు। మూడిబడనమృతంబుదో
యుచునంచనివానినునుమోవిగట్టిగానొక్క వెరతు। చెనటచేచెలువంబు
చింబునంచనివానినెనయుచోకసిదీరబెనగవెరతు। కానియొకనాడునా
వన్నెకానిగాంచి। కదిసితనివారబిగ్గనకౌగిలించి। నునుసొగసునొక్కగ
తికేళిబెనగిసొక్కి। యేలుకొనలేకనీరీతిజేలనైతి॥ ఉ॥ అన్నసుధాస్ర
యంచెరుగనశ్రుజలంబులునిల్పజాలమేఁ। నన్నగిలెక్కదిటంబుజనెజా
విరాళియుమీరెనేమియు। న్కన్నులకింపుగాదుత్రిజగంబులులేవగునట్లు
దోచెనో। హొయన్నతిమేనప్రాణములు నున్నవొలేవొయెరుంగనంగ
నా॥ శా॥ ఏవంకంజనెనోమదీయదయితుండెచ్చోటనున్నాడనే। నే
వెంటన్ప్రియమోముగాంతునికనేనెవ్వారితోదెల్పుద। న్నీవవ్యాజప
రోపకారపుగదేనెమ్మిన్ననుంబ్రోవవే। పోవేవానికినావెతల్దెలుపవే
పుణ్యంబునీకయ్యెడుఁ॥ క॥ అనివేడిననత్తాపసి। వినుమోవగసైనసీమ
పేడుకకానిఁ। గొనితెచ్చెదమచ్చాతురి। గనవేనేడనుచుబల్కెఁగ్ర
క్కునవచ్చిన॥ మ॥ అతిమోహోన్నతితారకాంక్షితశశీచింతాక్రాంత
చిత్తంబుతో। వ[illegible]తో వక్కసుదప్పపాండనులతో సంక్రాంతసంతాపకాంతంబుతో।
ధృతిహీనస్థితితోదృగంచలసముద్వేలాశ్రుపూరంబుతో। మతిచింతింపు
చునేగెనొక్కవనసీమన్కుంజగర్భంబునన్॥ చ॥ భ్రమగొనినట్లుమిన్ను
విరిగిపైబడినట్లుగ్రహంబుసోకిన। ట్లమితధనంబుగోల్పడినయట్లుప్రపంచ
ముగ్రుంగినట్లు। చిత్తమువికలత్వమొందమదితాలిమిడిందగమేనుకందగా
హిమకరుడంతరంగమునవింతివలంచిదలంచియిట్లనున్॥ ఉ॥ ఆతరిరా
త్రివేళనటులాతడుబొమ్మనివీడనాడగా। న్నాతరలాక్షిచిప్పితెడునశ్రులు
గ్రప్పలనప్పళింపుచున్। చాతలుపోరనిల్వనయనమ్ములునేపయనమ్ముదెల్ప
నుం। నాతవిషాదయైయనుపజాలనిచందముతెంచగూడునే॥ ఉ॥ పొమ్మనినం
త్రగాబగునుబుద్ధికిమోసమువచ్చెనప్పుడే। కొమ్మనువెంటబెట్టుకొనికొంక
కవచ్చితినీసినన్నదా। నమ్మునిరేమిజేయునొకదద్దమ్మయైనటిజేయమి

స్గదా! ముమ్మరమైనకంతువిరిముల్కులకున్దసువాప్పగించెదర॥ సీ॥ తళు
కుబంగరుసుంకతావినంపగెదండవలపులనరణిజవాజిభరణి । పచ్చికస్తురివి
ణబాణైనెరజాణకల్కిమిటారియంగజుకటారి । మకరందములవాక
మదనశాస్త్రపుటీకరతిచేతిచిల్కమర్వంపుమొల్క । మురిపెంబులకు
దీవిమరుదోటయొలమావినెరనీటుకిరవుపన్నిటిచెరువు । యెంచదగుముచ్చ
టలకిమ్ముమించిసొమ్ము । కాంతలకునెల్లమేల్బంతికలుపదంతి । మేటిరతు
లకునుగతాణెనిమించుబోణి । దానికెనర్హమైనచానజగానగాన॥ క॥ తార
ల గెలుచునునఖరుచి । తారలతరళౌత్కటరూపతారుణ్యములం । దారంజే
యునుమనసిజు । దారంజిగిమోవిపంచదారంగేరుర॥ శా॥ ఆమోమం
దము నాకనుంగవచెడంగా మోవిసింగారమా । గోమున్చన్గవగబ్బియా
గోనబునిగ్గులీరుసూగారుసా । రామించుస్థూదబుగ్గలానడల యొయ్యా
రంబులయ్యారెయా । భామారత్నముచూచిచూడవలెనాపద్మాక్షినింకొ
క్కతెర ॥ సీ ॥ ఘనవేణివేణిశృంగారమారగినంత మూపోంప కారం
బుముమ్మరించె । హరిమధ్యమధ్యమైఖరిస్మరించినయంతప్రకటధైర్యము
బట్టబయిటబడియె । నతనాభినాభిసౌందర్యమెంచినయంతబలువివేక
మునుడిబడదొడంగె । మృగనేత్రనేత్రలక్ష్మినిగణించినయంతయెదలోన
చాంచల్యమిరువుకొనియె । పాటలాధరయధరంబునీటుదలచి । నంతయ
నురాగమంతయునలవిమీరె । యింతి మైనిగ్గులపుడువిశ్రాంతిహేతు । విపు
లవిశ్రాంతిహేతువెనెట్టులనైన ॥ సీ ॥ జగజంపువగకెంపు జగడంపుట
లుకచెంగాగరైనకెమ్మోవిచిగురుదాని । యలజక్కవలక్రక్కదలద్రొ
క్కగమకించుబిగువుమీరినకుచయుగముదాని । నవరంపుబవరంపునవరిం
పునటనచేకుటిలవృత్తివహింపుకురులదాని । సరియెన్నవిరిపొన్నసరిగొ
న్నగరిమచే గంభీరమగునాభిగాంచుదాని । మారుశంఖంబుగెలువము
మ్మారుబద్ద । కంకణంబైనయట్లురేఖాత్రయంబు । పొలుచుకంఠంబుగల
దానిపొందుమాని । మోహవార్ధికిలోనైతిమోసపోతి ॥ సీ ॥ ఏదిక్కు
జూచిననెలతేటిడునెవారుతేజాడజన్నసంభోజవనము । లేచాయమొలకె

నపూంచినదీవియలేకడనుండినకోకవితతు| తేత్రోవనిలిచిననెలపొన్నశృంగారవేమూలకేగిననిగురుటాకు | లేవంకకొదిగెనతావిమొగ్గలగుంపులే చెనదాసినజాదిపువ్వు | లదరుపుట్టించుచున్నవాయతివకురులు | నయనములు కేలు కుచములునాభిచరణ | ములునఖమ్ములుపైతావి తేలియజేయు|నట్టివయ్యనుబాగాయెనతనుమాయ ॥ ఉ ॥ చక్కదనాలకేమిరుచినంపదచిత్తరుబొమ్మయున్నదుగ | చక్కనగాదెయింతనెరజాణతనంబొకచోటగానగా | మక్కువలోకమందెనహిమాటలపోడిమిదానచేతగుగ | తక్కినభామినీమణులుదానికతాంశముబోలనేతురే ॥ సీ ॥ సునుపంటనామోవినొక్కిచక్కనిసామి నొచ్చెనోయనుచుసానుచుసుసాక్కు | నమరివింతగబల్కుమనుచుచెక్కిలిగోట్టికందెనోయనుచుచన్నవనుచెప్పు | సంగిగకౌగిటయందుచేర్చిచెమర్చెనోయనిపైటచేసొనరవినరు | తడవుగాపడకిచ్చి బడలి... సగముగాగ కొనిబయలులాగు | నట్టిచెలిబాసెతలపోసియలసిగాసి | తాల్మి నెడచేసి వెతడాసితనువురోసి | తల్లడింపగనాయెహోదైవమాయ | యేదిగతి జేరవిరహాబ్ధికేదిమేర ॥ చ ॥ నరసనయానుభావమునచక్కనిచక్కరభొమ్మలాగుగా | దొరికెనటంచునమ్మితినితోడనయింటెటుగండమాయపల్ | గొరుకుచువచ్చెగంధవడిలోవలబూరుగపట్టినట్టులి | ద్ధరనొకసౌఖ్యమబ్బినను దైవము కంటకికంటగించెనో ॥ సీ ॥ బటువుగుబ్బలనొత్తిపక్కకుహుత్తినా పాసునుచెల్లించినయందకత్తె | కొనగోరునాటించిమూర్తి పాటించినకముకంబు తెగలించుతరిరుబోడి | వాతెరపాలించివగలతేలించినావలపులి దేర్చినసస్నెలాడి | పొగగానగబల్కి బయికొనికుల్కినామచ్చటల్సమకూర్చుముద్దుగుమ్మ | మక్కువనొసంగికోరికినమదుపానంగి | గారవించినకొమ్మబంగారుబొమ్మ | ననవిలుతువిద్యలకునొజ్జనాడుపజ్జ | కెన్నటికిజేరనావంతలెపుడుదీరు ॥ చ ॥ తలిరులుకూర్చుముల్దానలుదప్పకునద్దమనంటెకంబము | ల్పలినమునంబరంబునురపొన్నగమున్ తెరగల్బజంగము | ల్బలుపునయల్లతల్దరముపద్మము తమ్మోదగుంపు

గూర్చినఁ । కలికియనంగనౌనయినగల్గునెతాదృశలీలవాటికఁ ॥ చ ॥
మకరపుఁదాలువానివిషమంపురణంబున లోలనేత్రతా । రకలు మెఱుం
గులీననవరత్నపుపాపటబొట్టుమోమునఁ । దకపికలాడనాచెలువుధన్య
తనొందఁగచిత్రభంగులఁ । ముకుళితతానముల్పలుకు ముద్దులగుమ్మనుఁజూ
చుచెన్నడో ॥ చ ॥ మొనసిననెయ్యపుఁగినుకనెంతయుమోడిఁగనుం
గుచెట్టియా । కుసుమసుగంధియున్నపుడుకొంకుచునేచెయిదాచనిద్ర
చే । కనరినయల్లుమత్కారముగబ్బిచనుంగవపైకిదార్చిమై । నునులు
చునీవిజార్చినమనోహరలీలలనెన్నశక్యమే ॥ చ ॥ మలయజగంధిదా
శిరసుమజ్జనమై తలివల్వయొంటికొం । గెలమిధరించిరై కధరియింపక
యేకురులార్చుచున్ననే। నలమినికౌగిలించికొననాహరిమధ్యయనంగసం
గరా।కలనజెనంగినట్టిరతికౌశలముఁ మదిలోదలంచెదఁ॥చ॥ పులుగులక
బ్బలోకనకపుంజిగిదిబ్బలొదానిగుబ్బలొవలపులదీవియోసుధలబావియొ
దాని మెఱుంగుమోవియో । కలువలబంతియోకుసుమకార్ముకునంతియో
గాకయింతియో । యలవియెదానియందమునిశాకలపం దెలుపన్నతిం
పగఁ ॥ చ ॥ ఒకతొడసందిటన్జొనిపియొక్క తొడన్వొలిజేసియొక్క
చే। రకమగుగుబ్బచన్నొకకరంబున పెన్నెరికొప్పుబట్టితత్ । త్రకతకతాళ
మానములదారిగకూడెడునన్నుజూచుచు । న్నకవకనవ్వునావలపుబంగ
రుబొమ్మనుజూచుచెన్నడో ॥ సీ ॥ వెనుతియ్యకుమటంచువెడవిల్తుదా
డించుజంత్రిపోలికకీలుజడనటింప । స్మరసంగరంబున గురియుపువ్వుల
లవానక్రమమునసరులముత్యములురాల । మరుదనుజగజెట్టిబిరుదుఢక్కి
యుమాడ్కి గళరవంబులఘుమత్కారమెసఁగ । చిత్రజురాజ్యాభిషే
కాంబుపులభంగిఁదొరినచెమటబిందువులుచెలఁగ। మదనపరదేవతాధ్యా
నమువీడసిస్థ । శారియరమోడ్పుకనుదోయుఁపాలుపుమిగులఁ। మగసొగ
సుజూపెనాయింతిమరునిదంతి । పగడసాలనుగెల్చినపంతమునను॥శా॥
ఏమాటాడినజాళువారునమృతంబేయంగమీటించినా। హేమంపుంతళుకు
త్తళుక్కనుబళేయేదిక్కుముద్దాడినా । నేమోచక్కెరలప్పలంటినటు

తానెచ్చోటచేసాఁచినా । ప్రేమంబెన్నిధియబ్బినట్లును నయారేయారొ యారేతగ౯ ॥ సీ ॥ కళుకుబంగరుచాయగాజులల్లన మ్రోయకులికిపక్కు కుహూ త్రికొంతసేపు। తనివిదీరకపేర్చితనపైకినసుతార్చివంతుగానమురతి కొంతసేపు। నదిచాలకెదురెక్కియసురాగమున మ్రొక్కివింతహూత్రింపు లకొంతసేపు। కసిదీరకక్షులేచిగ్రక్కునతోమిరేచిసరుచగోరింపులకొంతసే పు। గొనబుకోకిలరవములకొంతసేపుకొనరువగతుల్కు పల్కులకొంతసే పు। కరిగికరిగించువలపులకలసిమెలసి । సొలసిసొలయించునాతినేచూ డనైతి ॥ చ ॥ తలపకులాంగనారతిసుఖప్రదమేమినుఖంబువేశ్యతో। గలయుటద్రవ్యహానికిని కారణమింతియెనందుగొందుయిం । తులయొద పొందులన్ననతిదూష్యమగున్బహుయత్నలభ్యత౯ । దలకొనుననన్యథా మలరతంబెరతంబుజగన్నుతంబుగ౯ ॥ చ ॥ గరగరికైనదై నెనరుగల్గిన దైనెరనీటుకత్తెయై । పరువపునిండుజవ్వనపు బాగరినాగరికంబు ప్రోడ యై । మురిపగునవ్వుమోముదయిమున్దలగుమ్మయి ముచ్చటైనదై । సుర తకళాప్రవీణయగుసుందరియందరికి౯లభించునే ॥ గీ ॥ జారుకొప్పును నగుమోముచలువచీర । మెరుగుకమ్మలుజిగిమోవిమెరయనింతి । కన్ను లనుదోచుచున్నదిగానచెలి । కబ్బదవ్వరములనిదో చూవిబ్బివగిది ॥ చ ॥ బిలి బిలిచెమ్మటల్దొలుకుచెక్కులు ముద్దులమోవినొక్కులు౯ । సొలపులక న్నుదోయినరసొక్కులు వీడకుమన్నమ్రొక్కులు౯ । బెళుకులచూపు రాపలుకుపి ... లు మైసిరివింతపెక్కులు౯ । గలిగెననీరతంబులికగం డునెయిందునిధాననామణీ ॥ శా ॥ జానేముద్దులగుమ్మకుల్కుతపునేయం చంపుపూరెమ్మహా । ధానేచక్కదనాలయిక్కయిదియిలాయజ్ఞాస్త్రి చేతక్కమే। లేనీలాలకయంచునేబొగడనెంతేవింతపుంభావ ... । శ్రీనా ట్యంబుననన్నునేలినవగన్నెంతుకాంతామణీ ॥ చ ॥ కలగినకొప్పుతో విటెలుగంధముతోవిడబడ్డరైకతో । తలిరులవిల్తుపాళెమొకన్నెటతగుక్క నుకట్టుకొంగుతో । సొలపులకన్నులన్నిదురసొక్కులతోవిరిపొన్నుడి ... । వెలమినివచ్చెనీవిమదినెన్నుదనోమదహంసగామినీ ॥ ఉ ॥ సంత

ని దేలనే పెదవి పానకమానకతాళజాలనే । యెంతటిదిట్ట వేకసరకిప్పుడు
నాకొకముద్దు బెట్టవే । వంతలనేచ కేమరుదివాణము జూతునటన్న దాన
కే। యింతుల మేటి యింతచల మేటికి చీటికి మాటిమాటికిన్ ॥ చ ॥ ఒక
చరణంబు నన్నిలిచి యొక్క పదంబు ముణించి హొన్నుడా । ల్చికిలి మొ
లంగగాజులు ఘల్లిలన చేతులు నాదుమాపునన్ । రకముగ వైచి గుబ్బల
నురస్థలి గ్రుమ్మెడి నీదు పోలుపాం । దికలను ఘోన్నతిన్ బొగడ నీరజగర్భ
నకైన శక్యమే ॥ చ ॥ అరిదిక డానిబొమ్మ మనమంద ఘటద్దపుటింటిలోప
లన్ । నరసత మీర పెందొడలసందుల పొందుల మోవివిందులన్ । బెరిపి
చెలంగి గూడి ప్రతిబింబములంగనుపట్టి నట్టియా । గురుతులు పేర్కొ నెండొ
రులకున్ గనుపించగనుండు చెన్నడో ॥ చ ॥ చిలుకలకొల్కి చిత్తజుని
చిల్కలముల్కులకల్కి మోహమిం। పెలయగనేను రాగకడ కేగితటుం
డుమటంచు వంచనన్ । బలికినగుం డెఝల్లుమన ప్రాణ్పడియుస్సురటం
చు నేనిలన్ । కలకలనవ్వి లోనెనరు కౌగిట జేర్చవటే విలాసినీ ॥ చ ॥ పెని
మిటి వెన్క నిల్చి ససుబిత్తరిచూపులనీవు చూడనే । మునుకొని ముద్దు బెట్టు
టకు మోమటు లొగ్గగనీవు వేళగా । పనితలయూచి నేనలుగనందుకు కన్ను
లనీవు ద్రొక్కనే। నినుమది గౌగిటంబొదవనీవరగన్నులు మోడ్పవా చెలీ॥
ఉ॥ నింతువు నాదుకోర్కెగమనింతువు కేళికహర్నిశంబునా। నింతువురో
మ్మగుబ్బలద నింతువు పౌరుష కేళి చేతవూ । నింతువతో నె కేళికిగణింతువు
నాదుగుణంబు లెల్లెడన్ । కాంతలలోన నీకు సరిగానజగాననగానతస్తే
సి ॥ సీ ॥ చనుగుబ్బ పెనుగొండ సంస్థానము మరించి తెలిజూపు వెలిదాప
రల ఘటించి । పచ్చ్యాద చెంగావి పావడ హూవణించి ముఖపుండరీకమింపు
నగదించి । యారోహ [illegible] సింహాసనంబుననుంచి కటిచక్రమున హాస
గ [illegible] చేసి । పొన్నరాబగి [illegible] హంబు మొరయించి కలయంగ నంప
దగాను [illegible] । మిసిమిపొక్కిలి నూలబొక్క సమొనంగి । తొగరుచిగు
రాకు విలుకానినగరమర్చి । గరిమవలరాయపట్టంబు గట్టినన్ను । కరుణ
తో నేలుకొమ్మ బంగారుబొమ్మ ॥ చ ॥ విరహదవానలంబునను వేగుచున

స్పష్టంబుచునిద్రయింపం | చెరఁగక నేను జాలిబడ నేమనిపల్క విదేమియ
బ్బుసి | నరనతగంటెనీబిగువుచన్నులకై వడినీదుచిత్తముల్ | హారిహారి
యింతయేల కఠినత్వముబూనె నేమానినీమణీ ॥ సీ ॥ కలికినీసొగసెల్లఁగల
యాగన్నులను వేళకనుఱెప్పపాటువిఘ్నముగనెంతు | నళినసీతో మాటలాడి
నిల్చినయట్టి నిమిషంబు నొకవత్సరముగనెంతు | చెలినీపురణికేళినలసిని
ద్రించునా గడియ నేపుయుగంబు గాఁగనెంతు | మగువనీదుచెరంగునా
సిన ప్రాణాన్లజ్ఞ కల్పకోటిశతంబు గాఁగణింతు | నెమ్మిగలవాఁడనీకు
మేనమ్మినాఁడ | లాతిగాఁజూతు,వానన్ను లలననిన్ను | కౌఁగిలించక
మానినాకన్నులాన | నిలిచిమాటాడ పేఁచాలచలమిదేల ॥ సీ ॥ పలు
క వేనును తేనెచిల్క వేమూఁదరాచిల్క వేముకపల్కు తళ్కు డీర | సిలు
గనేయొకసారికలువవే వెడవిల్తు కలువవేడిశరంబుకలచెతాల్మి | ఘనా
నవేకన్నెత్తి పీడవే పూఁడినీ వీడవేరావెనీవాఁడనేను | దయ్యవే చెంత
నందియ్యవేమదనపులందియ్యవే ఛళికంతుకయ్యమునను | కలికిరాయం
చుభోదలకళికియలికి | యులికిదలమానవమానగళితమాన | ఛళితమాన
నలిలనేతాళజాల | జాలమిదియేలలోల విశాలనయన ॥ సీ ॥ జిలిబిలి
గాడ్పులచేతాళజాలనీ ఘననాభిగుహచెంతకదియనీవె | మోహాంబు
రాశిలోమునిగెదనిపుడనిప్ప ఘనితంబద్వీపమెనయనీవె | యామనిబలు
తాపమానంగలేనునీయధరసుధాధారనానీవె | చిగురాకుకార్చిచ్చు
సెగలెగయించెనీ నెరులమబ్బులచాయనీలువనీవె | మారభూతంబుబల్వ
వల్తెరేనీదు | విశదగళరవమంత్రములివ్వనగనీవె | కొమ్మనినునాటనుండి
యునమ్మినాఁడ | జాలమిక నేల నేతాళజాలబాల ॥ సీ ॥ ఎలదేటిగమిమో
టయలగోలుపమూకల నెల్లను స్త్రీబుగా నెచ్చరించి | నలువంకగోరువం
కబలితంపుదోటల నెల్లను పేర్వేర నేర్పరించి | రహిమించువహినించురా
యంచగమియాస్తికై జీతములనెల్ల గణితిపెట్టి | నునుపూవులనుపూవుతే
నసినకోయిల నరదార్ల కెల్లనుసారిజెప్పి | యుదగోవలరాజు చనపోం
జునతను జేసి | వెడలివేయించె ప్రాపాదవెలిగుడారు | నింకనేతాళన

సుబ్రోవనిదియ వేళ । యేలనే మోడియయ్యెయీ యొప్పులాడి ॥ క ॥ అ
నితావనితామణికై । జనితార్తినితాంతవిరహిజనతాఘనతా । పనిదానం
బగుమదనుఁడు । ననవిల్లును దానుఁ దోఁచినవితంబయినఁ ॥ శా ॥ ఏరామా
రుడతల్లి వంకయని నీ కెంతేనియుఁ లేదుగా । రారాపుల్లను జేయనా
యమగునారాజత్కృపాశాలియా । శ్రీరామాహృదయేశడాఘునను
న కేరీతిఁ దగంబుట్టితో । శ్రీరాంభోనిధికిఁ హాలాహల ముమాట్కైఁ
పాంథవిధ్వంసకా ॥ చ ॥ బలిమివియోగవర్గములబాధలఁ బెట్టెడు నిర్ద
యాత్మసీ । చళములు చెట్లపాలయి శతాంగమరూపక హైశిలీముఖం । బు
లుకడువాడిపోయెమయి బూనినయిత్తు శరాసనంబుని । ష్ఫలమయి
పోయి నంగదశుభంబగుధారుణి కెల్లమన్మథా ॥ గీ ॥ శివుఁడు నినుజీవమా
త్రావశిష్టుఁ జేసె । నన్న కడమ్ముట్టదునుమ కట్లగుటగాదె । తనువునగమైన
భంగంబుతడపడంగ । జంగమై పోయెశత్రుశేషంబుదగునె ॥ ఉ ॥ మత్తవి
ప్రయోగిజన మర్దనుడైన ప్రసూనధన్వికిఁ । కష్టులోఁసంగినట్లైజనసమాగా
కమాధవనామశేయము । స్వస్థమమోగతింగతి గమ్మోగమపకు సుధాబ్ధి
గారకుఁ । హర్త్రిసలీలరక్షసునకంచిత పుణ్యజనాఖ్యయుంబలేఁ ॥
గీ ॥ మధుపగుణశాలితో మైత్రిమహి సునర్చి । పైకములగూర్చి పంచమభం
గిపేర్చి । రంతులిడి యెదుజాత్రిరవంతయెన్న । యుచితగతి లేదుగానంత
యోవసంత ॥ ఉ ॥ బాపురె పాంథభంజన ప్రభంజనయామ్యదిగంతరం
బునఁ । కాపురమీవునప్పుటలు కాలునికిఁ జనకీడనంబులం । కాపురి
సుండు దైత్యులకు కర్కశభావము చందనాద్రిశృం । గోపరిపన్నగా
వళికి నుగ్రతనేర్పను గాదె నిచ్చలుఁ ॥ చ ॥ యిలను మనోంగ
ణంబు విరియించెడు ప్రాణమటంచు నెంచుము । ష్ఫలయగచేసెదౌరమం
యానిలమొంటి మాంన్య మొంతపాం । సులగతిగర్భమం దెబలసూపను
డాగతిమట్టుమెట్టగా । నిలిచెజగంబు కానియెడ నింగియు నేలయు నాక్ర
మింపదే ॥ క ॥ అపునా ప్రేరేపమనో । భవునా పైకలితతామ్రమపర్ణినద
నో । పవనాపణికోస్స్వనా । పవనాపవనాతిచలదుపవనాపవనా ॥ సీ ॥

పాదలపై మొదలుతమ్మిదలారమీదాఁక చెలికటాక్షమొకింతకలుగుదాఁక |
గములుగాఁ దేఁటులకీరములారమీదాఁక హరిమధ్యచేరిముట్లాడుదాఁక | ప
గలచేఁపొఁగలు సంపెఁగలారమీదాఁక మృగనేత్రి యంగీకరించుదాఁక | సి
తలచేవరలుతామరలారమీదాఁక శుకవాణి మొగమెత్తిచూచుదాఁక | నవము
ననముగ మొరయుపల్లవములార | ప్రబలుమీరేక కాంత చెప్పుదాఁక | తగ
దుచలమిక దైవమే దారినైన | తలపులీడేర్చఁగా నేర్చు తరుణిగూర్చు || వ ||
అనియివ్విధంబునం బలుకుచు నళిపికశుకనికరకలకంబున కలుకుచున్నై
ర్యంబునందలకుచు నరిమురియరిమికరకరికరుగు చెఱకువిలుతుండో రపె
రికి కరుకుకరుక్కన నరుకుచిగురాకు బాకుదాఁక చకచకలకు చకితా
యమానమానసుండై పొగలుచుదగదగమనిరగులు సెరగలిపగిది తగులు
కొనుదిగులుసెగల మిగులసొగలుచు రాకేందువదనయవలోకంబు తేమిం
జేసిలోకంబు నిరాలోకంబుగాఁ నెంచుచు నమ్మించుబోఁటి ననయోడం జే
సిన వినోదంబులు సారెసారెకుందలంపుచు నచ్చిగురుబోఁటి గూర్చియో
గ బాపిన దైవంబు కుటిలనటనకు వెరగందుచు కుందరదన తనుబాసిన ఖేదం
బున నేనిఁపాటు బడునోయని కందుచు నొప్పులకుప్ప నెప్పుడు గనుంగొం
దునోయను కోర్కెల దెప్పలం దేలుచు నంతంతకు దురంతంబగు కంతు
సంతాపంబునం దూలుచు క్రమ్మరనమ్మరాళగామినిం జెందును ప్రాయం
బుగానక శరీరధారణంబునం దేమియు నాసబూనక శిట్టునిట్టూర్పు
గాడ్పులనధరపల్లవంబు బీటలువార సంజాతకార్శ్యంబున ముంజేతికం
కణంబులుజారఁ గన్నంగ రానివి యోగసాగరంబు చుట్టుగా నెనయను
[illegible]
తాపంబునదంబైన [illegible] బుల [illegible] సరంబులం చె
గడ నెందలుకుడైన నిరసుముగా నిశ్చసని [illegible] సంబయులు తొగి
లించికానక సిగ్గునందలవంచుచు నిప్పుచమ్ము [illegible] నన్నురమ్మని కమ్మబం
పినంగ దాతనతపంబు ఫలించునని యెంచుచు మనస్సునలోచనా ధీనమాన
సుండై యుండునవసరంబున || చ || శిరమున కెంజెడల్న్నదుట చెన్నగు బి

త్తరిబోట్టువాతెరన్| సరసపువీడెపుంగరలుచన్గవప్పైరుదిరాక్షపేరులు|
స్కారమునసాగబెత్తమునుగాత్రమునన్నునుబూదియొప్పగా | సరుదుగ
జోగురాలొకతెయచ్చటికింజనుదెంచెగ్రక్కునన్ ॥ క ॥ అరుదెంచిన
యవ్వనితన్| పరిసరమునగాంచివినయభరితహృదూర్తిన్| తరుణీయెం
దుండెండుల| కరిగెదవెందుండుదానవనియడుగుటయున్ ॥ క ॥ కాసీ
పురమునవాసం| జేసలుపుదునమరగురునిగృహమునసంతే | వాసినయి
యుండుతరిని | న్నేసతతముజూతునన్నునీవెరుగవకో ॥ చ ॥ అతులిత
రూపనేనలబృహస్పతియింటికిబోయినట్టిచో | నతనివిలాసినీమణిరహ
స్యముగాననుబిల్చినీమనం| గతియువియోగముందెలిపెగ్రక్కుననెక్క
డనున్నవాడొయే| వితముననేనియున్వెతకివేగమెరమ్మనిపంపెబంచినన్॥
క ॥ వెదకంబోయినతీగెయ | పదములదగిలినవితంబుపాటిల్లగని| న్నేదు
టనెకనుగొంటెనిస | మ్మదమునహరిణాంకవినుముమానినివెతలన్॥ఉ॥
ఎంతనివిన్నవింతురజనీశరతీశదురంతచింతచే| శాంతివహించునీదువనితా
మణికిన్త్రుటియొక్కదివ్యవ | ర్షాంతరమైక్షణంబొకయుగాంతరమైసి
మిషంబుబ్రహ్మక | ల్పాంతరమయ్యెనెన్నమరి యవ్వలిమట్టువచింపశక్య
మే॥ క ॥ పులకపయిరుచనుమిట్టల | మొలకలెగయమెరుగుతెనగుబో
మువిలుచెలగన్| జలముగురియుచెలికనుగవ| జలదములనదగునుగాకజ
లజములగునే ॥ ఉ ॥ నేర్పమెయింబటంబుననునిన్నులిఖించులిఖించిగో
ప్పల | ల్లార్పకజూచుచూచితనయక్కునజేర్చనుజేర్చిసంతసం | జేర్పె
డసొక్కుసొక్కితనహృద్గతతాపమునిన్నుసోకునం | చూర్పులునించు
చున్నెలతయున్నదికన్నదివిన్నవించితి ॥ ఉ ॥ ముద్దియమోహమెంత
టిదో మోహనరూపవిలాసమెంతటిదే | ముద్దులనెల్లదెవ్వరినిజూడగనె
ల్లమనోహరంబుగాదే | ప్రొద్దునదెంపుదపల్వెలుసుభోజనమొల్లదునిద్రయొ
ల్లదీ | కొద్దికిపచ్చవిల్తునిలగోబలనేపుసుచున్నదొకహా ॥ గీ ॥ దేశముల
లేనిపెక్కుసందేశములను| నుడివినదిచెప్పగానిండ్రుతడవుబట్టె| యిం
టిచెంగటిపూబోదరింటికిపుడు | నిన్నురమ్మన్నదనవుడానీరజారి ॥ ఉ ॥

త్తాపముదీరెనామది సుధామధురోక్తులునీవుదెల్పగా । తాపసియీమ
హోమపకృతిధారుణిజేసెడువారలెవ్వరుర్ । మాపటివేళవచ్చెదనుమల్లి
యపూబోదరిల్లుజేరనీ । నాపరమాణుమధ్యకుచ దాగమనంబెరుగింపనే
గుమా ॥క॥ అనిదానిబంచిదట్టియు । ఘనమగుకాశయును గట్టికట్టాయి
తమై । వనజారియుండుతమిగని । యనుగుణముగతమి ఘటించెననరవి
ప్రాలర్ ॥ మ ॥ ప్రతిజన్మంబుసుమంగలీత్వగరిమన్ బ్రాపింపనింద్రాణి
సు। వ్రతచర్యన్వరుణానికిన్రవిహరిద్రాచూర్ణరాశిన్నభ। స్తతశూర్పం
బునవాయనంబొసగన్బ్రత్యక్సింధువీచీపటా । వృతిమొప్పన్గొనిచల్లునక్షత
లునాబెంపొందెతారౌఘముల్ ॥ క ॥ చరమగిరినెక్కి పశ్చిమ । శర
ధిందననీడజూచితత్రుహరేచ్ఛన్ । హరిదుముకన్నిర్భయత। న్దిరిగెడుక
రిఘటలొనాగతిమిరముతెసగన్ ॥ మ ॥ సమిదుల్లాసిధనంజయుండుప
టుతేజస్స్ఫూర్తిదుర్దైయుండిచా । సమయంబౌటయుహేతిసంగ్రహవి
రాజస్ఫూర్తిదైభూరిభీ । ష్మమహుండౌకురుచక్రనేతయసదై జారన్
తదీయాంశుకా । ఘముదోడ్తోగానెమూత్స్యపాళిజెలమిన్గర్లన్ముదం
బయ్యెడన్ ॥ మ ॥ నటనొద్ధూతగిరీశ సూత్రరమునన్ బ్రాలెన్దినేం
ద్రుండుత । చ్చటులాతామ్రజటాంచయప్రభలనన్ సంధ్యారుచుల్బర్వె
త। త్పటుజూటీనటదాపగాంబుకణికాభన్ తారకల్మీరెత । త్కటినిర్ము
క్తగజేంద్రచర్మమనచీకట్లొప్పెనింతంతటన్ ॥ సీ ॥ జలజాప్తజాతీర
తులసీవనవిహారపటుమయూరబర్హారుచుల్ । యంజనాద్రినితంబ
కుంజరనికురుంబకటదానసరోలంబపటలఘృణులు । శైలకన్యాత్మసంగచ
కపంఠిభక్రాంగకలితనీలభుజంగగరళవిభలు । సాగరాంతస్సీమచారిదై
త్యస్తోమశూలమేచకచామరాళిసుషమ । లేకముగగ్రమ్మెకెపడికాకని
తర। కంబళకపంబకాదంబసాంబకంఠ । జాంబవద్భల్లజంబూఫలాంబు
దౌఖ । డంబరముతైనయంధకారంబులెనగె ॥ క ॥ అప్పుడునంకేతి
తమగు । నప్పూబోదజేరిసాహసైకనహాయం । బొప్పచెలివచ్చిమూల్ల
ము। రెప్పయిడకచూచుచుండెరేరాణుతమిన్ ॥ గీ ॥ అంతనాసంకేగిజప

రాలుమంతనమున । పోయివచ్చినక్రమమెల్లఁ బొలతి తెరుఁగ । జెప్పనది
యునుమదిమోహముప్పతిల్ల । బహుమతులొనర్చి సాహసపటిమ జేర్చె॥
ము॥ గృహకృత్యంబులు వేగఁదీర్చి నిజనంకేతస్థలీసీమకుఀ । బహుమార్గం
బులమర్చి రాత్రిగడియల్ పల్లారుసుఀ జెక్కఁగా । ర్చిహితోత్కింగడుప్రా
స్థబోయెననుచుఀ శిష్యావళిం బంచియా । మహిళారత్నము వేడ్కఁ భర్త
భజియింపఀ జాక్రుతాపోరయై ॥ చ ॥ కపటయుతాంతరంగమునఁ గ
ర్కృనమున్ పరిజాముకొటమిఀ । స్వపతిని నిద్రబుచ్చి తనపై నతఁడుంచిన
కేల్దమల్చి పా । నుపుపయినుంచి లేచిపద నూపురముల్ సడలించి తల్పునే
యపుతఁగఁ బెట్టి గొబ్లెమిడి రూపవతీమణి సంభ్రమంబునఀ ॥ సీ ॥ విప్పకప్ప
గుగొప్పగొప్పనవిరిసల్ల కలువలదండలు చెలువుమీర । సిబ్బెంపుగబ్బిబ
ల్గుబ్బచన్గవనుమీసరములొనీలంపుసరములమర । కళుకుకెమ్మోందళుకులం
గులుకుమైమృగనాభిసంకంబు నెరపూతపొంకమలర । మొలిడాల్మీలనే
ల్గాగ్రిలుకన్నులుసోగ కాటుకరేఖలునీటుమొఁగయ । పొసగకరవన్నెశా
లువుమునుసుకట్టి । చాలసొమ్ములుపూలుబాగాలుగొనుచు । గుఱని
జవరాలు తమతోటగోడదాటి । శశిగదియవచ్చె నతులెంతజంతులార॥
క ॥ ఆరీతి చేరవచ్చిన । తారాతరళాత్రిగాంచి తారావిభుఁడుఀ । రార
మ్మని చేరంజని । గారవమున బారసాచి కౌగిటఁ జేర్చెఀ ॥ చ ॥ అనుగతహా
రవత్ప్రచుర నూపరిచుంబితదంతవాసమ । త్యనుపము మోహజాతపుల
కాంకురమర్ధనిమీలితేక్షణం । బనవరతస్ఫురత్స్వ...సురాగనిరస్థని
విబం । ఘనముగుచున్నెలం గగడుతప్రతిసౌఖ్యరసానుభూతియై॥ ఉ ॥ మాని
నిగూఢయిట్టులన మానసుఖాంగబ తేలి తేలి తా । నానలినాక్షినాథని ప్రి
యుంబున దోఁచక్కనిపేడ్క తోనిశిన్ । బూని తెమిరగాన గిరిపూర్వదిగీశ
పురాభిషేకప్రవతి । స్థాసపురిస్వసింధున యశంబనకన్బయమేమి కామికిఀ ॥
అంత ॥ ము ॥ పోలిదేవేంద్రుఁడు మాకులంబు చోర లేదో మేము నార్యోము
రా । యలయంకస్థితిగాంచ లేదో స్వరవిద్యల్ మున్న మావారికి । క్షలచే
పాణిని నేర్పదో యనికులస్థానప్రతిష్ఠల్ త్రిభం । గులఘోషించె నునాగ

కోల్లకలయస్గూ సైన్ధరామండలిన్ ॥ సీ ॥ భూరిత్రియామికాభోగనిత
లికాండపుట్టపైనిడిననిర్మోకమనగ । ప్రత్యూషవిష్ణునిర్మథితాంధకారా
బ్ధిరపితోచు నవసుధా లహరి యనగ । పద్మినీమిత్రుడు బ్రహ్మ వేషము
దాల్చి తరినిబట్టిన వెల్ల తెరయనంగ । చక్రవాకీయు నేత్రజలవృష్టి నమ
యుచోకనుపట్టుశారదఘనమనంగ । వెలయ వేగురుచుక్క నువెన్నము
ద్ద । చెంతచూపట్టుకౌనుమ జ్జిగయనంగ । ముచ్చవేడుక కత్తెల మోము
తెల్ల। వెలవెలనుబోవతూర్పున దెలుపుదోచె ॥ ఉ ॥ చుక్కలరేడుతూ
ర్పుదెసజోడుతనుంగురుసంగరార్థమై। యుక్కునదారసిల్లుననియుక్క
శమంపినరీతి వేగురుం । జుక్కసురేంద్రుదిక్కునను శోభిలెతద్బలశో
ణరేణువుల్ । మిక్కుటమయ్యెనాగటనమీద జెలంగెప్రభాతరాగముల్ ॥
క॥ చీకటి కాటుకపిట్టలు । కాకవడన్భాస్కరుండుకరజాలకముల్ । వీ
కనిగుడింపతారలు । వ్యాకులతందూరె ఖగములుగుటస్నిలిన్ ॥ సీ ॥ తెలి
కాటుకరేకనీటుమీరగదీర్చి మిసిమిగాపుప్పొడిపసుపుబూసి । తెలితేనెసిగ్గు
లతిలకంబునవరించి రమణీయ పత్రాంకు రములనలరి । కమ్మబంగరుచా
యకలికకల్హావణించి హంసకస్ఫూర్తి చేసతిశయించి । యుదయరాగం
బుసొంపొదవగాధరియించి కంకణంబులుచాలపొంకపరిచి । చెలగుతర
గలపయ్యెదచెరగుజార। చిరునగవునెమ్మొగంబునచెంగలింప । పద్మినీకాం
తయుతులసౌభాగ్యగరిమ। గాంచిపతికన్నమున్న పొల్కాంచియుండె॥
చ ॥ జననయనోపరోధికరశార్వరగర్వమడంగద్రొక్కి న । స్మునిగణ
సన్నుతుల్వెలయసుముఖ్యము [illegible] టి । నినుడుసెలంగ
పద్మినియుహీనవికాసముసేత్రపద్మముల్ । గనజల [illegible] వగల్లైతన
కౌతుకబాష్పపూరయై ॥ చ ॥ వనజములుల్లసిల్లజెలువంబరిచీకటిపెల్ల
గిల్లనిం। పునజతగూడిజక్కవలమొత్తములొక్కటిపిక్కటిల్లసొం। పున
దగునాత్మబింబరుచిపూర్వమహాసగముఖ్యమెల్లకాం। చనగిరిరీతి జెల్లర
విచక్కగనెక్కొనెతూర్పుదిక్కునన్ ॥ చ ॥ తగనమయావనీవిభుడు
దాల్చినకెంపులతాళిబిల్లయున్ । పసిదిజెలంగెభాస్కరుడుభానుతర

ష్యత్తై | విగుడికనంగనయ్యేకడునింగినితత్తరుణారుణాతపం| బొగినలరెన్
తదీయతనుప్రొందినకుంకుమపూతకైవడిన్ || ఉ || అంతట దేవమంత్రి
మలయాచలకూటపటీరవాటికా | భ్యంతరనిర్గతానిలమహార్యఖబోధి
తపద్మసౌరభా| క్రాంతి నెసంగుచున్బలయకంతునికంతులనిద్రలేచితా|
నింతినికౌగిటంబొదువనిట్టటుశయ్యకుచెయ్యిదార్చుచున్ || క || కానక
లతికాగాత్రిం| గానకమదిరఝల్లుమనగకరముతమిబెడం| గానకమనసి
జుదేచం| గానకటాయనుచుగ్గృహముకలయగవెదకెన్|| చ || వెదకి
వధూమణింగనమి వేదనజెందుమనంబునందుసీ | బ్రదుకునిరర్థకంబనుచు
పల్మరు వేసరుబల్కు వేటికే | సుదతియటంచనున్న రనుచున్నలుద్ది
క్కులుచూచివిభ్రమా | స్పదగతికంపమందునుత సామజకంపితభూరు
హాకృతిన్|| మ || అతడారీతినిజాంగనన్వెదకిదివ్యజ్ఞానదృష్టిన్నిశా | పతి
గావించిన కీడుగాదెలసి పాపాత్ముకుం డెంతడు | ష్కృతకమున్
బునకొగ్గెసిగ్గుకులముంజింతింపకేపుంశ్చలీ | స్థితిచేసీబలుజంతరయెంతపని
జేసెన్నమ్మరా దెవ్వరిన్|| క || ఏకినిసిళపించినసిపు| డాకులదూషకుడు
గ్రుంగునదియొకపెచ్చా | కోకారినిదండింపగ | పాకారికిదెలిపినేడప
రిహార్పింతున్ || క || అనినిశ్చయించిమదిన| య్యనిమిషదేశికుడుదుస్స
హాగ్రహమతిచే | ననలునివితమునగనలుచు | ననిలజపము మొరయనిల
కనటుచనియొటున్ || క || గంగంధరంగరవమెన | గంగంబ్రవహించు
నిన్నుగంగనుగొనియె|గంగంబురములనెల్లన|గంగలనిర్జరులపురితగంగను
పట్టెన్ || సీ || ఘనసుధర్మాస్థితుల్ ఘనసుధర్మస్థితులనమ్మహాభోగమెం
బనుభవింతు| రప్సరోజాతంబులప్సరోజాతంబులనగహేమాభిఖ్యలమరు
నందు| సురభిమరుత్పాళిసురభిమరుత్పాళినాజెందుజెందుమందారలీల
నానత్యముఖ్యులు నానత్యముఖ్యులు నానెందుగాంతురా నందనంబు|
నమరనాయకమణిలీలనమరనాయ | కమణిళచిమోవిముద్దులుగాంచు
నెచట | విష్ణుపదభూషణంబున వెలయునెద్ది | నట్టియమరావతీపురినత
డుచేరి || గీ || వింతలేమియుగాడకనివిధరత్న| కీలితములైనగవినివా[illegible]

గడచి । మొగమువంచివివర్ణుఁడై మునుకుఁబెట్టి । నగరిపుడునిచ్చవసియిం
చునగరికరిగె ॥ సీ ॥ ఆచార్యులిదె వచ్చి రనుచుదిగ్గనలేచిమోడ్పు కేల్దమ్ము
లఁ మొక్కువారు । నతిరయంబుననితఁడాపదవచ్చిన ట్లురదేరకతమేమొ
యనెడువారు । వింతలేమోచాలవినబడు నేటికినంచునాతని వెంబడించు
వారు । సాలిగోల్పడినయట్లులకోయిపుడింతయధికదైన్యము జెందెనని
డివారు । పరిజనములెవ్వరును లేకపల్లకెక్కి । కెల్లబిరుదులువర్జించిరయే
రితోఁడ । మాటలాడక పేదబ్రాహ్మణునిరీతి । వచ్చెననువారునయిసురల్
రిచ్చపడఁగ ॥ సీ ॥ కరకంకణంబులుఘల్లనిచెలువిరుకోఁపుల జేరివీచోఁపులి
డఁగ । వహ్న్యర్కనైఋతీవరుణవాయు కుబేరశంకరుల్ గదిసిపార్శ్వవ
ములఁగొలువ । సురసార్వభౌమసంగరనిరతపులోమ బలివిరామయు
లంచుభట్లుపొగడ । రంభోర్వశీముఖ్యరమణీలలామముల్ప పాళికోఁపు
లేర్పడనటింప । పాణితలమునభిదురకృపాణి మెరయ । ననుపమానసు
ధర్మానభాంతరమున । పృథులచింతామణీభద్రపీఠమునను । నిండుకొ
లువుండునిర్జరనేతగనియె ॥ ఉ ॥ అగ్గిరిభేదియెంతయుబృహస్పతిద
ప్పులఁగాంచిగద్దియఁ । డిగ్గనడిగ్గి దిక్పతులు దేవమునుల్ గరుడోరగాదు
లుఁ । దగ్గరరానెదుర్కొనిపదంబులకుఁ బ్రణమిల్లియాత్మలోఁ । సగ్గల
మైనభక్తితగనర్ఘ్యముపాద్యమునిచ్చిగ్రక్కునఁ ॥ క ॥ కైదండమొ
సఁగిదోడ్కొని । సాదరగతివచ్చిమణిమయాసనమున । య్యాదిత్యగురు
సునిచెను । భోదక్కమొగాఁగసముచితోక్తులఁబలికెఁ ॥ గీ ॥ ఓసుర
సుధాశనసీమమీనుమీ । ఘోరముచూచితిన్నిటులు । దేమికా
రణంబోయెసుశిష్యుండనై । యుండనిందవంకఁ జెందనేల ॥ క ॥ అనసు
నియువనతసముఖుండై । యనిమిషగురుఁడిట్లులనియెనమరేంద్రునితోఁ । విను
పింపరానికార్యము । వినుపింపకవలసెనే నవినుపేర్పడఁగఁ ॥ ఉ ॥ అత్రి
మునీంద్రనందనుఁడునబ్జభవాంశముసౌకసుమద్వతీ । మిత్రుఁడుతంత్రిడిపంపు
ననుమిక్కిలిభక్తినిమమ్ము జేరిన । చ్ఛాత్రునియట్లవేదములుశాస్త్రముల
న్నియునేర్చిద్రోహియై । మాత్రధికఁ మదీయసతిమానితశీలనుబట్టెవిం

టివే ॥ క ॥ అంతియకాదాపాతకి। యెంతయుమదిభయము లేక నే మే
మోహ। త్యాంతకుబోధించి వెసం। జెంతను నే లేని వేళ చేకొని యురి
కేఁ ॥ క ॥ హరిహయుతో గురుఁడీగతి। హరిణాంకుని కానినడకలటు దె
ల్పితరిఁ। సురలెల్ల చెవులుమూసుక। హరిహరియిదియెంతపాపమ
నితమలోనఁ ॥ చ ॥ కటకటయింతపాతకము గన్నదిగాదనువారలిప్పు
డా। కుటిలునియాజ్ఞ సేయదగు కొంచక సంచనువారలా పెదా। నెటువ
లెనమ్మతించె మదినీపనికంచనువారలింతులిం। తటిబలు జంతలాయనుచు
నాననుఁబ్రీలెడువారలై రటఁ ॥ చ ॥ అనిమిషనాథుఁ డయ్యెడ మహోగ్ర
హోదగ్రహూహానసంస్థితిఁ। గనలుచు భీషణాకృతినకన్నులు వేయను జే
వురింపగా। ననెననలాదిదిక్పతులనంబరగాగ్నునిమీరువింటిరే। చెనటిని శావి
టుండి పుడు చేసినయాకొరగామిచందముల్ ॥ శా ॥ అంభోజాననుచే
వరంబుగొనిగర్వాయత్తుఁడై యెవ్వరిఁ। సంభావింపక చేసె నాగురుసతీ
సంగం బతిద్రోహియై। డంభాచారుని గౌరతల్పగుని దుశ్చాభ్యహోగ్రజాగ్ర
న్మహో। దంభోళిందలద్రవ్వనే సెదహూహో దౌరాత్మ్యమే సైతునే॥ మహో
గ్రస్థర ॥ అనిదిగ్వేదండ శుండాయత పృథులభుజోదగ్రదంభోళికేలఁ।
గొని రోదోమండలిక్షామిణ్గురులుగములుగాగుప్పసారించియువ్యా। ఘ్నన
శక్తిన్ద్రిప్పకొండల్ గడగడవణకంగల్పవిశ్రాంతివేళా। జనితామర్షాంత
కాలస్మరహూరుక్రియనాస్థానిదిగ్గంచు లేవఁ ॥ చ ॥ అనలుఁడు లేచి నిగ్ర
గకులాధిపుఁజూచియి చేమి దేవనీ। వనికిజనంగలేచెదిపుడాగ్రహవృత్తిని
నింతమాత్రకై। ననుపనిబంపుమాఖిలునినాఘనఘోరకరాళకీలలఁ।
వినుగరతున్నముద్రనవనీతపదంబుయథార్థమైతగఁ ॥ మ ॥ అనినందం
ఢఘరుండుచండభుజదండాస్ఫాలనోద్దండని। స్వనదీర్ణద్రుమహీనాండ
కంపితజగత్ప్రస్తావ్యయీడుర్నిరీ। క్షనిదాఘార్క నిభాననభ్రుకుటి దం
ష్ట్రాభీషణోపవ్యఘ్ననా। ఘనసంఘోషమ కాళికాతనుత మక్రాంతా
ఖిలాశాంతుఁడై ॥ శా ॥ జంబారాతినిజూచియిట్టులనుదోషాకారుఁడా
చంద్రుఁడున్। రంభంబున్బహుళోవఘాతములనారంజేసియత్యుగ్రతఁ।

కుంభీపాకము కాలసూత్రము తమఃకూటంబు గాన్పింతున । న్నంభోజాసనుఁడిట్టి దుర్మతులపోకార్చంగ దాబూన్చుటల్ ॥ చ ॥ అనవరతంబుఁ దుర్భాషురనయావరణుండను నిర్జరేశ్వరుల్ । గనుఁగొని సామదానములఁ గానిపనుల్మరి భేదవృత్తిచే । కొనియొనరింపనౌనటుల కూడని కార్యము దండయుక్తిచే। గొనకొని దీర్పనీతికిది గుర్మునుమున్న గదండమర్త్యహే॥ ఉ॥ సారసగర్భుఁడాతని కొసంగెను గాండివమక్షయాస్త్రితూ।ణీరములున్మనోజవము నిత్యమునై నరథంబు దీధితి । స్ఫారమనోజవప్రజికవచంబు నసాధ్యము నౌపురంబున । వ్వీరసురాసురావళికి ద్రెల్లొని చూపదరం బెపోథులర్ ॥ ఉ ॥ కావున దూతనొక్కరుని కైరవమిత్రుని చెంతకంచి త।ద్భావము గాంచివచ్చుటకు బంపుటయుక్తము తండు సంధిచే । నావనజాక్షినిచ్చిన ప్రియంబగుగాక నెదిర్చెనేని యో । దేవభవద్భుజాకులిశతీవ్రతనిర్ధ్యకొనంగ సేయుమా ॥ చ ॥ అనవిని యట్లసేయుదగు నంచనె నైరుతికార్యమిందునన్ । గొనకొనుగోట నౌపనికిగొడ్డలియేటికటంచు బల్కెన । య్యనిలుఁడు రాజనీతియిదియంచ నెయక్షవిభుండు మంచిదే । పనుపుఁడు దూతఁజూతమనిపల్కె పురాసురవైరియయ్యెడన్॥ క ॥ అనిననుశేంద్రుడు గురుతో। ననఘాయిటుసేయ మీకునభిమతమగునే । యనియాతని యనుమతినై । కొని డా నొక్కరుని విలిచికుశలతదోపన్॥ ఉ ॥ చందురు చెంతకేవు చనిసమ్మతిగా నిపుణత్వమేర్పడం । బొందుగ బల్కి సంధియగుపోల్కి నరించుక రమ్ముటన్న నం । క్రందనునాజ్ఞ నౌదలనుదాల్చి కొని కాంచెను విమానమెక్కి ద । చెందొవవిందుపట్టణము చేరగ నేగియుత్పథంబునన్ ॥ చ ॥ నరయుచువచ్చి చెల్వగు గోపురము చెంతరథంబుడిగ్గి ప్రా। స్వరమణికీలితంబులు విశాలములై తగు నిర్జరక్ష్యము । ల్వరుసగ దాటియంతిపురివాకిట పెద్దల గాంచి వారితో । సురపతి దూతవచ్చెనను చున్విరింపుఁడటన్న వారలున్ ॥ క ॥ గమికత్తెలతో నపుడా। క్రమమెరుగింపంగ వారు గ్రక్కున చేతః । ప్రమదప్రద మైయొప్పెడు । ప్రమదవనము చేరియపుడు ప్రమదంబెనగన్ ॥ సీ ॥ పటికంపుసోపానపఙ్క్తి నిజాంశుసరి

ఘటనచేఁ జాలుగాఁ గరిగిమిగుల । పాలుపొందుజలసూత్రములుపన్ని రసుతి
జిలిబిలిజలప్రవహించుజలములందు । గలిగిననెత్తావికలువలగములలోవల
గొనుసంచతోయ్యాలులనళుల । లలితమైనట్టి కేళీకూళిఁజుట్టి పెల్లల్లినద్రా
క్షపందిళ్లచెంత । పొదలునరివిరిమల్లెపూబోదలక్రేవ । వాటమైపారు తే
టపన్నీటికాల్వ । మిసిమిసన్నంపుటిసుకపైనెనగుచల్వ । కలువపాన్పు
న నెలరాతిపలకయందు ॥ సీ ॥ జోడుకట్టినగెల్తునుచతిరోనినులీలపై
జోడుగూడిన ప్రతినదగునె । సారెపందగమేలు సమతూరుమాకింతకా
యకపందు టేకరణిగెలుగు । యిమ్మెయికుంకుమయి దెయం చెనాల్గంటి
పెనగెసనలుపులవిడువనేను । మేలుగనతమాయొమీరిపోజూడకుకొసర
కముందుగాఁ గూడివత్తు । ననుచుసర్వోక్తిచాతుర్యమమరనపుడు । కవర
లురురత్నకంకణరవమొనంగ । పందెములుగోరి వైచుచుపగడసాల । తా
రతోనాడుహరిణాంకుఁ జేరిమ్రొక్కి ॥ గీ ॥ దేవయవధారువాకిటదినిజ
నాథు । దూతజను దెంచియిపుడుమీతోడవార్తఁ । లాడవలెననియున్న
వాడనినఁ గొంత । దడవుచింతించిపదిధిరతనువహించి ॥ క ॥ చిరునవ్వొ
లయగఁ దారా । తరుణీమణినచటనునిచితగఁ జిగిమిగులఁ । మెరయురతనం
పుపావలు । విరిబోణియయొకతదోడుగవేడుకమీరఁ ॥ ఉ ॥ నెమ్మిమి
టారిమైపనుపునిగ్గులదుప్పటివల్లెనాటుతో । కొమ్మమెరుంగుచన్నగవగు
త్తపుగుప్పలురంబునీటుతో । గుమ్మెలుబోవనుక్కి చెలిగ్రోలినతేనియకా
వి మోవితో । యమ్మెలుమీరచంద్రుడొకయింతికరంబవలంబనంబుగఁ ॥
సీ ॥ పగడాలచేవకంబంబులుమగరాలనిగరాలకోణిగెలునిద్దమైన । యం
చపువాకిళ్లనాణెముత్యపుమేలుకట్లనీలపుగవాక్షములు గెంపు । టోడుబి
ళ్లలకప్పలుదిరిబంగరుజాళ్ళ రిటానులపచ్చలడంబుమీర । తిన్నెలు పొంబట్టు
తెరలుసుపటికంపు మెట్లునుజిగిరంగు మేల్దురంగి । చందువలనందమయి
యొప్పుచంద్రకాంత । కుట్టిమంబులుగలకొలువుకూటమునకు । లీలనరు
దెంచిముదకలనీలకంఠ । కంఠరుచిరమ్యమౌరత్నకంబలమున ॥ గీ ॥ పొచ్చె
ముత్యపుగద్దియనేకరంగి । సుభపుతలగడచెయ్యాదికెలకులందు । కొంత

దిందీవరాక్షులుకొలువనుండి । బలరిపునిదూతబిల్వఁబంపగనతండు॥ క॥
చనుదెంచిమ్రొక్కుటయుప । జ్జనుకూర్చుండఁగఁబనిచిశతముఖుసేమం।
బును సురలసేమమారసి । పనివడినీవచ్చినట్టిపనియేమనుడున్ ॥ చ ॥
కులిశకఠోరధారబలు కొండలతండముగండడంచున । బ్బలియుడుపా
కవృత్రబలభంజను డింద్రుడుబల్కుమన్నవా । క్కులువినుపద్మజాంశ
మునధారుణినత్రిమహామునీంద్రున । త్కులమునబుట్టినాడవనఘుండవు
ధర్మవిదుండవెయ్యెడన్ ॥ గీ ॥ అట్టినీయెడనొక్కదుర్యశముగల్గె।సా
బగుతెలిచల్వకునుమసినోకినట్లు । సకలజనపూజ్యుడైన యాచార్యుభా
ర్య । బలిమిబట్టితివింతపాపంబుగలదె॥ క ॥ అంతటఁబోవకనీవ । య్యింతి
ని నేస్తుకొనివచ్చిహృదయంబుననొ। క్కింతయుఁజెరవపుగర్వ । క్రాం
తునవైరమెంతకండకావరమొకొ గా ॥ క ॥ క్షితిలో స్త్రీవ్యసనంబే। యతి
తిగర్హితమండ్రుపైపరాంగనయాపై । సుతశీలుడైనగురుసతి । పతివ్రతనీ
వాచరింపపాడియెనీకున్ ॥ చ ॥ అరయకమించచేసితివియాపసగర్వము
చేనకృత్యమి । త్తరిఘనులైననీదుతలిదండ్రులపై మొగమాటమిప్పుడా।
త్తరముగుతప్పుగాచితిమిదాయెడలేటికియిప్పుడైనయా । గురుశరణంబు
జొచ్చియలికుంతలనిచ్చుటమేలుకానిచో॥ క ॥ ప్రకటముగసంగరంబు
న। నొకక్షణమునవీపుచమూ మొలిపించెదహా । మిక వేయించెదని దేమ
మకభుజవంభోళిచండిమంబెరుగఁడొకో ॥ మ ॥ అనిదిక్పాలకులందఱున్వి
నగజాగ్ఞారాణిపక్కంగడుం । గినుకన్వారలునిట్లనేయనిరినీకీభావము
ప్పన్మహా । మునులెల్లంతలఁకింపగాఁదలచి యుగ్మాలంబుగానాగ్రహం।
బుననర్వామరసిద్ధసాధ్యులునుగుంపుల్గూడినారెల్లడన్ ॥ క ॥ నావిని
నునుమీసముపై।చే వైచిమొగంబునందుఁజీనవ్వునకో। పావేశంబును
ట్టిపగ। నావేలుపుదూతజూచియతడిట్లనియెన్॥ శా ॥ ఓహో హా
పురుహూతుడెంతటిగృహాస్తోయిట్లుదాబల్కునీ । యూహాపోహంబులేం
డుబోయెనొకప్రత్యూషంబునంకోడియై । మోహావేశవృత్తిసహల్య
గూడనెడలన్బాధింపనేనొల్ల । నిట్లాహాహాయెజలవృత్సకాంగు వితమా

గాం వేయుసిం కేటికిన్ ॥ సీ ॥ అమరేంద్రునంశుద్ధియతని మా నెలుపవా
ఋషివధూరతివహ్నికిపుడు లేదో। మరచెనో పాండుభామా స్నేహము
సఖుండిషు నైఋతి నియమమెన్నాళ్లనుండి । పోనగగాలేదో యూర్వశి
గుత్తవయనకనిలుచంజనిగూడిదనిసేనేమొ । కన్నెత్తియొకసతికనుగొ
నడొకుశేరుడనయడోదారుకావనిని శివుడు । తమతమచరిత్రలెరుగక
తాపుసొకరి । ననుకొనుటలాయనామంచిదంద్రుడుగాక । నొల్లెమా
యింతమద్భుజాసూనచండ । గాండివనినాప మొనయనక్కడనపుననను॥
క ॥ మగనియెడరోసితమిన । మ్మగువమెననుదలచివచ్చి మండాడినచో।
తగులుపడితినన్నందుకు। దిగుపాటేము రాజా పేరు తెలియనిమూఢుల్ ॥ ఉ॥
ఇంపుగ గావహించుకనురేంద్రుడు పేంద్రుడు శూలికిలియున్ । క్రందు
గనిర్జరోరగనికాయములొక్కటవచ్చితాకినన్ । జెందినవేడ్కతార
సిలిచిందరవందరగాగ జేసెదన్ । చందనగంధినిత్తునెపొసంగనిసంధికి నే
మజొత్తునే॥ క॥ ఈవాతలు మీదొరతో। వివరింపుమనిపలికిపిలక్క
ల్పగవా । డావిభుఫేంద్రుని చింతకు । దావచ్చితడుక్కుతెల్ల తగదెల్పుట
యున్ ॥ ఉ ॥ వింటిరెవానిప్రల్లదపువెంగలికూతలువచ్చెనత్రివా। రింటి
కిపోనియంతటటెయకృత్యము జేసియుగ్రసుక్కడింతయున్ । బంటుతనం
బులా జలవపక్కలలోపలదాచియున్ననా । వింటికికార్యమబ్బె బెద
చెట్టెదతత్తనుమాంసఖండముల్ ॥ చ ॥ చెదరనికొండలన్ రగజేయుమ
దుజ్యలవజ్రకీలికిన్ । మృదువగునీనముద్రనవనీతపుముద్దగరంచు చెంతనే।
నిదేపనంపుటాయితము హెచ్చుగవచ్చెదమీరలిప్పుడే । కదలుడు చాటి
నప్పుడెరుగన్ తెరగంటివజీర్ణ గీరమొదన్ ॥ క ॥ అనిపలికియంతిపురికిన్ ।
జనెసురపతియంతనచటబెగడపువాతల్ । విని నారదుండుతనసుతుని। జని
తశరబ్నారదుండునంతనుచాసగన్ ॥ సీ ॥ అతుసూత్రకము ద్రిప్పుసంగులీత
తియుద్ధబస పొంకము జనాభిసయొ మానగ । గౌరిజేరెక్కనుజిహ్వాసమ
రకారణమైనతా నంటెసంస్తవము చెలగ। ఘువైరాగ్యనిమ్న
లమైనమదిలోనజగము దుగ । ని కర్మిత్తమైన నెమ్మె

సభావిరణోత్సాహకృతమైనయుబ్బుమెరయ। కలిగెబోయిన్నినాళ్లకు
కడుపునిండ। నిష్టమృష్టాన్నమనిపరితుష్టుడగుచు। కుంచెవిసరుచువచ్చెవి
రించికొడుకు। కడురయంబునసవుడుభార్గవునికడకు॥ క॥ ఆరీతిఁజ
నుదెంచిన। నారదునకుదైత్యగురుడునయవిధులన్స। త్కారముగావిం
చిదరి। స్మేరముఖుండగుచునేర్పుమెరయంబల్కెన్॥ చ॥ అనఘయ
పూర్వమైనసభవదాగమనంబుతలంపనొక్కచో। బొనరినకయ్యమిప్పు
డెగబోయగవచ్చినయట్లుదోచెనీ। వనుపమదేవదానవమహాహవనాట
కసూత్రధారివై। ఘనముగవీణెమీటుబయకాడవునీవొళవేనెరయంగవే॥
క॥ అనుటయునగిపరభావము। గనిపల్కెగనేర్చుకృతివిగావేరవిగా।
ననిచోటునుకవిగనుగొను। ననుమాటయధార్థమయ్యెనై ననువినుమా॥
ఉ॥ లాలితరూపయౌవనకళారసధాముడుసోముడర్థిమై। వేలుపు
టొజ్జపజ్జనొగివిద్యలునేర్చుచునుండవానియి। ల్లాలుకచోటదానతని
కంగజవిద్యలునేర్చిసాహసో। ద్వేలతచంద్రుదోడ్కొనితదీయగృహం
బునకేగెనంతటన్॥ క॥ ఆచందమునేవేగన్। వాచస్పతివచ్చిదెలుప
వాస్తోష్పతిదా। నైచకనేచినకినుక। న్పొచివిభునిమీదసైన్యములతోవె
డలెన్॥ ఉ॥ చందురుడొక్కరుండుబహుసంగరగోవిదులైగడంగునం।
క్రందనవహ్నిముఖ్యరధికప్రవరుల్మరివేనవేలువా। రందరునొక్కనిం
బొదువునప్పుడుపేక్షయొనర్పబాడియే। యిందునకీవుచానటయియించు
సకుంజయమిమ్ముభార్గవా॥ వ॥ అనినదరహాసభాసురముఖుండైశుక్రుం
డిట్లనియె॥ శా॥ ఏమేమీకడువింతవింటిమిభళీయిల్లాంద్రలోతారబల్కి
సామేచంద్రునిముఖ్యశిష్యునిగనెంచంబోలుమాకింకను। త్రామాదుల్వ
డిసుట్టుకొన్నశశిమీదన్రేఖగానిత్తునే। నామాహాత్మ్యముజూడుమాగు
రునినిందామగ్నుగావించెదన్॥ క॥ సురసంయమివరమీకు। న్బరిమె
నల్క్ష్మిగనువిందుబెట్టించెదనం। గరమునమీరునిజేచ్చా। పరతంజనుడంచి
బంచిభార్గవుడంతన్॥ క॥ వృషపర్వాదిమహాసుర। వృషభులరావిం
చిచంద్రువిభముదెలిపియా। విషమసమయంబునసునని। మిషలంగెల్తు

మనినీతి మెఱయఁగ నంతన్ ॥ క ॥ శీతాంశుని చెంతకు నొక । దూతంబని బంచితాముదోద్వృడరీతుల్ । ప్రీతి విన జేసి దైత్యన । మోతము గా శుక్రుఁడచటికే తెంచుటయున్ ॥ గీ ॥ ఎదురుగా వచ్చి శుక్రున కెలమి మ్రొక్కి । కలువరాయఁడు బహుజాల కౌఁగిలించి । వావివరుసలు మెఱయంగ వారుదాను । నెనసి తీరోదకన్యాయమున వసించె ॥ అనుటయు ॥ శా ॥ శ్రీరామానుజకీర్తిధారణరణ శ్రీవేణికాఖడ్గదా । రారాజత్కరపద్మపద్మహితకృప్రసంగద్భుజాధామధా । మారామాంబుజవాసినీపదసముద్యన్మానపురారావదీ । క్షారాతిప్రభుకర్ణకర్ణశిబికల్పాకల్పదానోదయా ॥ క ॥ ధారాశ్రీజయవిహారా । హారాయితకీర్తికృతదిశాలంకారా । కారావసదరివారా । వారాశిశయానపాదభక్త్యాధారా ॥ తోటకవృత్తము ॥ కురుకరహాటకయాంశవరాటకకోసలభూజకళింగమహీ । పరనుతహాటకరత్నకవాటకవర్ణితకూటకదానజితా । మరుతరువాటకసద్గుణపేటక మర్దితతాటకసాత్కృతధీ । విరచితనాటకదండకపాటకబింద్రకిరీటకళాకలితా ॥ గద్య ॥ ఇతి శ్రీజానకీరామచంద్ర చరణారవింద వందన కందళితానంద కందా శ్రీరామానుజగురుచరణ సేవాసమాస్వాదితసాహితీవైభవ శేషము కృష్ణయార్యతనూభవ సుకవిజనవేంకటపతినామధేయ ప్రణీతంబైన శశాంకవిజయంబను మహాప్రబంధంబునందు చతుర్థాశ్వాసము ॥

శ్రీరస్తు.

శశాంకవిజయము – పంచమాశ్వాసము.

శ్రీమన్నుపురంగాధిప । రామానుజగుణగణాంకరచనాముదితా । హేమాచలమలయాచల । సీమాచరసుకవిచంద్రసన్నుతధీంద్రా ॥ వ ॥ అవధరింపుము సూతుండు శౌనకాదిమహామునీంద్రులకిట్లనియె ॥ క ॥ అంతట

చికాంతుడుపడి। నెంతయుకుతుకమునవీరశృంగారరస౯। త్యంతరమ
ణీయవైఖరి। వింతైగనుపట్టుమహితవిభవముమెరయఁగ౯ ॥ సీ ॥ ధళధ
ళద్యుతినిండుతళుకటిమెరుంగు దుప్పటికాశచుంగులుబాగుమీర। మృగమ
దాంకితమైనమేనవేగన్నులగనుపట్టుఘనవజ్రకవచమొప్ప। దివ్యమాణి
క్యదేదీప్యమానకిరీట ఘృణులెల్లదెసలనీరెండగాయ। కంకణమాణిక్యకిం
కిణాంకమహాకెంగేలశతకోటిశతకోటిచెన్నుమిగుల। కల్పసుమదామభూ
షణోత్కరముమెరయ। చెలగిదేవర్షిగణములాశీర్వదింప। మందహా
సంబుమోమునకందళింప। వెడలిజంభారికయ్యంబువేడ్కమీర॥ శా॥
ఆరీతిన్జనుదెంచియాఘనుడుప్రోద్యద్దానధారాఝరీ। పూరంబుల్సెల
యేరులై తగజగాంపించుట్టజాల్గైరిక। శ్రీరంజిల్లచరత్తుషారగిరినాఁచె
ల్లావంచునైరావణం। బారోహించెదిశావకాశముల దూరావ్యరావము
ల్నిండఁగ౯॥ చ ॥ అరిమురివహ్నిమేషముకృతాంతుడుదున్ననరాశిమా
నవు। న్వరుణుడునక్రరాజమునువాయువులేడికుబేరుడశ్వమీ।శ్వరుడువృ
షంబునెక్కివడిశక్తియుదండముకుంతపాశముల్। సురుచిరమౌధ్వజం
బునసిశూలముసుగ్గొనితోడుచూపఁగ౯॥ ఉ ॥ మోమునలేతనవ్వెసగము
త్యటాంట్లసియాడమల్కతో। డామెసీవెట్టికట్టినకడానిదగాజిగిపా
గమీదని। ద్దామెరుగుండురాగులుకతంద్రిడిక్షిరుందబయంతుడాశ్వక।స్తోమ
ముతోడవచ్చెరవజోడలరన్వెలివాజిమీటుచు౯॥ ఉ ॥ స్వర్ణచిరత్నరత్న
మయచక్రరవంబులనబ్జజాంశముల్। ఘూర్ణిలకేతుకోటిమెరుగుల్నిగు
డన్వరసోమభూమిళ్ళ। ...ఘరింపకరథంబులు గొల్వగజేరిమ్రొ
క్కియ। భర్గ్యముసంచెమూతలిరయంబునవచ్చెబలారిమెచ్చఁగ౯॥ మ॥
బహువర్ణాఢ్యకుధవ్రజంబుమణిచాపప్రక్రియన్మీరఁగా। సహనాదం
చితహేమకక్ష్యలుతటిన్మస్థితిఁజూనఁగా। లహరీవన్మదవారివర్ష
ముగలీలన్మత్తమాతంగముల్। రహిఁగన్పట్టెనుమేఘవాహనుని ప్రో
న్మేఘజాలంబన౯॥ మ ॥ హరిగన్పట్టెనువిశ్వరుద్రవసుమాహా...
దిత్యఘా। న్వరవిద్యాధరసిద్ధసాధ్యతుషితన్వర్వైద్యగంధర్వ॥। గ

యక్షోరగచారణానిలసుపర్వశ్రేష్ఠులుద్యద్గదా । పరిఘప్రాసపరశ్వ
ధాసిధరులై పార్శ్వంబులన్గొల్వఁగన్ ॥ మత్తకోకిల ॥ ఇత్తెరంగున మో
హాతిరంచిన హేంద్రుఁడాహవకౌతుకా । యత్తచిత్తతసర్వదిగ్వలయాంబ
రక్షితిభాగము । ల్బిత్తులత్తగభీరభైరవభేరికాపటహంబులు । వృత్తి
బ్రమోదగముజ్జగంబులబ్రమింగుభంగిగణంగినన్ ॥ క ॥ చారులచేనాచం
ద్రం । బారూఢిగ దెలిసిచంద్రుఁడాహవకేళీ । ప్రారంభసూచకంబుగ । వీ
రోత్సాహమున భేరిఁ బ్రవేయించుటయున్ ॥ చ ॥ చెదరెగియుద్దివంబడరెశ్రీ
పతిదిగ్గననిద్ర మేల్కొనెన్ । బెదరెనజాండభాండములు భేదలెనాదిమ
భోగికన్నుగ్రు । ద్దుదిరెకలంగెవారెనిధులొక్కట దిక్తటసంధిబంధము
ల్వదలెనుపొట్లపువ్వులన బ్రాలెనుదుల్లనచుక్కలత్తరిన్ ॥ సీ ॥ బిబ్బో
కవతిగబ్బిగుబ్బగుప్పినసొంపుగనునురంబునదివ్యకవచమొప్ప । జవరాలి
నునుకీలుజడవేటుబద్దముద్దులచెన్నుననుకవదోనలుమెరయ । వెలదికి
కలపంబునలదఘుమ్మనుపాణితలమునగాండీవధనువుఘనర । కిసలయాధ
రమేనిపసపుడాల్దుప్పటికాశనెప్పగుమొలకత్తియమర । మోముదామ
రచిరునవ్వమురుపుమీర । తారకాశిటజేర్చియత్తలిరుబోణి । కులుకుకులి
కెంచితంబుగ కెలువుమనుచు । పనుపరహిమీరివనజాతిబయలువేరి ॥ మ ॥
బలువజ్రంబులబండ్లు కెంపుటెరసుల్పాఁబచ్చరాతూబరం । బులునన్ని
లమణిశ్రీవేణువుమహామౌక్తామణీపీఠముల్ । తెలివాజుల్హారిణధ్వజంబున
మరందివ్యాయుధోదగ్రమౌ । నలఘుస్యందనమెక్కిదైత్యగురుక్లిప్తామా
ఘులగ్నంబునన్ ॥ సీ ॥ అతిలోకభుజగర్వుఁడగువృషపర్వుఁడు విషమాహి
తులమిత్తివిప్రచిత్తి । యరిచమూచిత్తదత్తామయుండుమయుండుశంబరుం
డురుబలాండలబరుండు । యమరసైన్యాజేయుడగుశతమాయుండుతార
కుఁగదనలోలగతారకుండు । ఘనవిభాజితవిరోచనుడువిరోచనుడాహ
వచలితాభియానిపౌలి । యనేడుదైత్యేంద్రులసమమంత్రుసాజితామె ।
యస్త్రదిక్పాలకులనెల్లత్రుంచుచుసింహ । శరభశార్దూలవృకఘోణిఖర
మహోష్ట్ర । తురగములనెక్కియుద్ధసన్నద్ధులగుచు ॥ చ ॥ వెడలతదీయ

సైన్యములు వెల్వడెనుద్ధతకాలమేఘము । ల్కడఁగినలీలనుక్కుమొగి
గాఁటపుఁగాటుకకొండతండము । ల్విడివడునట్టులబ్ధులతివేగముతై యరు
దెంచునట్టుగాఁ । నడిదములున్న గల్గుదియలమ్ములువిండ్లును బూనియుగ్ర
తన్ ॥ సీ ॥ ప్రచండవేదండమండలుల్గాండలు ఘోటకచ్ఛటలూర్మిఁ
రఘాటకములు । దరదమునై యొప్పనరదముల్ దీవులుపడవాండ్లుకడిమిఁగ
న్పడునోనల్లు । కరవాలచయముభీకరవాలమీనముల్చక్రసంహతితోయ
చక్రవితతి । చంద్రహాసచంద్రాంకచర్మముల్కూర్మములాయుధ
ద్యుతిజాలమౌర్వాకీల । లగుచుఁగనుపట్టుదైత్యసేనార్ణవంబు । భూరిచం
ద్రోదయంబునఁబొంగిపొరలి । కెరలిశరలీలవరలంగదరలివచ్చు । సమర
వాహినితోముదంబమరఁగవిసె ॥ ఉ ॥ ఆపగిదిన్ఘటించియమరాసురసై
న్యములంతనెంతయున్ । గోపములగ్గలింపనెలఁగోల్పఁగడంబునఁజేరిచేరి
తోఁ। దోపులమీరిమేటిరథుతుల్ తురగంబులమీటిబిల్వఁజే । య్యాపకపూ
ర్వపశ్చిమమహాంబునిధుల్వెలితారసిల్లినన్ ॥ క ॥ సుభటుఁడుసుభటు
ఁడుహూరిహూరి । యిభమిభముల్ రథమురథమునెదురించినయా । రభసమి
దియేమిచెప్పన్ । సభమిగులెన్నుడమిగ్రుంగెసగములుపగిలెన్ ॥ వ ॥ ఇవ్వి
ధంబునసంగ్రమ్మియమ్మోహరంబులురెండును ముమ్మరంబుగాఁ బోరునవస
రంబునయుగనిగమనారంభసంరంభ విజృంభమాణమహాంభోధరగ
ర్జాగంభీరంబులయిన భేరీభాంకారంబులును ప్రళయకాలభైరవహుం
కారశంకారచనాచరణంబులయిన భీమఢమఢమికాఢమఢమత్కారం
బులునకుంఠిత పురుషకంఠీరవకంఠనాళక్ష్వేళాకరాళంబులైన వీర
కాహళీకోలాహలంబులును విగ్రహవేళాగ్రహోదగ్రహయగ్రీవగ్రీ
వామహేషాగ్రహేషా భీషణతాక్రూరంబులయిన బూరఁగలరవంబులును
మంథాచలమందాన మథ్యమానమహార్ణవోద్దీర్ణనినాదానువాదంబులైన
యసంఖ్యశంఖ ఘుమఘుమప్రణాదంబులును సంవర్తనర్తనప్రవృ
త్తమృత్యుంజయచరణసంఘట్టనస్వనపోషణంబులైన వీరభుజాస్ఫాల
ననిర్ఘోషణంబులును మహావరాహఘోణారవజయప్రవీణంబులయిన

పటుపడిండిమడమరుఢక్కాహుడుక్కాఝల్లరీజర్ఝరీతమ్మటప్రము
ఖనిఖిలవాద్యారావంబులు ఘల్లనఘల్లసిల్లినఝల్లనమదంబులుప్పతిల్ల
నిప్పులుగుమాడ్కుల ప్రతిసేనాగజంబులంగనుంగొని ఘళంఘళధ్వా
నంబులుఘీరఘీరిఘోలునుల పరబలరబులం బాయంగొట్టి యుద్యాదా
ధోరణంబులయిన రిపువారణంబులం దాకి ఘణిల్లుఘణిల్లునం గొ
మ్ముకట్లోరయసగ్నికణంబులు నభోంకణంబునకెగయ కఠిల్లుపెఠిల్లున
న్కాఠోరదంతంబులు చిటులతుండంబులు పెనుచుకొని నొండొంటిం
దాకిఘణంఘణితకాంచన ఘంటికాసంఘంబులతోడంగూడ రెక్కల
తోడికొండలుంబలె నొకటొకటింబట్టికొని యుమ్ముగాదంభోళిశకలా
కారంబులయిన కొమ్ముకత్తులుగట్టిన కొమ్ములెంతయుజూడ గ్రమ్ములాడు
చుంబోరనేనుంగులును తరటుగావించి ఘోటకంబుల మీటిప్రతిబలంబు
లుబడలు వడంజొచ్చి పగతురనిగుడించు కుంతతోమర ప్రాసశక్తిశూ
లాద్యాయుధంబులు చిదురుపలై గగనంబునకెగయ [illegible]
నబిసవిసరుసుచూ[illegible]కొని చకచకాయ [illegible]నంబులయినచి
కిలిబాకుదారులుగొని నరుకులాడురవుతులును రథచక్రఘోషంబులు
ను కేతనపటపటాత్కారంబులు నింగిముట్టవరదంబులు నిబ్బరంబుగా
బరపుచుం బ్రతిశతాంగంబుల నబ్బాటుగామెట్టింపుచు లాఘవలక్ష్య
శుద్ధిదృఢత్వచిత్రత్వంబులు మెరయనరయంబుగా కోదండపాండిత్యం
బునెరపుచునం పరపరంపరలంబెంపరలాడు రథికులును గుదికాండ్రచే
సన్నసుబ్బిగబ్బి మిగులంబొబ్బలిడుచు నొక్కనితోపెక్కండ్రును పె
క్కండ్రతో నొక్కండును తారసంబై యీరసంబుననుక్కు సారా
సంబులునిగుడించియు [illegible]
[illegible]
[illegible]
దీయుగ్రోద్ధాగ్ని [illegible] కప్పులువి
రాటుకతం గవ్వదువ్వ [illegible] గుప్పనందుప్పగట్టటయును తమవారి

యును బేరవారనియునుం దెలియకచే నన్నలందడవిపట్టుకొనియబ్బిన
కైదువుల చేనెట్టులాడిర య్యవసరంబున నయ్యమరాసుర సేనాసం
దోహంబులు నెత్తురువానలనప్పుహీరాగంబణంకుటయు ఖండంబులైన
తుండంబులును దుమ్మురయిన రొమ్ములును భేదంబులైన పాదంబులును
దీర్ణంబులైనకర్ణంబులును చీలికలైనచూళికలును విద్ధంబులైనవాహిద్ధం
బులును గాయంబులైన కాయంబులునుంగలిగి మావంతులతోడంగూడి
పీనుంగులైనయేనుంగులును పగిలిననొళ్లును బరియలైనవొళ్లును తుని
సినశిరంబులును తుమురులైనఖురంబులును చీలినగల్లంబులును చిద్రుప
లయినపల్లంబులును వీడినభూషణబృందంబులును నలిసినరొమ్ములును
నజ్జులయినయెమ్ములును బద్ధలయినవెన్నులును పగిలినకన్నులును తెగిన
[illegible]లంబులును [illegible]నవశంబొందిన రాహుత్తజాలంబులునుగలిగి యపరిమి
తరక్తధారా తరంగంబులయిన తురంగంబులును చక్రంబులువ్రీలిసార
థులుగూలి కేతనంబులువ్రాలికింకిణులురాలి రథికులుసోలిరథ్యంబులు
వ్రేలిరయంబులుమాలి రణాంగణంబునందూలి హతాంగంబులయానశ
తాంగంబులును పదంబులురదంబులును పాణులుమరంబులు శిరంబులు
ను పద్మంబులు కృపాణులును చమరంబులును వెన్నులు చన్నులును
పక్కలుడొక్కలును వీనులుజానులును నేత్రంబులుగాత్రంబులును
ఫాలంబులు కపోలంబులును తొడలు మెడలును వేళ్లునునొళ్లునుగడి
[illegible]లుపడకండలు నెత్తురులుగ్రక్కుచు బొడిచినపోటుగంటి వెంబడి
[illegible]రెక్కసరికి యరివీరులశిరంబులుద్రొక్కి ద్రిక్కిరిసిన వైరిభటశశీ
గంబులుతలగడలుగా బొడుకరచిమీనంబులవిధచే నైచుకొని గతప్రా
ణులై పడినవీరభటులుంగలిగి సంగరాంగణంబు ఘోరంబయ్యె నప్పుడు
కేశంబులుశైవాలంబులును మొగంబులుపద్మంబులును భుజంబులుమీనం
బులును శిరఃకపాలంబులుగవ్వలును ద్వీపంబులునుదీవపంబులును ఛత్రా
ఖండితాభరణరత్నరాసులు ఇసుకలునుకంఠంబులు శంకంబులునుమే
దోమాంసమస్తిష్కంబులు పంకంబులునుంగలిగినసురాసురశరీరపట్టం

బులు దెట్టలం ద్రోయుచు వేలకొలందులగు నెత్తురుటేరులు ప్రవహింప నందుభూత భేతాళ ఢాకినీశాకినీ యాకినీలాకినీ పిశాచకూశ్మాండ బ్రహ్మరాక్షసాదిగణంబులుద్దులుద్దుగా నోలలాడుచుం బ్రమోదంబునం దేలుచునరంబులం బెనచికంఠంబులంగట్టిన శిరంబులనునం దెలును గజతుండ ఖండంబులును జిమ్మునగ్రోవులంబట్టి నెత్తురునీరుచిమ్ములాడుచు మునింగి యుండొరులంబట్టుచు నిట్టలంబుగా జలక్రీడలాడి క్రొవ్వు పొదలను తెలిచల్వలంగట్టి నల్లలనుతిలకంబులుదీర్చి సన్నపురంబులనునరంబులు వైచి నేత్రకమలమాలికా జాలంబులుధరియించి మెదడుగంధంబులందిగుం జెతండంబులు మెక్కి క్రొత్తరక్తంబులు గ్రోలిసొక్కి సోలుచు కరతాళగతులనాడం దొడంగి రప్పుడయ్యిరువాగు సంగడింబవీరులను బేహారులు రథంబులను నోడలనెక్కి సంగరంబను సముద్రంబుజొచ్చి తమతమ ప్రాణంబులను ధనంబులిచ్చినిచ్చనిచ్చలంబైన కీర్తులనుముత్యంబులుగొనిరానులు పోసిరయ్యవసరంబున దుర్వారగర్వంబులు పర్వగీర్వాణులుద్రోసినడిచినం బూర్వగీర్వాణులు నెగ్గబారినవృషపర్వుం డదల్చి తెరలినబలంబుల మరలంబురికొల్పి తక్కినదండసాధులం దానును రథనేమిక్రాంకార భేరీ ధాంకారశింజినీటంకార వీరభట హుంకారంబులక్షావియత్తంబు నిండియుదుర్చ్చటియు నిలింపులుగుంపులుగూడి తెంపునదానసిల్లి నసింద్రుండును వృషపర్వుండునునగ్నియువిప్రచిత్తియుధండధరుండును తారకుండును మయుండును నైఋతియు వరుణుండును శంబరుండునువాయువుపుశతమాయుండును కుబేరుండును విరోచనుండును దుమాసుండును నీశానుండును హయగ్రీవశుంభనిశుంభులు నాదిత్య వసురుద్రులును ద్వంద్వయుద్ధంబునకుడొరకొనదారుణంగిరప్పుడు॥ ఉ ॥ సింగమునీద నెక్కి పటు శింజినిమ్రోయగడంగి విక్రమా । భంగతనింద్రుడా సివృషపర్వుపుశాతశరంబులేయక । క్రింగొని వైచియింద్రుడల కేసరిగూల్చినవాడు తేజికి । జెంగున దాటిదాటి సురసామజరాజముజూచిమీటినర్ ॥ తదనంతరంబనాలోన ॥ క ॥ సౌరగజేంద్రము దానిం । దారిగొ

లుగుఱ్ఱుచేతవినరపటురయమునన। వాయువముగాలిచక్రము। దానేరి న్నే
[illegible]నులుదిరుగదను జేంద్రుండుఁ ॥ క ॥ నేజముగొనియుప్పొటున। నేజ
మునిం జేతుఁ దనుచునిశిచరవీరుల్। జేజేలిడసాహసమున। జేజేలగజం
బుకుంభసీమంగ్రుచ్చెన్ ॥ క ॥ దానికికలగకశతమఖు। దానికినుకమీర
దానధారాస్ఫురణం। బూనికరమ్మునజిమ్మెను। బూనికరమ్మెదురదనుజ
పుంగవుహయముఁ ॥ క ॥ అందుకువెరవకతురగము। కందుకము ల్లెగసి
[illegible]గానిగళముచే। నందుకొనిఘలఘలధ్వని। గ్రందుకొనన్విసరవే
[illegible]గజము ప్వేళఁ ॥ క ॥ సుడిపడకయొవేడంబుల। సుడిగాలిగతిఁ
హయంబుసురకరిణుల్ట్టిఁ। పడిదిరుగగసడిచముగొని। బెడిదముగానరి
[illegible] ఘళఘళ [illegible] ॥ క ॥ అమ్మహసాగేంద్రంబును। తమ్మరసారె
[illegible]। [illegible]గుచూపగ। మమ్మారుంబోగ
[illegible] ॥ క ॥ [illegible]। [illegible]
చేసివానిహయంబుఁ। ఘోలమ్ముగువ్వనేసిన। [illegible]
వేగమునఁ ॥ ఉ ॥ అందుకయుగ్రతుండముననందుకనబ్ధిపరిభ్రమించున।
ష్యందరశైలమోయి ననమంబరమందివిజేంద్రుదంతిపీ। కందగవాల్టిని
ల్చుతురగంబురగంబురగారిబట్టుచా। యందగబట్టెకందమునసందరుసం
దరుదందిచూడఁగఁ ॥ గీ ॥ హయమువిడిచియసురరయమునలంఘిం
ప। నమరగజమువానినమరగజము। చెంతకనిచెనంత నంతకాకృతినతం।
దరదమెక్కెనీలశరదలీల॥ క ॥ కనుపట్టిశరపరంపర। లనిమిషపతిమీద
గురియనతడునురింఖ। త్కనకమణీపుంఖశరముల। నినిచెనుదినకరుడు
కిరణనికరమువోలెఁ॥ చ॥ అనలుడువిప్రచిత్తియురయంబునహార్కె
నిషోరువేళన। య్యనలుడునప్తసాయకములాతనిపైనిగుడింపతోడనే
తునిమియతండుమత్తనువుతొమ్మిదియమ్ములనాటనాతడా। తనివిలుద్రుం
చినొంచినయతండును వేరొకవింటమార్కొనెఁ ॥ సీ ॥ తారక[illegible]
ములువిస్తారకనచ్ఛాపనైపుణిబోరితందరునుబోగడ। మయునైబుటులు
వహ్నిమయునై కశరములనొక్కరొక్కరిగప్పిదక్కుమీర। శంబరాబ్ధి

పలుశంబరాబద్బాణశతములేసిరివరస్పరతనువుల| హేతిసమీరణుత్తేా
తిఘట్టనలచేమిఱుగురులెగయంగరణముజేసి | కలవిలోచనుడర్ధశనలవి
లేని | భల్లముల సేయనాకడువిల్లుదునిమె | దుమారదుండిందునాళితో
దుమారదముస| బోరికేసరితోకరిపోరినట్లు || క || తక్కగలదనుజవీరు
లు| తక్కటికీర్వాణవరులుదలపడివైరం| బెక్కగనెక్కటిపోరిరి|యు
క్కనబ్రహ్మాండభాండమ్ముబ్బెట్లగన్ || క || నక్రౌర్యతనావేళన్|శుక్రు
డుసురగురునిజూచిసోల్లుంఠనముల్ | వక్రోక్తినాడనాతడు | శక్రుదె
సంబూనిచూడశతముఖుడనియెన్ || క || నేడేకదంగిశుక్రుడు| చూడ
గజగమొల్ల దనుజశూన్యమొనర్తున్| చూడుడుడు వేడుకయెరుగక | నాడి
తిననిమురతనిచి త్తమదరగననుచున్|| లయగ్రాహి|| బంగరుబెడంగుబలు
సింగిణివడింగరమునంగొని గణంగిధరనింగియుగలంగన్| ఖంగుఖణిఖం
గురనుచుంగుళ మెసంగి మొరయంగప్రజ లంగినిసి మ్రింగుజముభంగిన్|
బొంగినమరాంగణము నంగజతురంగమశతాంగ సుభటాంగము లిలం
గలసిబృంగన్ | సింగముకురంగనమితింగసిమసంగెడు తరంగు ననభం
గజయసంగతిజెలంగెన్ || ఉ || తోడనెకూడిదిక్పతులుదస్సహసూర్య
కరంబులోయనన్| వేడిమిమీరుబాణములవేలకొలందిగదైత్యవీరులన్|
పోడిమిదంపవారలునుభోరనపోరొనరింపజాలకే | ప్రీడదొరంగిపారి
రటు పేలుపు మూకలువెంటనంటగన్ || క || మాయ[illegible]లు[illegible]|
మాయ[illegible]నిశౌటవరులుమరలిచలమునన్| మా[illegible]| మా
యగ[illegible]సైకమత్యము పొరయున్ || సీ || గగముల్లై క్రూరపన్న
గముల్ హాలహాల గరముల్లై [illegible]ములగుచు | ధరముల్లై కా
లాంబుధరముల్లై [illegible]పవనములగుచు | ఖరముల్లై
ద్విరద[illegible]ములగుచు [illegible]కరుకునారసములగుచు | జలము
లై [illegible] సైంధవోత్తమములగుచు | వెర
పుబుట్టించిపోసిక[illegible]| కహాకహార్భటిచాలదిక్తటులనించి | వేగ
నానావిధాయుధవృష్టిమంచి | కదనమొనరించిరిట్టులగ్గలికమించి|| ఉ ||

అత్తరిధారుణీతలవియత్తలముల్లననుక్కటయ్యెసుఁ | మత్తసురారి
బృందములమాయలవప్పియమాదిదిక్పతుల్ | తత్తరమందితత్ప్రతివిధా
నము సేయనెఱుంగరైననా | యత్తతనేమియుం దెలియకయ్యమరేంద్రు
డునుం డెదీనుడై || ఉ || అంతజయంతు డెంత యురయంబున దేవహ
యంబు నెక్కి రే | వంతుసరీతిచోదనలు వల్గనముల్ రవగాల్చ్చలంగనం|
తంతగణాంగికుందనపుటందము సింగిణిమ్రోయ జేసి కా| లాంతకదండచం
డవివిధాస్త్రపరంపరలెందునింపుచుఁ || గీ || తనదుగాంధర్వమాయ
నాదనుజవరుల| మాయమాయించివృషపర్వమయునితక్కు | ససుర
ముఖ్యుల నేనమంద్రనైన్ద్రముఖ్య | దివ్యబాణాష్టకములవధించెనపుడు||
వ || దనుజులపాటుఁజూచిమదిదల్లడమందుచునుండుశుక్రునిం | గనిగురు
డంతసంతసముఁగాంచిజయంతజయంతయెంతని | న్వినుతియొనర్చనే
ననగ వేడుకమీరపురందరుండునం| దనునికవుంగలించుకొనితద్దయుదీవన
లిచ్చె మెచ్చుచుఁ || వ || ఇవ్విధంబునం బురందరుండ మందానందం
బునసందను నభినందనందనుబొనర్చి బృందారకసేనా సందోహంబు
లుం దానునుచందురుని పయిందాకుటయు నతండునుందనసహాయులై
నదైతేయులపాటును జయంతుని పోటునుంజూచి మనంబునఁదాపంబు
నుంగోపంబునుంగదుర నెదురనదరలజ్జావిషాదవేదనా విభావ్యుండైన
కావ్యునింజూచి మీయాక్షణంబున కీక్షణంబునఁదారణంబుచే పారణం
బొనర్చెదనిమిషంబున ననిమిషులెట్లయ్యెదరో గనుంగొనుండని ప్రార్థిం
చిశుక్రునిరథం బెక్కించుకొని శంఖకర్ణనాముకుండైన నిజసారథింజూ
చినీరథతేరలకెఱగంటెన తెఱగంటిబలంబులంగనుంగొంటెవే గాడ్పుకం
ఱునుమనంబు కంటెను ఘనరథంబు రయ్యంబుగా పరపింపుము మాతలి
సిగ్గుబరపింపుము నీసూతచాతుర్యంబు నెరపింపుము సూతమనియగ్గించు
టయునతండునునిజమనోరథంబున కనుగుణంబుగా రథంబునడిపించు
టయు వజ్రమణిగణప్రభావిభాసితంబును వైడూర్యమయ హరిణధ్వ
జాభిరామంబునగు సహస్రాస్యందనంబునం బరమణిబింబంబునకు ప్రతి

బింబంబై వెలుంగెనప్పు డసురపట్టంబులపయింగిట్టె మేరుశరాసనంబు మోపెట్టుగట్టె రాయల్లునివితంబున నయ్యామినీవల్లభుండు గాండీవం బు నెక్కు పెట్టె గుణాస్ఫాలనంబుగావించుటయు నమ్మహోస్వరంబు బ్రహ్మాండం బునిండి యాఖండలాదిదిక్పతులం జెందుపరచె నయ్యవసరంబున ననేక కోటిమార్తాండమండల ప్రభాడంబర విడంబనంబైన యారాజుదివ్యతే జంబు సురాసురులకు దుర్నిరీక్ష్యంబై యుండె ననంతరంబవన్మ గర్భం డుపలుకు చిలుకలకొలికితో డంగూడ భరిదనంబుచూడ కోడెరాయం చనెక్కె వేదంబులు నధ్యాత్మవాదంబులు యోగంబులు నఖిలయాగం బులు కాలాదిపదార్థంబులును మూర్తీభవించి తన్నుంగొల్వనరుగు దెంచి కశ్యపాత్రివసిష్ఠ విశ్వామిత్రభరద్వాజ ప్రముఖులైన మహాము నులంగనుంగొని బహువిధయుద్ధంబులం జేరువడసి నడినన్నవార లిం ద్రాదిదిక్పాలకులు వీరలతో జూక్కలనాజెక్కటి నెక్కరణింజేనంగు నో చూడవలయుననిపలుకుచు దేవతలదు నదృశ్యంబైయుండె నాన మయంబున॥ క ॥ శుక్రునిమృతసంజీవని । నక్రములగుదనుజముఖ్యులని బ్రతుకకముఁ। విక్రమమునశశి నెక్కరు । శక్రుడు మెచ్చంగ గెల్వజను మనకనుచుఁ॥ ఉ॥ ఒక్కటదిక్పతుల్విబుధయోధులతోశశిజుట్టిముట్టిపే రుక్కునచక్రముల్పరియలుగ్రగదాపరిఘత్రిశూలము । ల్పెక్కుశిలీము ఖంబులను భీమగతిన్మయినించిముంచినల్ । దిక్కులగ్రమ్మిదొమ్మిగధృ తింనమరంబొనరించిరుద్ధతిఁ ॥ ఉ ॥ అంతనితాంతకోపముననత్రితనూ భవుడాత్మభాదతీ । కాంతుడలంచిమ్రొక్కిరణకౌతుకముల్ల సిలఁగణం గియ। త్యంతవిచిత్రలీలనొకయాయుధమున్ననపైరథంబుపై । యంతప యింపరంగనివరూంబుప్వనుం బదసీకద్రుంచుచుఁ ॥ సీ ॥ దెండియుగ దగిచంద్రుండు గాండీవకోదండంబుకుండలితప్రశస్తి । నుండగాదిగిచి ప్రచండ కాండంబు లొండొండదిగ్మండలినిండనేసి । తండతండముగవే దండంబులదురగ కాండంబులశ్వప్రకాండములను । గండుమీరుభటాళి ఖండఖండంబులై పందరిగినట్లుభండనమున । మెండుకొనజేసికండల

కొండలెనగ। కుండలనుగుమ్మరించినదండిరక్త। కాండములుగురియించి
బ్రహ్మాండమదర। దండిగానార్చెనిర్జరుల్బెండువడగ ॥ క ॥ ప్రదరమొ
కటికశియేసిన। పదిసూర్లై వేయులక్షపదిలక్షలున। ర్బ్బదమునసంతంబు
నునై। యదెమువ్పదిమూడుకోట్లయమరులమంచెన్ ॥ గీ ॥ ఘంటనా
దించినవితానగండుతేటి। మొరయుచందానజలధరమురుమురీతి। యురు
పుగీచినఘాతునై యుత్పలాప్తు। నారిరణమున మ్రోసెనాదారకవుడు॥
సీ ॥ అనువులాసించనివసువులనెనమండ్రనశస్త్రశాంబకములపనయణించి। యద్రులగతిమీరురుద్రులబాణసముద్రమగ్నులజేసిరౌద్రముడిపి। తద్ద
రాజిల్లువన్నిద్దరాదిత్యులవద్దజేరకమున్నెసద్దమాన్చి। కత్తులుబూనియు
న్మత్తులై వచ్చుమరుత్తులసముదగ్రవృత్తిబాపి। మరియుగంధర్వకిన్నరగరు
డసిద్ధ। సాధ్యచారణయక్షభుజంగసతుల। చండగాండీవముక్తాస్త్ర
సమితిముంచి। లీలబరపెనుపంచబంగాళముగను ॥ ఉ ॥ ఏచిజయంతు
డయ్యెడఘహీనశరంబులచంద్రునొంచినన్। బూచినమోదుగందలసబోలి
యతండలుకన్నచేనుతుం। [illegible]చిత్రణీకరించినగుచున్నవడిచన్మరయం
డునుగ్రనా। రాచమునాటెవ్రాల్చెనుధరాస్థలిశుక్రుడుమెచ్చియార్వ
గన్ ॥ ఉ ॥ అంతజయంతుపాటుహృదయంబెరియింపనిలింపభర్తచా
వంతినిడగ్గికాంచనరథంబధిరోహణజేసిరోషదు। ర్దాంతతమూతలింగని
సుధాకరుపైమనతేరుబోవని। మ్మింతటచంద్రుడయ్యెడినినింద్రుడునయ్యె
[illegible]కంబులన్ ॥ క ॥ అనిపల్కసనిమిషేంద్రుని। మనమున[illegible]
[illegible]
ముఖముచేసెనురు[illegible] ॥ ఉ ॥ [illegible]బలులిద్దరునేర్పరు
లస్త్రవిద్యచే। నిద్దరుసుగ్రసాహసి[illegible]యబాణశోభితు। ల్ప
ద్దలుమీరతారసిలిపద్మభవాండము[illegible]నిం। బ్రద్దలువారపోరిరటు
పాకవిదారియుకోకవైరియున్ ॥ ఉ ॥ ఆక్షులవేయిటంగినుకనగ్నికణం
బులురాలగానహా। ప్రాక్షుపుమండలీకృతవరాసనుడైరథరశ్మి కేతు
చ। క్రాక్షతురంగసారథిసమన్వితమాగతిసారసారిపై। లక్షశరంబులే

సేనువిలక్షతభార్గవుడాత్మగుందగన్ ॥ ఉ॥ చందురుడున్ పురందరనిశాత
శరాహతిగందినివ్వైరం । జెంపగనింద్రుడిట్లనుశశీవినరా వినరానిపాత
కం । బందినవానికాత్రిజయయవాగురుదారకృతాపరాధమే । ధందిగ
ద్రోచిచేసితివృథా విబుధావళితోవిరోధమున్ ॥ క ॥ కావరమునగా
నవుని । కావరమజుడిచ్చెననుచునది జెల్లెనుని । కీవరకునువిడమింకన్ ।
నీవరదర్పముకణంకనేడుమ్మృగాంకా ॥ క ॥ ఆమాటలమన మెరియం ।
గామునవేని మేనహామగర్వింపుచును । త్రామానీమాహాత్మ్యము । నీమ
హిజనుతెరుగరొక్కొ యేనెరుగనొకో ॥ సీ ॥ కోడిమైవెడుదనునికోడిమై
కృతినహల్యాజారతనుగాంచినట్టిదూరు । గురుపైనయట్టియాగురుపైచి
విశ్వరూపునిగుదజేసిద్రుంచినయఘంబు । యుంబయూదితికిన్యాయంబ
రయకగర్భఘాతంబొనర్చినపాతకంబు । యజ్ఞహయంబనయజ్ఞతప్ప
చ్చిలినగరుగీడ్వరచినతగనివితము । మరచితోపములదెగడుమపముకతన ।
సిగ్గుపడలేవునీమేనుచిన్నెలన్ని । పహసనములుపల్కనను గెల్వనగ మెసికు ।
విమవుపీనోరి క్రొవ్విదోసరివృత్రవైరి ॥ చ ॥ అనియనివార్యరోషమున
నగ్నిశిఖాశఖమాశిలీముఖం । బొనరగవింటబూన్చిభయదోర్జనగర్జన
నిర్జరాధిపున్ । జనుమరనాటనేయుటయు చాపముకోపముపైచిసేరి
పై । ఘనతరరక్తపూరములుగ్రక్కుచుగ్రుక్కుచుగ్రాలగ్రక్కనన్ ॥
క॥ ఆహరిహయుపాటులకున్ । హాహాకారంబుతెసగన [illegible] ।
స్వాహాధిపాదిక్పాలు । లాహవమునగ్రమ్మిగురిసిరమ్ములవానన్ ॥ సీ ॥ వా
రిసందరిపూరియమవారిజారి । వారివరమగ్రపసిధనుప్వరిగాగ । వారిధార
లునిగుడించుదారిభూరి । భూరిపుంఖాస్త్రములనించె చేరిచేరి ॥ ఉ॥ ఆరొ
దమూర్ఛచేతివిబుధాధిపుడుగ్రకరుణ్ [illegible] । కోయనియార్చిపేర్చి
శతకోటికరంబునపూనిపూన్కెసన్ । యాయజుడిచ్చినట్టిపరమైనసునాప
న్మైనసిల్చగా । కీయుడుశుభ [illegible] గ్యముసహింతునె నేననియెంయనెం
చగన్ ॥ గీ ॥ శుక్రకళమనాడిదిక్పతులు శక్రునుగూడి । శక్తిదండకృపాణపా
శములునీచె । గదయుశూలముగానిశాకరునిగిట్టి । రిట్టలై [illegible] గానరిక

శ్రుత్కొనగ॥ మ ॥ ధరణీచక్రముదిద్దిరందిరిగెదిగ్దంతుల్బలించేఁ దివా। కర
బింబంబువిహీనతేజమగుచుఁ గన్పించెనుగ్రాణిఁ జెల్లెసా। గరముల్ప్రకృతులా
చలంబులదరెంగంపించెనానాచరా । చరసందోహములుం దెపద్మభ
వుడుఁ నంత్క్షోభితస్వాంతుడై ॥ ఉ ॥ జంభవిరోధిముఖ్యులతిసాహస
వృత్తినిజాయుధంబులు । జృంభితలీలనిట్లుగొని జేరగచంద్రుడు శక్రు
జూచినం । రంభమమీరమద్భుజపరాక్రమచాతురి చూడుమంచునం।
స్తంభననామకాస్త్రములు చాపమునన్ దెగదీసియేసినన్ ॥ ఉ ॥ ఎత్తిన
యాయుధంబులవియెత్తినకైవడినుండ దేహముల్ । మత్తిలినట్లుదిక్పతు
లుబ్రమ్మపడియెద్దియు జేయజాలకం। జిత్తరుబొమ్మలోయనవిచేష్టతనొం
దినయత్తరింజమో । దవృత్తినిచంద్రుడార్చెనువిదిక్కులుదిక్కులుపి
క్కటిల్లగన్ ॥ సీ ॥ అంకురత్పులకజాలాంకితగాత్రుడై భూషించెనలు
మొగంబులనుబ్రహ్మ। గెలిచెచంద్రుడటంచుజలధరగంభీరగరిమఘోషిం
చెనుగగనవాణి। హర్షసంభ్రమసంభృతాత్ముడైచంద్రునిపేర్మిఁ గౌగి
టజేర్చెభృగుసుతుండు । శంఖభేరీముఖస్వనములువిలసిల్ల వనజారినుతి
యించెదనుజబలము । కుందసారించుకొనుచునికంచనాది । చిత్రగతు
లనుజేతులచెలగనాడె। సమరహంవీరుడేజీవుచంద్రుడేయ। టంచునా
గవమానిప్రియంబుపూని ॥ చ ॥ అనిమిషరాజియోగతిమహోజితరాజిత
వృత్తినొందుటన్ । గనిగురుడాత్మలోన భయకంపము లుప్పతిలంగగ్రు
క్కునన్। దినకరుజేరగానరిగిదీనతచద్విధమెల్ల చెల్పెడు। [illegible]
న [illegible] ॥ క ॥ [illegible] నేగ
లుగగ। [illegible] । [illegible] నసుధీకర
కరములచేనైన [illegible] ॥ సీ ॥ [illegible] లేనట్టిబిం
డినినీరుతనతేరసూరుడుస్థతినిదోల । [illegible] దాకిశితసాయకముతే
యనాయమ్ముతలనియాయమ్ములంటి । గాయమ్ములోనరింప గావెండి
యునినుండువాడిమయూఖముల్వేడిమెరయ । పరపియుస్థతిచరాచర
జంతువులునెల్ల పేలగింజలరీతిపేట్లసేయ । నలుకహిమరశ్మినిజకిరణాళి

నించి। యామహోత్తాపమణగించనప్పుడుష్ణ । శీతసంయోగమునవ్యతీపా
తసంజ్ఞ । పాదమెసొక్కెదముజ్జగంబులుపడంక ॥ క ॥ ఈగతిగవిసి
నయాతని। వేగమెయోగములకెల్ల విభుడవుగుమ్మా । బాగుగనంచువిరించి
నీ। యోగించెజగత్త్రియాహితోచితమతియై॥ శా ॥ ఈలీలన్ హిమభా
నుడర్కుండునుచారెంతేవడింబోరగా । నాలోనంగురుడాత్మసారసిజ
గత్పాత్రిఖన్నిరీక్షించివే। కైలాసంబునకేగినీవుశశిమాఖ్యానంబంతయుం
డెల్పియా। నీలగ్రీవునితోడితెమ్మతడవీనింగెల్చుగయ్యంబునన్ ॥ క॥ నా
వినిపవనుండట్లన। గావించెదననుచుమ్రొక్కిఘనతరరంహో । ధావి
తసకలకులాద్రి। య్యోమవనికాభాగుడగుచుచనిచనియెదుటన్ ॥ సీ ॥ గర్వ
ఘూర్వహాపంక్తికంధరబాహుకేయూరముద్రాంకహైమీరుదాని। క
లధౌతమయశృంగకాంతులనేవేళ వెన్నెలల్గాయుచునున్నదాని । దం
తావళాననదంతఘట్టనలచేవింతసంతనగాంచివెలయుదాని। తమహో
న్నతనీలశైత్రిలోక్యలక్ష్మికినిలువుటద్దమురీతిచెలగుదాని । యద్రకన్యామ
ణీగీతవిద్రుతాశ్మ। సంతతామ్రేడితాంబునిర్ఝరసమూహ । రమ్యమ
న్తాకలావవిరాజితోప। కంఠమగుదానిరౌప్యనగంబుగనియె॥ మహాస్రగ్ధ
ర॥ కనియాశన్ వామవామాంగకరుచివిలసత్కంధరాకాంతిదూర్వా।
ఘనతర్పోత్కర్షరింఖత్కరదదసమ్యగగ్రాసవిత్రాసలోల । స్తన
భూమాభోగిభోగాత్తమణికిరణోదారవైభాతికశ్రీ । బనితోల్లాసాను
రంజత్సకలమునిదృగబ్జప్రకాశుంగిరీశున్ ॥ గీ ॥ కాంచిభృంగినివేదితా
గమనుడగుచు। ననిలుడుసతదాజ్ఞనేగిసాష్టాంగమెరగి । కోరియందందవి
నుతించిసిరజారి। యనుచితాచారమెరిగించియభవుతోడ ॥ క ॥ అమ
లకతనికిగలిగిన । సమరవ్యపహరించిదేవచనుదెంచినురో । త్రములం
బ్రోవుముపయలో। కములకు [illegible] గనీవుగావగవలదే ॥ చ ॥ అనవిని
యింతమజుజనుడెసోహూరిగాంకుసుమేసిదక్షునిం । దునిమెదునాడుపా
దమునద్రొచితిగానివధించనైతినే । డనిమెనలోనవానిదెగటార్చెదదీ
ర్చెదమీకుబన్నముల్ । ననుశరణంబుచొచ్చినజనంబుమనంబుననెవ్వ

జూతునే ॥ మ ॥ అనిరోషాగ్నికణంబు లుప్పతిలఁగా నాదేవదేవుండు ది
గ్గనదాఁటెచివ్వఁదూఁకెనంతిపురికిన్ కాత్యాయనీకాంతఁబం। చినగోదగ్ర
శకుత్సముజ్జ్వలరుచిన్ జెన్నొందిమిన్నందునం। దినివేగంబుననెక్కి తూర్య
రవముల్ దిక్చక్రముల్నిండఁగన్ ॥ క ॥ ఆనిటలాక్షునిశూలము। ఖానేకమ
హాయుధంబులరిభయదములై। కానఁబడనపుడుప్రమథగ। ణానీకినితో
డనడచెనబ్జునిమీఁదన్ ॥ ఉ॥ అంబరవీథిభూతనివహంబులతో జనుదెంచిమిం
చియా। శంబరవైరివైరిరభసంబుననంబుజబాంధవుండన। య్యంబుజ
వైరియుం బెనగనడ్డముజొచ్చియుదల్చివజ్రతో। త్ర్యంబకకోటినాఁజెఱహరి
ణాంకునిపైఁగురుడుబ్బియార్వఁగన్ ॥ మ ॥ ప్రమథుల్గ్గోరతరాట్టహాసము
లచేబ్రహ్మాండమూటాడుశూ। లముసుండీశరశక్తికుంతకరవాలప్రాసచ
క్రాదిశ। స్త్రములయాసారమునింపచంద్రుడువడిన్సర్వాస్త్రసంహార
కా। స్త్రముచేతన్వివిధాయుధోత్కరముచూర్ణంగాఁ జసంజేయు
చున్ ॥ క ॥ వారలవరమగగజముఖ। భైరవశక్తిధరవీరభద్రులుచం
ద్రున్। పారావారచతుష్కము। మేరువుచుట్టుకొనురీతిమొరయంబో
దువన్ ॥ గీ ॥ నాతికైపోరునానలినారినారి। వింటసారించియుద్ధతిమీఱి
వారి। కందరికినన్నిరూపులైయనిమొనర్చె। చాపవిద్యావిలాసంబుజగ
ముబొగడ॥ ఉ ॥ లావుననార్చుచున్గలుగులాయపుతేజివజీరుడంకుశం।
బావనజారిపైబరపనాతడుదానవెయయ్యిభాననున్। చేవడికుంభసం
భ్యమునజీరినమౌక్తికపాళిరాలెతా। రావనితామణీకుచభరంబునకౌస
నిచంద్రుదెస్సగన్ ॥ లయగ్రాహి ॥ దారుణజగత్త్రిళయవారిదచ
యస్తనితభైరవపథమంథమఘనాగవమహోఘ। న్యగ్రభృఘుప్రభగఘనాస
మీరిబహుభూతపరివారములుసఖ్యసలసేగమూకమూగన్। ఘూగముగుసూ
లమొగినారజనివల్లభునిపైరవళిపైపనతడారయనుచుంటు। ర్వారగురు
దివ్యశరవాలములచూర్ణముగధారుణిపడంగెడపుచేరువనదానిన్ ॥ ఉ॥
ఆసమయంబునంగుహుడహంకృతితోదనచేతిశక్తిచే। నేసినభంబుసూ
ణిన్లగనిత్రిగమోములనార్వనట్టుడ। జ్ఞానసదత్రశక్తినిరయంబున వైష

మహోల్కాలోయనం । గానరిబోరియయ్యభయ శక్తులశక్తులరీతి
గ్రమ్మరన్ ॥ స్రగ్ధర ॥ రౌద్రావేశంబుమీరం బ్రబలభుజబలప్రౌఢిమన్ వీ
రభద్రుం। డద్రుల్లంఘింపలోకంబవియఁగ ప్రళయార్భటింబట్టనంబ।
త్యుద్రేకస్ఫూర్తిన్ చేనయ్యడుపతిపయిఁబెట్టూన్చివైవన్ । గద్రూపుత్రా
భకాండోత్కరమునశశి శీఘ్రస్థితింద్రుంచెదానిన్ ॥ క ॥ తనయులు
ప్రమథులునీగతి । యనిజంత్రునిచేతనుచ్చుటభవుండచ్చో । కనుగొని
ఘనసారద్యుతి। ఘనసారవృషంబునతనిగదియందోలన్ ॥ క ॥ వచ్చి
నిటలాక్షుఁగనుగొని। చిచ్చరపిడుగులనుబోనిశితవిశిఖంబు । లిచ్చలవిడి
గురియింపుచు। నచ్చెందొవవిందునిలువనభవుడునగుచున్ ॥ గీ ॥ అత్రి
నందననీదెగార్హ్యనెమ్మెన్న। గురువునకుబొమ్మపెట్టిచేకొంటికీర్తిన్। ఇట్టి
సుతుడొక్కరుడెచాలువింటికెల్ల । రాజవీవైనకొదనేమిరాష్ట్రమున
కు॥ క ॥ నినుచేపట్టివరంబిటు । లనువుగనిచ్చినవిధాతననవలెగాక ।
నినుదూరంబనిగలదే। వినరానీగర్వమెల్ల విడుపింతునసిన్ ॥ క ॥ నీమీన
ల్లుడుగావున। కాముడునీకరణిదుండగముచేసిగదా। మామకఫాలాగ్ని
శిఖా। స్తోమాహుతియయ్యెవానిత్రోవయెనీకున్ ॥ ఉ ॥ నావినిచంద్రు
డిట్లనియెనవ్వుచుమీరిటులాడనుత్తరం । బీవలెమీవలెందరుగనేరికినానుడి
నెంద్రయుస్థితిన్ । భావజుగల్చినాడననిపల్కితివంతటివాడవయ్యమా।
దేవికివక్కటూలమునదేహములోనగమియ్యజూతురే॥ గీ ॥ అవనిమ
ర్యాదదప్పనియట్టనిపత్ని । యనకమరిమోహమెనగంగనభ్రగంగ। చె
దలనీకుమహోజటావిపినములను । మాటలేదోపురిత్రినీమాటలేదో॥క॥దా
రువనమౌనికాంతా। జారుడవగునీకుసురులచక్కటులేలా । మారాడక
ననిపోరుము। పౌరుషమొక్కకొంతయైనపనుపడియున్నన్ ॥ క ॥ అనిప
లికిగాండివముచే। కొనిభువనత్రయమునతలకుతలముగాశిం । జనిద్రుము
ల్గజేసిన్థాణున్ । నినుశరపరశువులనొత్తునిలునిలుమనుచున్ ॥ సీ ॥
ఆగ్నేయశరమేయనదియగ్నిలోచనుఫాలాగ్నిలోనైక్యభావమొందె।
యహిసాయకంబేయనదినాగభూషణు భూషణంబులతోడపొందొన
ర్చె। నంబుదాంబకమేయనదిజాహ్నవీధరుతలయేటికభివృద్ధిగలుగఁజేసె।

నద్రిబాణంబేయనదిగిరి జేఁడావంకకుఁబుట్టివిల్వరుసఁజేసె । విభుడుగ్ర
క్కన పైశాచవిశిఖమేయ।. నదియుభూతేశుభూతాళిననుసరించె। మఱి
యుశశివైచునిఖిలాస్త్రమండలంబు । నఖిలమయుఁడైనశంకరుఁడందుడఁగ
జె ॥ చ ॥ అజగవకార్ముకంబుగొని యంతపురాంతకుఁడుగ్రమార్గణ।
వ్రజములపారసంఖ్యలుగవారిరుహారిశరీరియప్పిన। క్కజముగనేయనా
తడధికవ్యథఁజెందిసుధాంశుఁడొటచే । నజునిపరంబుచేసిలిచెనాజినిప్రా
ణముతోడఁదధీరుఁడై ॥ ఉ ॥ కంజవిరోధియంత నలుకంజలియింపకచాప
శింజినీ। సంజనితారవంబునవెసఱజగముల్బెగడంబురత్రయా। భంజను
గాత్రమంతయుప్రభంజనతీవ్రశరాళినించెకి । న్కంజలజారిద్రుంచెదని
కంజయమంచెదనంచునుగ్రుఁడై ॥ క ॥ పశుపతిపాశుపతాస్త్రము । శశి
లక్ష్యముజేసివింటసంధించినబ్ర। హ్మాశిరోనామకమగుది। వ్యశరముధా
తకునుగ్రమొక్కయాశశిదొడిగెఱ ॥ శా ॥ ఆదివ్యాస్త్రమహాగ్నికీలము
లచేసంభోనిధుల్ గ్రాగెబ। ల్బ్యాదై హేమమహీధరంబుగరగెఱభూతో
[illegible]స్త్రసెది । గేవ్వదండంబులతోధరిత్రి యొరిగెన్వేధోండమూటూ
[illegible]। [illegible]స్పెసుతారకాగ్రహగణంబవ్వేళభీతాత్మలై ॥ క ॥ సప్త
[illegible]సులుఖ్యలతిసం। తప్తాత్మతనోర్వలేకధాతంగనియీ । దీప్తాస్త్రవ
[illegible]ప్రళయము। ప్రాప్తంబైనట్లుదోచెభయముడతపగదే ॥ గీ ॥ ఎంత
[illegible]నిక్షణము పేత్తింతు వేని । మగుడసృజియింప వలయునీజగమునెల్ల।
[illegible]గాపీరికయుగ్యాంబుమాన్పితార । సమరగురునకునిప్పింపవయ్యనీవు॥
[illegible] ॥ [illegible]సపూ[illegible]మూరపం । తనను
[illegible] । స్సునిగణముల్భజింపసలు
మూఁడులనప్పవజనింపవచ్చిన । వ్వనరుహాసనుయఱత్రిపురవైరియుబో
[illegible]చునుండుచోటికిఱ ॥ గీ ॥ వచ్చినిజవాహనముడిగ్గి వనజభవుడు। భక్తి
[illegible]దనుజూడవలగొనిభక్తిమీర।మీరలీరీతిచలమునపోరదగఱె।తగవెమఱు
కావనని చాలపొగడదొణగె॥ సీ ॥ జయజయశతకోటిశతకోటినఖశశా
లజయభానుభానులసజ్జటాక । జయజయనుగుణోపచయచయనా
రాధ్యజయనీలనీలఘాన్వరశిరోధి । జయజయభవభవసాగరతారకజ

యతారతారకానదృశవర్ణ। జయజయశివశివాస్పదవామతనుభాగ
జయనగచాపదక్షదక్షముఖవైరి। జయమహాదేవదేవతాజయదభావ। జయ
దయాకరకరవిరాజత్కురంగ। జయజితాసురసురచితసాధుసౌఖ్య।
జయగిరీశగిరీశవేశ్మప్రశస్త॥ క॥ ఉపనిషదుక్తిశతంబులు। ప్రపంచభ
రణవగునిన్నె ప్రతిపాదించుఁ। జపహోమాధ్యయనవ్రత। తపములకు
ఫలమునీవధార్మికభావా॥ ఉ॥ అనిచతురాననుండుచతురాస్యము
లన్నుతియించియిట్లనుఁ। కనకగిరీంద్రచాపవినుకయ్యములోనెమరిం
చిపీకచే। ననిమిషకోటిగెల్చుటమహాతిశయంబనియాశయాశరాం। కుని
గరుణించినీశరముకోపమునీవుపసంహరింపనే॥ గీ॥ అనువిరించివ్యపదే
శ్యులనాదరించి। శంకరుడుపాశుపతముపసంహరించి। నిలుచునంతవిధుం
డువాణీనియంత। బంచుటయుశరముడించెజాలించెదురము॥ క॥ అజు
నకుశక్తుమునుజితకా। యజునకుశిరమ్ముక్కినిల్వువనత్తరియనురా। గజ
ముదమునరాతమ్మని। గజముఖజనకుండువిధునికౌగిటజేర్చెఁ॥ గీ॥ శంక
రుండునుపంకజాసనుడుకరుణ। జంభరిపుముఖ్యసురభుజాస్తంభనములు
మాన్పవారలునాజగన్మాన్యులకును। మ్రొక్కినుతియించినిలిచిరిప్రేమ
నపుడు॥ మ॥ అరవిందాసనుడప్పుడిట్లనియెచంద్రాధ్యాచలంబేటికిఁ
మరలంచాగనెనంగమీగురునకుస్వామ్యాజ్ఞచేనీవనఁ। పరమేష్ఠింగనిశ
ల్కచేపవినునాపంతంబుదిక్పాలకు। ల్కరముల్గట్టకక్రమ్మరఁవిడువనీ
కాంతంగునుంచేరగ॥ గీ॥ [illegible]బంతుగాజసూయ। మన్మ
దమదిలునీకిక్కురప్పసనములు। నిప్పుడిత్తన్నిగురునకుసొప్పగింపు। మేనుపం
చినపనిసేయుమొగ్గగాను॥ చ॥ అనిపరమేష్ఠిపల్కుటయునట్లనగాక
నినంద్రుడయ్యెడఁ। ఘనతరగర్భభారసఖకాంతివినిర్జితతారతార
చా। ననునయుసూక్తులందలిపియంపినతోడనెదివ్యతూర్యని। స్వనము
లు[illegible]వాసలుపర్వెనుజంటజంటగఁ॥ సీ॥ ఉడుపతిసంగ
[illegible]నడలంఘుజడనుదోప। గురుతుగారేరాజువి
రహాత్తిచేబరాపాండిమచెక్కులమొందుకొనగ। మదినున్నవనజారిదో
వకప్పపైకివెల్వడెనాగచన్నెనల్లుల్పమీర। రిక్కరాయనిబారుణ